

IFAB®

THE INTERNATIONAL FOOTBALL ASSOCIATION BOARD

Правила Гри

24/25

Download
Laws of the Game App

IFAB®

THE INTERNATIONAL FOOTBALL ASSOCIATION BOARD

FIFA®

Міжнародна Рада футбольних асоціацій Munstergasse 9, 8001 Zurich, Switzerland
T: +41 (0)44 245 1886, F: +41 (0)44 245 1887 www.theifab.com Ця книга не може
бути відтворена або перекладена, повністю або частково, будь-яким способом
без дозволу на це Міжнародної Ради Футбольних Асоціацій.

Набувають чинності 01 липня 2024.

Ця книга була відтворена та перекладена з англійської мови українською з
дозволу Міжнародної Ради Футбольних Асоціацій (IFAB) від 02 липня 2024.
УАФ засвідчує правильність та точність перекладу

Правила Гри

2024/25

Зміст

Про Правила	9
Примітки та модифікації	16
Примітки до Правил гри	17
Загальні модифікації	20
Рекомендації щодо тимчасових відсторонень (лавка штрафників)	24
Рекомендації щодо зворотних замін	28
<u>Додатковий протокол без права повернення замін при струсі мозку</u>	30
Правила Гри 2024/25	35
1 Поле для гри	37
2 М'яч	47
3 Гравці	51
4 Екіпірування гравців	59
5 Арбітр	65
6 Інші офіційні особи	75
7 Тривалість матчу	83
8 Початок та поновлення гри	87
9 М'яч у грі та не у грі	91
10 Визначення результату матчу	93
11 Поза грою	99
12 Фоли та неналежна поведінка	105
13 Штрафні/вільні удари	121
14 Пенальті	125
15 Вкидання	131
16 Удар від воріт	135
17 Кутовий удар	139

Відео Асистент Арбітра (ВАА) протокол	142
Програма якості ФІФА	152
Зміни до Правил 2024/25	156
Загальний огляд змін до Правил Гри	157
Детальна інформація про всі зміни Правил	160
Словник	170
Футбольні органи	171
Футбольні терміни	172
Терміни для арбітрів	182
Практичні рекомендації для офіційних осіб матчу	184
Вступ	185
Позиція, пересування та командна робота	186
Мова жестів, сигнали та використання свистка	200
Інші поради	206

Про Правила

Філософія та дух Правил

Футбол є найвеличнішим видом спорту на Землі. В нього грають на кожному континенті, у кожній країні та на різноманітних рівнях. Факт того, що Правила гри по всьому світу є однаковими для футболу будь-якого рівня, від Фіналу Чемпіонату Світу ФІФА до гри між дітьми у віддаленому селищі, є значущою силою, яку слід продовжувати оберігати заради блага футболу у всьому світі.

Футбол повинен мати Правила, які забезпечують «чесність» гри тому, що основоположним аспектом краси «гарної гри» є саме «чесність»- це життєве важлива характеристика «духу» гри. Найкращими матчами є ті, в яких втручання арбітра потрібне вкрай рідко, оскільки гравці грають з повагою один до одного, до офіційних осіб матчу та до Правил.

У порівнянні з іншими командними видами спорту, Правила Гри є відносно простими, але через те, що багато ситуацій є доволі «суб'єктивними», а арбітри - це також люди, деякі рішення неминуче призводитимуть до обговорень та дискусій. Для деяких людей такі дискусії є частиною привабливості та задоволення від гри, проте, «дух» гри, незважаючи на те чи є рішення правильними, чи ні, вимагає аби рішення арбітра завжди виконувались. Всі ті, хто наділений повноваженнями, особливо тренери та капітани команд, мають беззастережну відповідальність перед грою – поважати офіційних осіб матчу і їхні рішення.

Неналежна поведінка учасників викликає велике занепокоєння, і дуже важливо, щоб до всіх, хто бере участь у грі, ставилися з повагою. IFAB затвердила наступні випробування з метою поліпшення поведінки учасників, які доступні для змагань, що не включають команди з двох вищих національних рівнів або національні команди вищого рівня "А":

- періоди заспокоєння після інцидентів, пов'язаних з конфронтацією
- можливість арбітрів встановлювати зону тільки для капітанів, щоб зменшити/попередити випадки скупчення гравців та/або тиску на них

Також проводяться інші випробування:

- щодо ефективної боротьби з воротарями, які несправедливо довго тримають м'яч
- в якому арбітр оголошує та пояснює остаточне рішення після «перегляду» відеоматеріалів ВАА або тривалої «перевірки» ВАА

Правила не можуть передбачити всі можливі ситуації, тому у випадках, коли щось у прямий спосіб не передбачено Правилами, IFAB розраховує на те, що арбітр прийме рішення керуючись «духом» гри та Правилами – при цьому, зазвичай, ставиться питання: «чого б сам футбол хотів / очікує?».

Правила також повинні робити свій внесок у безпеку та захист здоров'я гравців, і тому обов'язок IFAB повинно швидко та належно реагувати через самі Правила для того, щоб надати підтримку учасникам гри у тих випадках, коли виникає така потреба.

Після успішних випробувань, використання "додаткових без права повернення заміни гравців зі струсом мозку" тепер включено до правил як варіант проведення змагань. Це дозволить командам надавати перевагу здоров'ю гравця з підозрою на струс мозку, не зазнаючи при цьому чисельної переваги в складі.

Нещасні випадки будуть неминуче траплятись, проте метою Правил є зробити так, щоб гра була якомога безпечнішою, а підхід до здоров'я гравця та спортивної справедливості був збалансованим. Це вимагає від арбітра рішуче боротися, застосовуючи положення Правил, з тими гравцями, дії яких є занадто агресивними або небезпечними. В Правилах втілені принципи неприйнятності небезпечної гри це проявляється у словосполученнях дисциплінарного характеру таких, як ведення боротьби у "нерозважливий спосіб", ставити під загрозу здоров'я суперника та "застосування надмірної сили".

Задля сприяння кращому розумінню Правил Гри, The IFAB видала "Футбольні правила - спрощені Правила Гри", які були створені для того, щоб простішими для розуміння, особливо для молоді, потенційних арбітрів або арбітрів-початківців, дорослих, які час від часу судять матчі, гравців, тренерів (у тому числі тих, хто працює над отриманням тренерської кваліфікації), глядачів і засобів масової інформації.

Для отримання доступу або завантаження Футбольних Правил, які можна відсортувати за алфавітом або за категоріями, відвідайте веб-сайт **<https://www.footballrules.com>**.

IFAB також випустив аудіоверсію "Правил гри", яка доступна за посиланням: **www.theifab.com**.

STOP REF ABUSE

**THIS IS A GAME
THESE ARE CHILDREN
YOUTH SPORTS
SHOULD BE FUN
NOBODY IS PERFECT
KIDS ARE WATCHING,
BE A ROLE MODEL**

**IT'S THEIR GAME,
JUST LET THEM PLAY**

Внесення змін до Правил

Футбол повинен залишатись привабливим та викликати задоволення у гравців, офіційних осіб матчу, тренерів, а також у глядачів, фанів, адміністраторів тощо, незалежно від їх віку, раси, віросповідання, культури, етносу, статі, сексуальної орієнтації або фізичних обмежень.

Тому, для того, щоб внести зміни до будь-якого Правила, IFAB та всі її підрозділи, що залучені до процесів прийняття рішення, повинні бути впевнені, що зміна принесе користь грі. Це іноді означає, що потенційна зміна повинна пройти тестування.

Для кожної запропонованої зміни акцент повинен бути зроблений на: чесність, морально-етичні аспекти, повагу, безпеку, задоволеність учасників та глядачів, та на тому, де це доцільно, як технології можуть покращити гру.

IFAB продовжуватиме співпрацювати з всесвітньою футбольною спільнотою задля того, щоб зміни до положень Правил Гри приносили користь футболу на всіх рівнях і у всіх куточках світу, щоб морально-етичні аспекти самої гри, її Правила та арбітри поважалися, цінувалися та захищалися.

Майбутнє

IFAB продовжить свою роботу зі своїми консультативними групами та широкими консультаціями, приділяючи особливу увагу безпеці гравців, покращенню поведінки учасників, підвищенню чесності та привабливості гри для участі та перегляду.

Важливо також підтримувати "універсальність" Правил для того, щоб молоді гравці могли подивитися матч по телевізору, а потім вийти на вулицю і спробувати відтворити побачене.

IFAB із задоволенням залучається до спілкування із людьми по всьому світу і нам завжди приємно отримувати пропозиції або питання стосовно Правил Гри.

Будь ласка, продовжуйте надсилати ваші пропозиції, ідеї та питання на:
lawenquiries@theifab.com.

Детальніше про історію створення "Правил гри" та більш детальну інформацію, включаючи випробувальні процеси, можна дізнатися на нашому веб-сайті: **www.theifab.com**.

Примітки та модифікації

Примітки до Правил Гри

Офіційні мови

IFAB видає Правила Гри англійською, французькою, німецькою та іспанською мовами. У випадку будь-яких розбіжностей у формулюваннях перекладеного тексту, достовірним вважається текст складений англійською мовою.

Інші мови

Національні Асоціації, які перекладають Правила Гри, можуть отримати від IFAB макет для верстання Правил в редакції за 2024/25 звернувшись за адресом: info@theifab.com.

Національним Асоціаціям, які випускають перекладену версію Правил гри з використанням цього формату макету, пропонується надіслати копію до IFAB (чітко вказавши на передній стороні обкладинки, що це є офіційним перекладом національної ФА) для її публікації на веб-сторінці IFAB та за для можливості використання перекладу іншими користувачами.

Одиниці виміру

Якщо існує будь-яка розбіжність між метричними та англійськими одиницями виміру, то перевага надається метричним одиницям.

Застосування Правил

Окрім модифікацій, дозволених IFAB (див. "Загальні модифікації"), одні й ті самі Правила повинні застосовуватися у кожному матчі, в кожній конфедерації, країні, місті й селищі. **Правила не повинні зазнавати модифікацій або змін, за виключенням випадків, коли на це було отримано дозвіл від IFAB.**

Ті, хто займається навчанням офіційних осіб матчу та інших учасників матчу, повинні наголошувати на тому, що:

- для того, щоб матчі проходили в чесній та безпечній боротьбі, арбітри повинні застосовувати Правила керуючись «духом» гри

- кожен повинен поважати офіційних осіб матчу та їхні рішення, пам'ятаючи про те, що арбітри теж люди і можуть припускатись помилок.

На гравців покладена більша відповідальність за імідж гри, при цьому капітан команди повинен відігравати важливу роль у забезпеченні того, щоб Правила і рішення арбітрів - виконувались.

Пояснення

Основні зміни Правил підкреслені жовтим кольором і виділені на полях.

Редакційні зміни підкреслено.

ЖК = жовта картка (попередження); ЧК = червона картка (вилучення).

Універсальність Правил Гри означає, що гра в кожній частині світу і на всі рівнях є по суті однаковою. Так само, як створення «чесного» і безпечного середовища, в якому проходить гра, Правила також повинні сприяти збільшенню учасників змагань і рівню задоволення.

Так історично склалося, що IFAB надає деяку гнучкість Національним футбольним асоціаціям в плані модифікації Правил в питаннях, що стосуються «організації» окремих категорій змагань з футболу. Однак IFAB твердо переконана, що національні ФА повинні мати можливість змінити деякі аспекти організації футболу, якщо це принесе користь футболу в їхній власній країні.

Гра в цілому і арбітраж повинні бути однаковими на кожному футбольному полі в усьому світі, від фіналу чемпіонату світу з футболу до матчів в невеличкому селищі. Проте, саме потреби внутрішніх змагань з футболу кожної країни мають визначати скільки повинна тривати гра, скільки гравців повинно брати в ній участь і як слід карати певну нечесну поведінку.

Усі національні ФА (а також конфедерації та ФІФА) мають право змінити всі або деякі з наступних організаційних сфер Правил гри з футболу, за які вони відповідають:

Для всіх рівнів гри:

- дозволяється використовувати до максимум п'яти* заміни для кожної команди, за виключенням юнацьких змагань, в яких така максимальна кількість буде визначатись національною асоціацією, конфедерацією або ФІФА.
- використання додаткових без права повернення заміни гравців зі струсом мозку (застосовуючи протокол IFAB)

*Див. також Правило 3 стосовно умов, що застосовуються до матчів, в яких призначається додатковий час, та детальної інформації щодо обмеження стосовно можливостей заміни.

Для змагань серед юнаків, ветеранів, осіб з обмеженими можливостями та масового футболу:

- розмір поля для гри
- розмір, вага і матеріал м'яча
- ширина між стійками та висота воріт від поперечини до поля
- тривалість двох (однакових за часом) таймів гри (і 2-х однакових за часом половин додаткового часу)
- кількість гравців
- використання зворотних замін
- використання тимчасового відсторонення (лавки для штрафників) для деяких/всіх попереджень (ЖК)
- особливі вимоги до обов'язкової нарукавної пов'язки капітана

Крім того, для забезпечення більшої гнучкості НА, спрямованої на користь та розвиток внутрішніх змагань з футболу, дозволені наступні зміни, що стосуються «категорій» футболу:

- національні ФА, конфедерації та ФІФА мають право приймати рішення щодо вікових обмежень для молодіжних та ветеранських змагань
- кожна національна ФА визначає, які змагання на найнижчих рівнях футболу вважати «масовим» футболом

Випробування IFAB

Бувають випадки, коли потенційну зміну в правила необхідно протестувати або випробувати, щоб оцінити як очікуваний, так і неочікуваний вплив, який вона може мати на гру. Конфедерації, національні федерації футболу та організатори змагань повинні мати дозвіл від IFAB на участь у будь-яких таких випробуваннях.

У 2024/25 році випробування IFAB включатимуть:

- Використання зони "тільки для капітанів" навколо арбітра в певних ситуаціях
- Використання офіційних періодів охолодження після деяких конфронтаційних ситуацій
- Інший підхід до вирішення ситуації, коли воротар занадто довго тримає м'яч у руках
- Оголошення та пояснення арбітром остаточного рішення після "перегляду" або тривалої "перевірки" ВАА

Більш детальну інформацію та протоколи всіх випробувань можна знайти за посиланнями: www.theifab.com (у розділі "Випробування").

Бажаючи подати заявку на участь у будь-якому випробуванні повинні зв'язатися з IFAB за адресою: trials@theifab.com.

Дозвіл на застосування інших модифікацій

Національні ФА мають право схвалювати застосування різних модифікацій для різних змагань - більше не існує вимоги, згідно якої слід було звертатись за універсальним дозволом або дозволом щодо їхнього загального застосування.

Проте, не дозволяється використання будь-яких інших Модифікацій без дозволу на це IFAB.

IFAB просить національні ФА повідомляти їй про застосування цих модифікацій та рівні, на яких вони були запроваджені, через те, що така інформація, і особливо причина (-и) їхнього застосування, можуть допомогти IFAB визначитись із ідеями щодо розвитку/стратегії, з яким IFAB може поділитись задля сприяння розвитку футболу в інших національних ФА.

Також, IFAB, дуже зацікавлена в отриманні пропозицій щодо інших можливих модифікацій Правил гри, які могли б сприяти збільшенню кількості учасників, зробити футбол більш привабливим і сприяти його розвитку в усьому світі.

Рекомендації щодо тимчасового відсторонення (лавка штрафників)

Діють з 1 липня 2024 року

Вступ

Тимчасове відсторонення (лавка штрафників) за всі або деякі застережливі порушення (ЖК) є варіантом для змагань серед юнаків, ветеранів, осіб з обмеженими можливостями та масового футболу за умови схвалення національною ФА, конфедерацією або ФІФА (залежно від конкретної ситуації).

138-мі щорічні загальні збори ЩЗЗ затвердили нову редакцію "Керівних принципів тимчасового відсторонення (лавка штрафників)", які, як і всі зміни до Правил, набувають чинності з 1 липня 2024 року, але можуть бути запроваджені раніше.

Зміни, що стосуються суті керівних принципів, підкреслені; редакційні зміни не позначені.

Посилання на тимчасові відсторонення можна знайти в:

Правило 5. Арбітр

5.3 Повноваження та обов'язки - Дисциплінарні санкції

Арбітр має право пред'явити жовту або червону картку та, де це дозволено регламентом змагань, тимчасово відстороняти гравця, з моменту виходу на поле для гри на початку матчу і до завершення матчу, включаючи перерву між таймами, протягом додаткового часу і виконання серії пенальті (пенальті на вибування).

Тимчасове відсторонення - відбувається, коли гравець скоює порушення, що заслуговує попередження (ЖК), і карається миттєвим «відстороненням» від участі в подальшій частині матчу. Філософія полягає в тому, що «миттєве покарання» може мати більш значущий та миттєвий позитивний вплив на поведінку як самого порушника, так і, потенційно, його команди.

НА, конфедерація чи ФІФА, повинні затвердити (для публікації в регламентах змагань) протокол тимчасових відсторонень з наступними методичними рекомендаціями:

Тільки гравці

- Тимчасові відсторонення застосовуються до всіх гравців (включаючи воротарів}, але це не стосується порушень, що заслуговують на попередження (ЖК}, і які були скоєні будь-ким із запасних або заміненіх гравців

Сигнал арбітрів

- При застосуванні тимчасового відсторонення арбітр демонструє жовту картку (ЖК}, а потім чітко вказує обома руками в напрямку площі тимчасових відсторонень (зазвичай, йдеться про технічну площу)

Тривалість періоду тимчасового відсторонення

- Тривалість періоду тимчасового відсторонення є однаковою для всіх порушень
- Тривалість періоду тимчасового відсторонення має становити 10-15% від тривалості всього ігрового часу (наприклад, 10 хвилин у матчі тривалістю 90 хвилин, 8 хвилин у матчі тривалістю 80 хвилин)
- Відлік періоду тривалості тимчасового відсторонення починається в момент поновлення гри після того, як гравець залишив поле для гри
- Арбітр має враховувати в тривалість періоду тимчасового відсторонення будь-який час «втрачений» на будь-які зупинки, що будуть компенсовані у «компенсованому часі» в кінці тайму (наприклад, заміна, травма, святкування голу тощо ...)
- Організатори змагань повинні вирішити, хто буде допомагати арбітру обліковувати час тривалості періоду тимчасового відсторонення - відповідальність може бути покладена на делегата, 4-го арбітра або нейтрального асистента арбітра; в той же час, це може бути офіційний представник команди
- Після завершення періоду тимчасового відсторонення гравець може повернутися на поле з бокової лінії з дозволу арбітра, коли м'яч наступного разу вийде з гри
- Остаточне рішення щодо того, коли гравець може повернутися на поле, приймає арбітр
- Тимчасово відсторонений гравець може бути замінений тільки після закінчення періоду тимчасового відсторонення (і тільки якщо команда не використала всі дозволені заміни та/або можливості заміни, якщо це передбачено).
- Тимчасово відсторонений гравець не може бути замінений до завершення періоду тимчасового відсторонення (але це не стосується випадку, коли це тимчасове відсторонення є другим для гравця або якщо команда вже використала всі дозволені заміни)
- Якщо період тимчасового відсторонення не завершився в кінці першого тайму (або в кінці другого тайму у випадку, коли буде гратись додатковий час}, то частина періоду тимчасового відсторонення, що залишилась, переноситься на початок другого тайму (на початок додаткового часу)

- Гравцю, який відбуває тимчасове відсторонення, дозволяється по завершенню матчу брати участь у серії пенальті (пенальті на вибування).

Площа тимчасових відсторонень

- Тимчасово відсторонений гравець повинен залишатися в межах технічної площі (якщо така існує) або з тренером/технічним персоналом команди, за виключенням ситуації із проведенням «розминки» (на тих самих умовах, що і запасний гравець)

Порушення під час тимчасового відсторонення

- Тимчасово відсторонений гравець, який скоює порушення, що заслуговує попередження (ЖК) або вилучення (ЧК), під час періоду власного тимчасового відсторонення, не має права на подальшу участь у матчі і його не можна замінити

Подальші дисциплінарні заходи

- Організатори змагання/національні ФА вирішують чи повідомляти у відповідні органи і чи слід застосовувати подальші дисциплінарні заходи щодо тимчасових відсторонень, наприклад, відсторонення від участі в матчах через накопичення певної кількості тимчасових відсторонень, як у випадку із попередженнями (ЖКи).

Системи тимчасового відсторонення

Організатор змагань має право обрати для застосування лише одну з наступних систем тимчасового відсторонення:

- Система А - для всіх попереджень (ЖК)
- Система В - для деяких, але не всіх попереджень (ЖК)

Система А - тимчасове відсторонення для всіх попереджень (ЖК)

- Всі попередження (ЖК) караються тимчасовим відстороненням
- Гравець, який отримує друге попередження (ЖК) у цьому ж матчі:
  - отримує друге тимчасове відсторонення і потім не бере подальшої участі в матчі
  - може бути замінений запасним гравцем по завершенню періоду другого тимчасового відсторонення, у випадку, якщо команда гравця ще не використала максимальну кількість заміन (та/або можливості заміни, якщо це передбачено це тому, що команда

вже була «покарана», граючи без цього гравця впродовж 2-ох періодів тимчасового відсторонення)

Система В - тимчасове відсторонення для деяких, але не всіх попереджень (ЖК)*

- Застосовується попередньо-складений перелік порушень, що заслуговують на попередження (ЖК) і які будуть каратись тимчасовим відстороненням
- Всі інші порушення, що заслуговують на попередження, караються попередженням (ЖК), але не тимчасовим відстороненням
- Гравець, який отримує два попередження (ЖК) в одному матчі, вилучається з поля (ЧК), навіть якщо одне попередження / обидва попередження - за тимчасове відсторонення

*Для деяких змагань було б корисним використання тимчасового відсторонення лише для порушень, що караються попередженням (ЖК), і які пов'язані з неналежною поведінкою, наприклад:

- Симуляція
- Навмисне марнування часу при поновленні гри командою суперника
- Прояви незгоди або образливі вирази/рухи
- Зрив або втручання у перспективну атаку, шляхом вчинення затримки, тягнення, штовхання або навмисна гра рукою
- Гравець, який виконує удар, при виконанні пенальті здійснює оманливі рухи

Рекомендації щодо зворотних заміन

Після рішень, що були ухвалені під час 131 ЩЗЗ IFAB, що відбулось у Лондоні 3 березня 2017 р., Правилами Гри зараз дозволено застосовувати зворотні заміни у змаганнях серед юнаків, ветеранів, осіб з обмеженими можливостями та у масовому футболі за умови схвального рішення про це з боку відповідно організаторів змагань національної ФА, конфедерації або ФІФА.

Посилання для зворотних заміन можна знайти в:

Правило 3. Гравці

3.2 Кількість заміин - Зворотні заміни

Використання зворотних заміин дозволено тільки у змаганнях серед юнаків, ветеранів, осіб з обмеженими можливостями та масовому футболі, за умови дозволу національної футбольної асоціації, конфедерації або ФІФА.

"Зворотно заміиним" гравцем вважається той гравець, який вже брав участь у матчі і був заміинений (заміинений гравець), а потім, пізніше в матчі повертається у гру, заміинивши будь-якого гравця.

Окрім того, що заміиненому гравцю дозволено повернутись на поле і продовжити брати участь у грі, при зворотних замінах застосовуються положення Правила 3 та Правил гри. Зокрема, процедура заміни, яка зазначена в Правилі 3 повинна бути дотримана.

Додатковий протокол без права повернення замін при струсі мозку

Діють з 1 липня 2024 року

Вступ

Після затвердження на 138-х Щорічних загальних зборах (ЩЗЗ) Міжнародної федерації футболу (IFAB) що відбулися в Шотландії 2 березня 2024 року, Правила гри тепер дозволяють проводити додаткові без права повернення заміни гравців зі струсом мозку.

Додаткова без права повернення заміна через струс мозку відбувається, коли гравець, який має фактичний або підозрюваний струс мозку, замінюється і не бере подальшої участі у матчі. Ця заміна не зараховується до "звичайних" дозволених замін (або можливостей замін, де це передбачено).

Посилання на додаткові без права повернення заміни при струсі мозку можна знайти в:

Правило 3. Гравці

3.2 Кількість замін - Додаткові без права повернення заміни через струс мозку

На змаганнях можуть використовуватися додаткові без права повернення заміни, пов'язані зі струсом мозку, відповідно до протоколу, наведеного в розділі "Примітки та зміни".

НВ: Хоча під час випробувань використовувалися два різні протоколи, єдиний протокол був затверджений на Загальних зборах IFAB і повинен використовуватися в повному обсязі.

Принципи

- Кожній команді дозволяється використовувати максимум одну «заміну через струс мозку» в матчі.
- «Заміна через струс мозку» може бути зроблена незалежно від кількості вже використаних заміні.
- У змаганнях, в яких кількість заявлених заміні дорівнює максимальній кількості "звичайних заміні", які можуть бути використані, "заміна через струс мозку" може бути гравцем, який вже був замінений раніше, і може бути використана в будь-який час, незалежно від кількості вже використаних заміні.
- Коли використовується «заміна через струс мозку», команда суперника має можливість зробити «додаткову заміну» з будь-якої причини.

Процедура

- Процедура заміни діє відповідно до Правила 3 – Гравці (за винятком випадків, зазначених нижче).
- «Заміна через струс мозку» може бути зроблена:
  - одразу після того, як стався струс мозку або існує підозра на нього;
  - після виконання первинної оцінки на полі та/або після оцінки на полі; або
  - у будь-який інший час, коли стався струс мозку або є підозра на нього, в т.ч. коли стан гравця вже було оцінено і він повернувся на поле для гри.
- Якщо команда вирішує зробити «заміну через струс мозку», арбітр/четвертий арбітр інформується про це, в ідеалі, використовуючи картку/форму заміни іншого кольору.
- Гравцю із струсом мозку або з підозрою на нього заборонено брати будь-яку подальшу участь у матчі, в т.ч. у пенальті (серії пенальті на вибування), та, коли це можливо, його слід супроводити до роздягальні та/або медичного закладу.
- Арбітр/четвертий арбітр інформує команду суперника про те, що в неї з'являється право вибору щодо використання "додаткового запасного гравця" та можливості "додаткової заміни", якими можна скористатись одночасно із "заміною через струс мозку", яку проводить інша команда, або в будь-який інший час після цього (за винятком випадків, коли в Правилах Гри зазначено інше).

Можливості для заміни

- «Заміна через струс мозку» є окремою ситуацією і вона не впливає на будь-які обмеження щодо кількості «звичайних» можливостей замін.
- Проте, якщо команда одночасно із «звичайною» заміною виконує «заміну через струс мозку», то це буде зараховано як одна з її «звичайних» можливостей заміни.
- Коли команда вичерпала використання всіх своїх можливостей «звичайних замін», вона не має права використати «заміну через струс мозку», що виконати «звичайну заміну».
- У випадку, коли команда виконує «заміну через струс мозку», команда суперника має право використати «додаткового запасного гравця» та отримує можливість «додаткової заміни». Ця додаткова можливість може бути використана лише для «додаткового запасного гравця», а не для «звичайного запасного гравця».

Офіційні особи матчу

Арбітр та інші офіційні особи матчу, особливо четвертий арбітр:

- не є стороною, яка бере участь в процесі ухвалення рішення ані щодо того чи має бути замінений гравець чи ні, ані щодо заміни гравця через «звичайну заміну» чи «заміну через струс мозку»;
- не повинен вирішувати чи відноситься фактична травма або підозра на неї до випадку, коли використовується «заміна через струс мозку»
- повинен надавати належну підтримку, коли гравець має фактичну травму або підозру на неї, в т.ч. шляхом інформування капітана, тренера та/або медичних працівників команди в тому випадку, коли вони підозрюють, що стан гравця необхідно оцінити та/або надати допомогу;
- повинні підтримувати рішення капітана команди, тренера та/або медичного персоналу про те, що травмований гравець не може продовжувати гру, що може вимагати від арбітра відкласти поновлення гри до тих пір, поки гравець не покине поле для гри; і
- повинні повідомити відповідні органи, якщо є сумніви, що "заміна через струс мозку" була використана неналежним чином.

Правила
Гри

2024/25

Правило

1

Поле для гри

1. Поверхня поля

Поле для гри повинно бути повністю природним або, якщо дозволяє регламент змагань, покриття поля повинно бути повністю штучним, за винятком випадків, коли регламент змагань дозволяє застосувати інтегроване поєднання штучних та природних матеріалів (гібридна система).

Штучне покриття повинно бути зеленого кольору.

Якщо штучне покриття використовується в матчах змагань між збірними командами національних футбольних асоціацій-членів ФІФА або в матчах міжнародних клубних змагань, то таке покриття повинно відповідати вимогам Програми якості ФІФА для футбольних газонів, за виключенням випадків, коли IFAB надає особливий дозвіл.

2. Розмітка поля

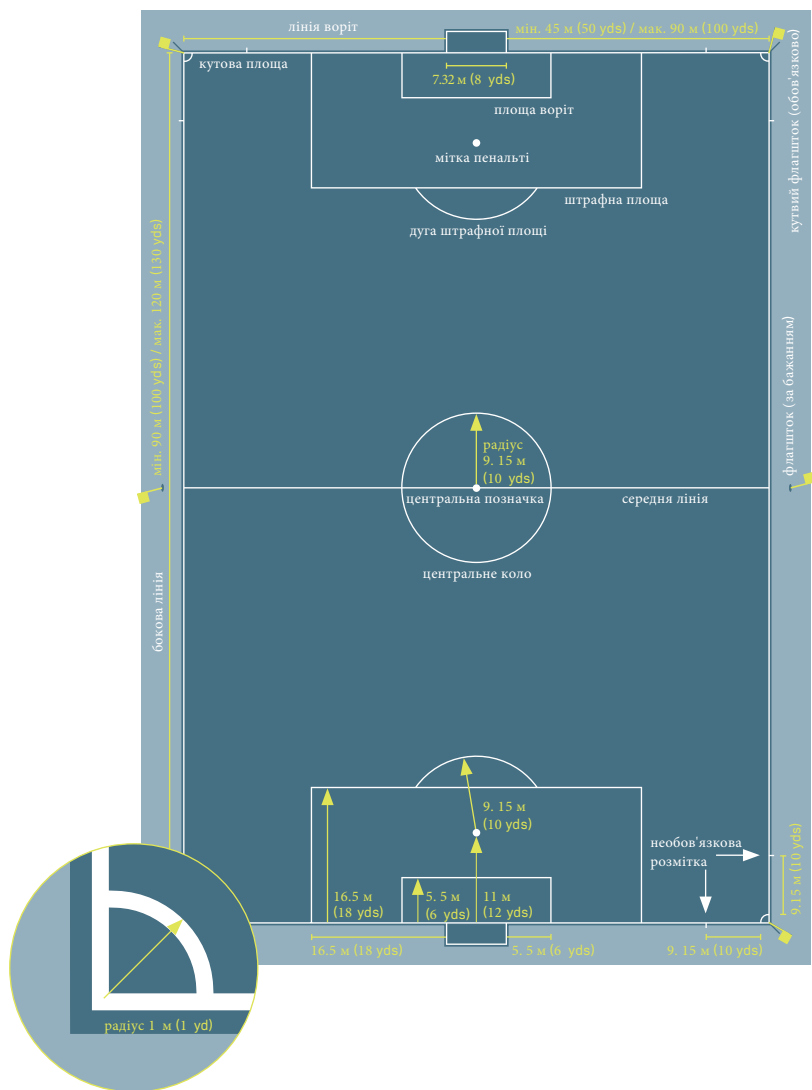
Поле для гри повинно мати форму прямокутника та розмічатися безперервними лініями, що повинні бути безпечними; якщо це безпечно, для розмітки натуральних полів дозволяється використовувати матеріал штучного поля. Ці лінії є частиною площ, які вони обмежують.

Поле для гри має розмічатися тільки лініями, зазначеними Правилем 1. При використанні штучного покриття, дозволяється наносити інші лінії за умови, що вони будуть іншого кольору, будуть чітко та помітно відрізнятися від ліній, що використовуються в футболі.

Дві довгі лінії, що обмежують поле, називаються боковими лініями. Дві коротші лінії називаються лініями воріт.

Поле для гри розділяється на дві половини за допомогою середньої лінії, яка з'єднує середні точки двох бокових ліній.

Посередині середньої лінії розташована центральна позначка. Навколо неї проводиться коло радіусом 9,15 м (10 ярдів).

- Враховуючи те, що лінії є частиною площі, яку вони обмежують, вимірювання відстаней здійснюється від їхнього зовнішнього краю.
- Вимірювання відстані до позначки пенальті здійснюється від точки, що позначає центр на задній кромці лінії воріт.

За межами поля для гри, на відстані 9,15 м (10 ярдів) від дуги кутового сектору та під прямим кутом до ліній воріт і бокових ліній можна зробити позначки.

Ширина всіх ліній має бути однаковою, не більше 12 см (5 дюймів). Лінії воріт мають бути тієї ж ширини, як стійки та поперечина воріт.

Гравець, який робить ногою заборонені розмітки на полі для гри, повинен бути попереджений за неспортивну поведінку.

Якщо арбітр помітить, що це відбувається під час матчу, гравець попереджається, коли м'яч вийде з гри.

3. Розміри

Бокова лінія повинна бути довшою за лінію воріт.

• Довжина (бокова лінія):	• Довжина (лінія воріт):
мінімум 90 м (100 ярд)	мінімум 45 м (50 ярд)
максимум 120 м (130 ярд)	максимум 90 м (100 ярд)

Регламенти змагань можуть визначати довжину лінії воріт та бокової лінії в межах зазначених вище розмірів.

4. Розміри для міжнародних матчів

• Довжина (бокова лінія):	• Довжина (лінія воріт):
мінімум 100 м (110 ярд)	мінімум 64 м (70 ярд)
максимум 110 м (120 ярд)	максимум 75 м (80 ярд)

Регламенти змагань можуть визначати довжину лінії воріт та бокової лінії в межах зазначених вище розмірів.

5. Площа воріт

Під прямим кутом до лінії воріт на відстані 5,5 м (6 ярдів) від внутрішньої сторони кожної стійки воріт проводяться дві лінії. Ці лінії заглиблюються в поле для гри на 5,5 м (6 ярдів) та з'єднуються лінією, що наноситься паралельно до лінії воріт. Площа, що обмежена цими лініями та лінією воріт, є площею воріт.

6. Штрафна площа

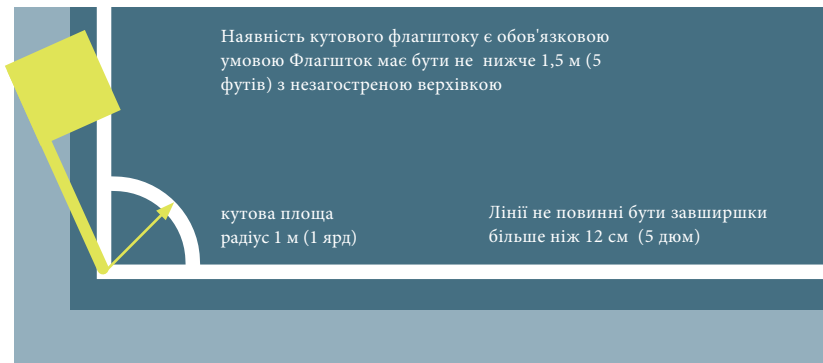
Під прямим кутом до лінії воріт на відстані 16,5 м (18 ярдів) від внутрішньої сторони кожної стійки воріт проводяться дві лінії. Ці лінії заглиблюються в поле для гри на 16,5 м (18 ярдів) та з'єднуються лінією, що наноситься паралельно до лінії воріт. Площа, що обмежена цими лініями та лінією воріт, є штрафною площею.

У межах кожної штрафної площі на відстані 11 м (12 ярдів) від середньої точки між стійками воріт відмічається 11-метрова позначка.

За межами штрафної площі, від центру кожної позначки пенальті проводиться дуга кола радіусом 9,15 м (10 ярдів).

7. Кутова площа

Кутова площа позначається дугою радіусом 1 м (1 ярд) від кожного кутового флагштока, що наноситься у межах поля для гри.

8. Флагшток

Флагшток не нижче 1,5 м (5 футів) з незагостреною верхівкою та полотнищем повинен бути встановлений в кожній кутовій площі.

Флагштоки з полотнищем також можна встановлювати навпроти кожного кінця середньої лінії на відстані щонайменше 1 м (1 ярд) від бокової лінії.

9. Технічна площа

Застосування технічної площі передбачено в матчах, що проводяться на стадіонах з визначеними місцями для сидіння, для розміщення офіційних представників команд, запасних та заміненних гравців з дотриманням умов наведених нижче:

- технічна площа може виступати тільки на 1 м (1 ярд) по обидві сторони від визначеної лави запасних гравців та має бути розташована на відстані 1 м (1 ярд) від бокової лінії
- для визначення меж технічної площі має бути використана спеціальна розмітка
- кількість осіб, яким дозволяється знаходитись в технічній площі, визначається регламентом змагань
- особи, що знаходяться в технічній площі:
  - визначаються перед початком матчу згідно регламенту змагань
  - мають поводити себе відповідним чином
  - не мають права залишати межі технічної площі за винятком особливих обставин, наприклад, фізіотерапевт/лікар виходить на поле для гри, з дозволу арбітра, щоб надати допомогу травмованому гравцю
- одночасно тільки одна особа має право надавати тактичні інструкції з технічної площі

10. Ворота

Ворота повинні розташовуватись посередині кожної лінії воріт. Ворота складаються з двох вертикальних стійок, розташованих на однаковій відстані від кутових флагштоків та з'єднаних угорі горизонтальною поперечиною. Стійки та поперечина повинні бути виготовлені з затвердженого матеріалу та вони повинні бути безпечними. Стійки та поперечини обох воріт повинні мати однакову геометричну форму квадрату, прямокутника, круга, еліпса або бути поєднанням з цих опцій. Рекомендовано, щоб всі ворота, які застосовуються в офіційних змаганнях, організованих під егідою ФІФА або конфедерацій, відповідали вимогам Програми Якості ФІФА для футбольних воріт.

Відстань між внутрішніми сторонами стійок дорівнює 7,32 м (8 ярдів), а нижній край поперечини знаходиться на відстані 2,44 м (8 футів) від поверхні поля.

Стійки воріт відносно лінії воріт мають бути розташовані відповідно до поданих нижче схем.

Стійки та поперечина мають бути білого кольору та однакової ширини та товщини, що не повинні перевищувати 12 см (5 дюймів).

Якщо поперечину було зміщено або зламано, арбітр зупиняє гру, доки поперечина не буде відремонтована або встановлена на своє місце. Гра поновлюється «спірним м'ячем». Якщо поперечину неможливо відремонтувати, арбітр припиняє матч. Поперечину не можна замінити мотузкою або будь-яким гнучким або небезпечним матеріалом. Сітки можуть бути прив'язані до воріт та поверхні поля за воротами; вони повинні бути належним чином закріплені та не заважати діям воротаря.

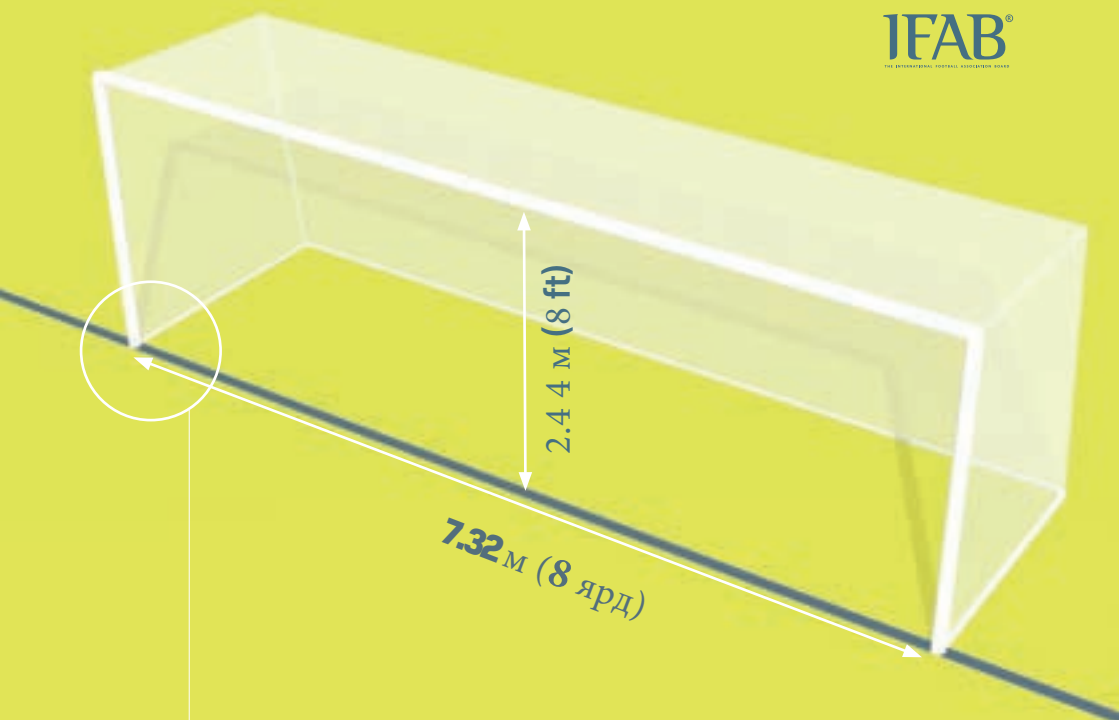
Безпека

Ворота (в тому числі переносні ворота) мають бути надійно закріплені на полі.

11. Технології лінії воріт (GLT)

З метою підтримки рішення арбітра, щоб перевірити, чи був забитий гол, можуть бути застосовані системи GLT.

Застосування систем GLT повинно бути обумовлене в регламенті змагань.

Стійки воріт відносно лінії воріт мають відповідати наведеним нижче формам.

Принципи GLT

Система GLT застосовується виключно на лінії воріт тільки з метою визначення, чи був забитий гол

Визначення, чи був забитий м'яч, повинно здійснюватись негайно та автоматично, протягом однієї секунди, підтверджуватись системою GLT тільки для офіційних осіб матчу (за допомогою годинника арбітра, вібраційним та візуальним сигналом та/або через навушник/гарнітуру арбітра); сигнал може бути також надіслано до Пункту ВідеоОператора (ПВО).

Вимоги та специфікація до GLT

Якщо система GLT застосовується в матчах змагання, організатори змагання повинні забезпечити відповідність системи (включаючи будь-які можливі дозволені модифікації до каркасу воріт або до технологій, що містить м'яч) до вимог Програми Якості ФІФА щодо GLT.

У випадку застосування GLT, арбітр до початку матчу повинен провести тестування її працездатності згідно відповідного Посібника з тестування. Якщо технологія не функціонує відповідно до Посібника з тестування, арбітр не повинен застосовувати систему GLT та має повідомити про це відповідним структурам.

12. Комерційна реклама

З моменту виходу команд і до перерви, а також з моменту повернення після перерви і до закінчення матчу, забороняється розміщення будь-якої комерційної реклами, чи то віртуальної, чи то реальної, на полі для гри, на поверхні площі, що охоплена сіткою воріт, технічної площі або площі перегляду для арбітра (ППА), або в межах 1 м (1 ярд) від обмежувальних ліній. Забороняється розміщувати рекламу на воротах, сітках воріт, флагштоках або полотнищах флагштоків. В зазначених місцях також заборонено розміщувати будь-яке стороннє обладнання (камери, фотоапарати, мікрофони, тощо). На додаток, вертикально встановлена реклама повинна бути розміщена, принаймні:

- на відстані 1 м (1 ярд) від обмежувальних ліній поля для гри
- на тій же відстані від лінії воріт, що і глибина сітки воріт
- на відстані 1 м (1 ярд) від сітки воріт

13. Логотипи та емблеми

Упродовж ігрового часу забороняється відтворення логотипів або емблем ФІФА, конфедерацій, національних футбольних асоціацій, змагань, клубів або інших органів та установ як реально, так і віртуально, на полі для гри, на сітках воріт та в просторі, який вони обмежують, на воротах та флагштоках. Зазначені логотипи та емблеми дозволяється розміщувати на полотнищах флагштоків.

14. Відео Асистенти Арбітра (ВАА)

В матчах, в яких застосовуються ВАА, повинні бути передбачені Пункт Відео-Оператора (ПВО) і, що найменш, одна Площа Перегляду для Арбітра (ППА).

Пункт Відео-Оператора (ПВО)

ПВО - це місце, в якому працюють відео асистент арбітра (ВАА), помічник ВАА (ПВАА) та оператор повторів (ОП); він може бути розміщений на/поблизу до стадіоні/стадіону або у більш віддаленому місці. Під час матчу вхід до ПВО або спілкування із ВАА, ПВАА та ОП дозволено лише уповноваженим на це особам. Гравець/ запасний/ замінений гравець/офіційний представник команди, який увійде до ПВО, вилучається.

Площа Перегляду для Арбітра (ППА)

В матчах, в яких застосовуються ВАА, повинна бути передбачена що найменш одна ППА, в якій арбітр здійснює Перегляд на Полі (ПНП). ППА повинна бути:

- у місці за межами поля для гри в полі зору усіх
- чітко позначена

Гравець / запасний / замінений гравець / офіційний представник команди, який увійде до ППА, попереджається.

Правило

2

М'яч

1. Якість та дані (параметри)

Всі м'ячі повинні:

- бути сферичної форми
- виготовлені з придатного матеріалу
- мати довжину кола (окружність) між 70 см (28 дюймів) та 68 см (27 дюймів)
- мати вагу між 450 г (16 унцій) та 410 г (14 унцій) перед початком матчу
- мати тиск у межах 0,6 – 1,1 атмосфери (600 – 1,100 г/см²) на рівні моря (8,5 фунта/кв дюйм – 15,6 фунта/кв дюйм)

Всі м'ячі, що використовуються у матчах офіційних змагань, організованих під егідою ФІФА або конфедерацій, повинні відповідати вимогам та містити одне з маркувань Програми Якості ФІФА для футбольних виробів.

Кожне маркування підтверджує проведення офіційного тестування та відповідність конкретним технічним вимогам м'яча кожної марки на додаток до мінімальних вимог, зазначених Правилем 2, та має бути затверджене IFAB.

Організатори змагань національних футбольних асоціацій мають право вимагати використовувати м'ячі з одним із таких маркувань.

В матчах офіційних змагань, організованих під егідою ФІФА, конфедерацій або національних футбольних асоціацій, на м'ячах не дозволяється розміщення жодної комерційної реклами, за винятком логотипу/емблеми змагання, організатора змагання та торгової марки авторизованого виробника. В регламенті змагання можуть бути зазначені обмеження розмірів та кількості таких маркувань.

2. Заміна непридатного м'яча

Якщо м'яч став непридатним:

- слід зупинити гру та
- поновити гру «спірним м'ячем»

Якщо м'яч став непридатним при виконанні початкового удару, удару від воріт, кутового удару, штрафного/вільного удару, пенальті або вкидання м'яча з-за бокової лінії, удар/вкидання м'яча з-за бокової лінії слід повторити.

Якщо м'яч став непридатним при виконанні пенальті або серії пенальті (пенальті на вибування) в той момент, коли він зрушився з місця та перш ніж його торкнеться гравець або він потрапить у поперечину або стійку воріт, то пенальті слід повторити.

Не дозволяється міняти м'яч під час матчу без дозволу арбітра.

3. Додаткові м'ячі

Додаткові м'ячі, що відповідають вимогам Правила 2, можуть бути розміщені навколо поля для гри, їх використання контролює арбітр.

Правило

3

Гравці

1. Кількість гравців

У матчі беруть участь дві команди, у кожній з яких не більше одинадцяти гравців. Один з гравців повинен бути воротарем. Гру не дозволяється розпочинати або продовжувати, якщо в одній з команд виявиться менше семи гравців.

Якщо в команді менше семи гравців, тому що один або декілька гравців навмисно залишили поле для гри, арбітр не зобов'язаний зупиняти гру і може бути застосована перевага, але гру не дозволяється поновлювати після того, як м'яч вийде з гри, якщо в команді відсутня мінімальна кількість з семи гравців. Якщо в регламенті змагання зазначено, що всі гравці та запасні гравці повинні бути внесені до рапорту арбітра перед початком гри, а на поле виходить менше одинадцяти гравців, тільки гравці та запасні гравці, зазначені в рапорті арбітра, можуть взяти участь у матчі після прибуття.

2. Кількість замін

Офіційні змагання

Кількість замін, до максимум п'яти, яку можна використовувати в будь-якому матчі офіційних змагань будуть визначати ФІФА, конфедерації або національні футбольні асоціації.

Для змагань серед основних складів чоловічих та жіночих команд клубів вищого рівня або головних національних збірних «А», в яких регламентом змагань дозволяється використовувати до максимум п'яти замін, кожна з команд має:

- максимум три можливості проведення заміни*
- право додатково проводити заміни у перерві між таймами

*Якщо обидві команди проводять заміну одночасно - це зараховується як одна використана можливість проведення замін для кожної з команд. Множині (комплексні) заміни (та запити) з боку однієї з команд під час однієї і тієї ж зупинки гри зараховується як одна використана можливість проведення заміни.

Додатковий час

- Якщо команда не використала максимальну кількість запасних гравців та/або можливостей проведення заміни, то такі невикористані запасні гравці та можливості можуть бути використані під час додаткового часу
- В тих змаганнях, в яких регламентом дозволяється використати одну додаткову заміну у додатковий час, кожна з команд має право на одну додаткову можливість проведення заміни
- Заміни можуть бути проведені під час перерви між завершенням основного часу та початком додаткового часу, та під час перерви між таймами додаткового часу — це не рахується як використана можливість для проведення заміни.

В регламенті змагань повинно бути зазначено наступне:

- кількість запасних, яка може бути заявлена, від трьох до, максимум, п'ятнадцяти.
- чи може бути використана одна додаткова заміна в тому випадку, якщо матч перейшов до фази додаткового часу (незважаючи на те, чи вичерпала вже, чи ні, команда кількість дозволених заміни).

Інші матчі

В матчах національних збірних головних команд «А» можуть бути заявлені максимум п'ятнадцять запасних гравців, з яких для проведення самих заміни можна використати максимум шість.

В усіх інших матчах дозволяється проводити більшу кількість заміни, якщо:

- команди досягли домовленості про максимальну кількість
- арбітр був поінформований про це до початку матчу

Якщо арбітр не проінформований або якщо команди не дійшли згоди перед початком матчу, кожна команда має право на проведення максимум шести заміни.

Зворотні заміни

За умови згоди національної футбольної асоціації, конфедерації або ФІФА, застосування зворотних заміни дозволено лише у змаганнях серед юнаків, ветеранів, осіб з обмеженими можливостями та у масовому футболі.

Додаткові без права повернення заміни при струсу мозку

Змагання можуть використовувати додаткові без права повернення заміни при струсу відповідно до протоколу, зазначеного в розділі «Примітки та модифікації».

3. Процедура заміни

Прізвища запасних гравців мають бути надані арбітру перед початком матчу. Будь-який запасний гравець, не заявлений до цього часу, не має права брати участь у матчі. Для заміни гравця запасним гравцем, повинні бути виконані такі умови:

- арбітр має бути поінформований про намір проведення заміни
- гравець, якого замінюють:
  - отримує дозвіл арбітра залишити поле для гри, за виключенням випадків, коли він вже знаходився за його межами, і він зобов'язаний залишити його, перетнувши обмежувальну лінію у найближчій до нього точці на ній, за виключенням випадків, коли арбітр вкаже гравцю на те, що він може залишити поле безпосередньо та негайно на середній лінії або в іншому місці (наприклад, з причин дотримання громадського порядку/безпеки або через травму)
  - зобов'язаний негайно попрямувати до технічної площі або до роздягальні, та не може брати в подальшому участі в матчі, за винятком випадків, коли дозволяється застосовувати зворотні заміни
- якщо гравець, якого мають замінити, відмовляється залишити поле, гра не зупиняється

Запасний гравець виходить на поле тільки:

- під час зупинки гри
- на середній лінії
- після того, як гравець, якого він замінює, залишив поле
- за сигналом арбітра

Заміна вважається завершеною, коли запасний гравець виходить на поле; з цього моменту, гравець, якого замінили, стає заміненним гравцем, а запасний гравець стає гравцем і має право поновлювати гру. Повноваження арбітра поширюються на заміненних та запасних гравців незалежно від того, чи беруть вони участь у грі, чи ні.

4. Зміна воротаря

Будь-який з гравців на полі може помінятися місцями з воротарем, якщо:

- арбітр був поінформований до виконання такої зміни
- зміна відбувається під час зупинки гри

5. **Порушення та санкції**

Якщо заявлений запасний гравець починає гру замість заявленого гравця, а арбітр не поінформований про таку заміну:

- арбітр дозволяє заявленому запасному гравцю продовжувати грати
- дисциплінарні санкції до заявленого запасного гравця можуть не застосовуватися
- заявлений гравець стає заявленим запасним гравцем
- кількість визначених заміन для такої команди не скорочується
- арбітр доповідає про інцидент у відповідні інстанції

Якщо заміна проводиться під час перерви між таймами або перед початком додаткового часу, процедура має бути завершена до поновлення гри. Якщо арбітра не було проінформовано, такий запасний гравець може продовжувати гру, дисциплінарні заходи не застосовується, про цей факт повідомляють у відповідні органи.

Якщо гравець міняється місцями з воротарем без дозволу арбітра, арбітр:

- продовжує гру
- попереджає обох гравців у найближчий момент, коли м'яч вийде з гри, але не у випадку, коли заміна відбулась під час перерви між таймами (в т.ч. між таймами додаткового часу) або в проміжку між кінцем матчу та початком додаткового часу та/або серії пенальті (пенальті на вибування)

У випадку будь-яких інших порушень:

- гравці отримують попередження
- гра поновлюється вільним ударом з місця, у якому перебував м'яч на момент зупинки гри

6. **Вилучення гравців та запасних гравців**

Гравець, який вилучений з поля:

- до подачі списку команди не може бути заявлений у будь-якій якості
- після внесення до списку команди перед початком матчу може бути замінений заявленим запасним гравцем, якого потім не можна замінити; кількість визначених замін для такої команди не скорочується
- після початкового удару не може бути замінений

Заявлений запасний гравець, якого було вилучено до або після початку матчу не може бути замінений.

7. Зайві особи на полі для гри

Тренер та інші представники команд, внесені до рапорту (за винятком гравців або запасних гравців), вважаються офіційними представниками команди. Будь-яка особа, не внесена до рапорту арбітра в якості гравця, запасного гравця або офіційного представника команди, вважається сторонньою особою (фактором).

Якщо офіційний представник команди, запасний гравець, замінений або вилучений з поля гравець, або стороння особа (фактор) виходить на поле, арбітр повинен:

- зупинити гру тільки, якщо ця особа (фактор) втручається в гру
- домогтися, щоб ця особа (фактор) залишила поле, коли гра буде зупинена
- вжити відповідні дисциплінарні заходи

Якщо гра була зупинена, а втручання було з боку:

- офіційного представника команди, запасного гравця, заміненого або вилученого з поля гравця, гра поновлюється штрафним ударом або пенальті
- сторонньої особи (фактора), гра поновлюється «спірним м'ячем»

Якщо м'яч летить у ворота і втручання не заважає захиснику зіграти в м'яч, арбітр зараховує гол, якщо він влучає у ворота (навіть якщо відбувся контакт з м'ячем), за виключенням тих випадків, коли втручання відбулося з боку команди, що атакувала

8. Гравець за межами поля для гри

Якщо гравець, який потребує дозволу арбітра, щоб повернутись на поле для гри, повертається без дозволу, арбітр повинен:

- зупинити гру (але не одразу, якщо гравець не втручається в гру, або в дії офіційної особи матчу, або якщо можна застосувати “перевагу”)
- попередити гравця за вихід на поле без дозволу

Якщо арбітр зупиняє гру, він повинен поновити її:

- штрафним ударом з місця, де відбулось втручання
- вільним ударом з місця, де знаходився м'яч у момент зупинки гри, якщо не було втручання

Гравець, який перетинає обмежувальні лінії в рамках ігрового руху, не скоює порушення.

9. Зарахування голу за присутності зайвої особи на полі для гри

Якщо після забитого голу, перед поновленням гри арбітр розуміє, що на полі для гри була присутня зайва особа на момент взяття воріт і якщо ця особа втрутилась в гру:

- арбітр повинен не зараховувати гол, якщо зайва особа була:
  - гравцем, запасним, заміненним, вилученим гравцем або офіційним представником команди, яка забила гол, гра поновлюється штрафним ударом з місця, в якому була зайва особа
  - стороння особа (фактор), яка втрутилась в гру, за виключенням тих випадків, коли взяття воріт було спричинено за умов, що зазначені вище у розділі «зайві особи на полі для гри», гра поновлюється «спірним м'ячем».
- арбітр повинен зарахувати гол, якщо зайва особа була:
  - гравцем, запасним, заміненним, вилученим гравцем або офіційним представником команди, яка пропустила м'яч у власні ворота
  - стороння особа (фактора), яка не втручалась в гру

У всіх випадках арбітр повинен змусити зайву особу залишити межі поля.

Якщо після взяття воріт та після поновлення гри, арбітр розуміє, що на полі для гри була присутня зайва особа на момент взяття воріт, зарахування голу не може бути скасовано. Якщо зайва особа не залишає межі поля, арбітр повинен:

- зупинити гру
- змусити зайву особу залишити межі поля
- поновити гру «спірним м'ячем» або штрафним / вільним ударом, в залежності від обставин

Арбітр повинен доповісти про інцидент у відповідні органи.

10. Капітан команди

Кожна команда повинна мати капітана на ігровому полі, який носить ідентифікаційну пов'язку. У капітана команди немає особливого статусу або привілеїв, але має певну ступінь відповідальності за поведінку команди.

Правило

4

Екіпірування гравців

1. Безпека

Гравець не повинен використовувати обладнання/у своїй екіпіровці або носити будь-що, що становить небезпеку.

Всі ювелірні вироби (намиста, кільця, браслети, сережки, шкіряні або гумові пов'язки, тощо.) заборонені та повинні бути зняті. Заборонено закривати тейпом ювелірні вироби.

Перед початком матчу, перед виходом на поле, гравці та запасні гравці повинні пройти перевірку. Якщо гравець носить або використовує заборонені / небезпечні предмети/обладнання або ювелірні вироби, арбітр повинен наказати гравцю:

- зняти предмет
- залишити поле під час наступної зупинки гри, якщо гравець не може або не хоче виконувати вказівки

Гравець, який відмовляється виконувати вказівки або знову носить заборонені предмети, повинен бути попередженим.

2. Обов'язкові предмети екіпіровки

До обов'язкових предметів екіпіровки гравця входять такі окремі предмети:

- футболка з рукавами
- шорти
- гетри – стрічка або подібний будь-який матеріал, що накладається або одягається зверху, повинен бути такого самого кольору, як і та частина гетрів, на яку його накладають або яку він перекриває
- щитки - повинні бути виготовлені з відповідного матеріалу, мати відповідний розмір, що забезпечує надійний ступінь захисту і бути закриті гетрами. Гравці несуть відповідальність за розмір і придатність своїх щитків
- взуття

Капітан команди повинен носити нарукавну пов'язку, видану або дозволену відповідним організатором змагань, або одноколірну пов'язку, яка також

може мати напис слово "captain" або літера "C" чи її переклад, які також повинні бути одного кольору (див. також "Загальні зміни").

Якщо гравець випадково втрачає бутсу або щиток, він повинен якнайшвидше повернути їх на місце але не пізніше ніж, коли м'яч вийде з гри;

якщо перед цим гравець грає у м'яч та/або забиває його у ворота, гол зараховується.

3. Кольори

- Форма двох команд має відрізнятися за кольором одна від одної та від форми офіційних осіб матчу
- Форма кожного воротаря має відрізнятися за кольором від форми інших гравців та офіційних осіб матчу
- Якщо колір футболок двох воротарів однаковий і в жодного з них немає іншої футболки, арбітр дозволяє участь у грі

Верхня натільна білизна повинна бути:

- одного з кольорів однакового із основним кольором рукава футболки або
- з викрійкою/кольорами, яка (-і) точно повторює (-ють) рукав футболки

Колір нижньої натільної білизни / рейтузів повинен бути однаковим з основним кольором шортів або нижньої частини шортів (облямівки) – у гравців однієї команди колір нижньої натільної білизни / рейтузів повинен бути однаковим.

4. Інші предмети екіпіровки

Гравцям можна користуватися безпечною захисною екіпіровкою, як наприклад рукавичок, головні убори, маски, наколінники та налокітники, виготовлені з м'яких легких матеріалів, що мають прокладки, а також головними уборами воротарів та спортивними окулярами. Воротарі можуть одягати тренувальні штани.

Головні убори

У випадках користування головними уборами (за виключенням кепок воротарів), вони повинні:

- бути чорного кольору або основного кольору футболки (за умови, що гравці однієї команди користуються головними уборами однакового кольору)
- відповідати професійному вигляду екіпіровки гравців
- не кріпитись до футболки
- не бути небезпечними для гравця, який користується ними, або для будь-якого іншого гравця (наприклад, механізм відкривання/ закривання навколо шиї)
- не мати жодної частини (частин), яка б виступала (-и) на поверхні (виступають назовні)

Електронний зв'язок

Гравцям (включаючи запасних/замінених та вилучених гравців) не дозволяється носити/використовувати електронне/комунікаційне обладнання (за виключенням, коли дозволяються EPTS). Використання будь-яких типів електронних систем зв'язку офіційними представниками команд дозволяється, коли це безпосередньо пов'язано із здоров'ям гравця або безпекою або у цілях, пов'язаних із тактичними діями/тренерськими настановами, але використовуватись може лише малогабаритне, мобільне, ручне обладнання (наприклад, мікрофон, навушник, вушний вкладиш, мобільний телефон/ смартфон, розумні часи, планшет, портативний комп'ютер). Офіційний представник команди, який використовує недозволене обладнання або демонструє неналежну поведінку в результаті використання електронного або комунікаційного обладнання, повинен бути вилучений з технічної площі.

Електронні системи та системи спостереження (EPTS)

У випадках застосування технологічних засобів, що носяться, як частини електронних систем спостереження за продуктивністю (EPTS), в матчах, що проводяться в рамках офіційних змагань під егідою ФІФА, конфедерацій або національних футбольних асоціацій, організатор змагань повинен забезпечити те, щоб така технологія, що кріпиться до екіпірування гравців, була безпечною і щоб вона відповідала вимогам для EPTS, що носяться, згідно Програми Якості ФІФА для EPTS.

У випадках коли (EPTS) надається організатором змагань або матчу, то такі організатори матчу або змагань відповідають за забезпечення того, щоб така інформація та дані, що передаються з EPTS до технічної площі під час проведення матчів офіційних змагань, були надійними та точними.

Програма Якості ФІФА для EPTS надає підтримку організаторам змагань у питаннях процесу схвалення надійності та точності електронних систем та систем спостереження.

5. Гасла, заяви, зображення та реклама

На екіпіровці не повинно бути жодних політичних, релігійних або персональних гасел, заяв або зображень. Гравці не повинні демонструвати натільну білизну з політичними, релігійними або персональними гаслами, заявами або зображеннями, або іншою рекламою, за винятком логотипу виробника. За порушення організатор змагань, національна футбольна асоціація або ФІФА застосовує покарання до гравця та/або команди.

Принципи

- Правило 4 застосовується до всього екіпірування (включаючи одяг), що має гравець, запасний або замінений гравець; його (Правила 4) принципи також застосовуються до всіх офіційних представників команди, які знаходяться у технічній площі.
- (Зазвичай) дозволеним є наступне:
  - номер гравця, прізвище, верхня частина емблеми/логотип команди, ініціативні гасла/емблеми, що сприяють просуванню гри у футбол, поваги та чесності, а також будь-яка реклама, що дозволена регламентом організатора змагань або регламентами національної ФА, конфедерації або ФІФА
  - факти, що стосуються матчу: назва команди, дата, змагання / захід, місце проведення заходу
- Дозволені гасла, заяви або зображення повинні бути розміщені на передній частині футболки та/або на пов'язці
- В деяких випадках, гасло, заява або зображення може бути дозволено розмістити лише на капітанській пов'язці.

Тлумачення положень Правила

При тлумаченні на предмет дозволених гасел, заяв або зображень, слід брати до уваги положення Правила 12 (Ігрові порушення (фоли) та неналежна поведінка), яке вимагає від арбітра вживати заходів проти гравця, який:

- використовує кривдні, образливі або непристойні слова та/або дію (-і)
- здійснює рухи або вчиняє дії у провокуючій, глузливій або підбурюючій формі

Будь-які гасла, заяви або зображення, що підпадають під будь-яку з цих категорій, заборонені.

Хоча релігійний та персональний характер відносно легко визначити в той час, як політичний характер є менш чітким, але гасла, заяви або зображення, що пов'язані із наступним є забороненими:

- з будь-якою особою (-ами), живими або мертвими (за виключення, коли це є частиною офіційної назви змагань)
- з будь-якою місцевою, регіональною, національною або міжнародною політичною партією/організацією/групою тощо
- з будь-якими місцевими, регіональними або національними органами влади та її підрозділами, службовими особами та функціонерами
- з будь-якими організаціями, що є такими, що дискримінують
- з будь-якими організаціями, метою/дії яких є такими, що здатні образити значну кількість людей
- з будь-якою специфічною політичною акцією/подією

Слід уважно зважити на вразливість (чутливість) команди суперника

(включаючи її вболівальників) та загальної громадськості в час, коли відбувається вшанування якоїсь значної національної або міжнародної події.

Регламент змагань може містити навіть ще більші обмеження/ застереження, особливо такі, що стосуються розмірів, кількості та місця розміщення дозволених гасел, заяв та зображень. Рекомендовано, щоб усі суперечки стосовно гасел, заяв або зображень були розв'язані до початку матчу/ змагання.

6. **Порушення та санкції**

У випадку будь-якого порушення цього Правила гри не потрібно зупиняти і гравцю:

- арбітр наказує залишити поле, щоб привести до належного вигляду свою екіпіровку
- потрібно залишити поле, коли гра зупиниться, за виключенням випадку, коли екіпіровку вже було приведено до належного вигляду

Гравець, який залишає поле, щоб привести в порядок або змінити свою екіпіровку, повинен:

- бути перевіреним офіційною особою матчу на предмет екіпіровки перш, ніж він отримає дозвіл повернутися на поле
- повернутися на поле лише з дозволу арбітра (який може бути наданий під час гри).

Гравець, який повертається на поле без дозволу арбітра, повинен бути попередженим, а якщо гру зупинено, щоб винести попередження, призначається вільний удар з місця, де був м'яч на момент зупинки гри, за виключенням тих випадків, коли відбулось втручання і тоді, у цьому випадку, призначається штрафний удар (або пенальті) з місця, у якому сталося таке втручання

Правило

5

Арбітр

1. Повноваження арбітра

Кожний матч контролюється арбітром, який має виняткові повноваження щодо забезпечення дотримання Правил гри в матчі.

2. Рішення арбітра

Рішення арбітра за всіма фактами, пов'язаними з грою, включаючи зарахування або незарахування голу та результат матчу, є остаточними. Рішення арбітра, та всіх інших офіційних осіб матчу, повинні завжди виконуватися.

Арбітр не може змінити рішення про поновлення гри, зрозумівши, що воно помилкове, або за порадою іншої офіційної особи матчу, якщо гру було поновлено або арбітр подав сигнал про закінчення першого або другого тайму (включаючи тайми додаткового часу) та залишив поле для гри або припинив матч. Проте, якщо в кінці тайму, арбітр залишає поле для гри для того, щоб підійти до Площі Перегляду для Арбітра (ППА) або для того, щоб дати вказівку гравцям повернутись на поле для гри, то це не перешкоджає тому, щоб рішення було змінено щодо епізоду, який стався до закінчення тайму.

За виключенням положень, зазначених у п 12.3 Правил Гри та в Протоколі ВАА, в тому випадку, якщо інша офіційна особа матчу виявила та спробувала повідомити про порушення арбітра ще до поновлення гри, то після того, як гру було поновлено, можуть бути винесені лише дисциплінарні санкції; поновлення гри, що пов'язане із санкцією, не застосовується.

Якщо арбітр втратив дієздатність, гра може тривати під контролем інших офіційних осіб матчу до найближчого моменту, коли м'яч вийде з гри.

3. Права та обов'язки

Арбітр:

- забезпечує дотримання Правил Гри
- контролює матч у взаємодії з іншими офіційними особами матчу
- здійснює хронометраж, робить нотатки щодо подій матчу та надає рапорт у відповідні організації, включаючи інформацію про дисциплінарні заходи та будь-які інші інциденти, що відбулися до, під час або після матчу
- контролює та/або подає сигнали про поновлення гри

Перевага

- не зупиняє гру тоді, коли було скоєне порушення, а команда, проти якої воно було здійснено, отримує вигоду, та, якщо застосована перевага не була реалізована, карає за таке порушення одразу або впродовж декількох секунд після цього.

Дисциплінарні заходи

- коли одночасно скоєно більше одного порушення, карає за більш серйозне порушення з точки зору санкції, поновлення, фізичної жорстокості та тактичного впливу
- застосовує дисциплінарні заходи до гравців за скоєння порушень, які заслуговують на попередження або вилучення з поля
- має право застосувати дисциплінарні заходи з моменту виходу на поле для гри, для проведення інспектування перед початком матчу і до виходу з поля для гри після завершення матчу (включаючи виконання серії пенальті (пенальті на вибування)). Якщо, до виходу на поле для гри до початку матчу, гравець скоїв порушення, що карається вилученням з поля, арбітр має право заборонити порушнику приймати участь у грі (див. Правило 3.6); арбітр повинен вказати у рапорті про будь-яку іншу неналежну поведінку
- має право пред'явити жовту або червону картку та, де це дозволено регламентом змагань, тимчасово відстороняти гравця, з моменту виходу на поле для гри на початку матчу і до завершення матчу, включаючи перерву між таймами, протягом додаткового часу і виконання серії пенальті (пенальті на вибування)
- застосовує заходи до офіційних представників команди, які діють неналежним чином, і попереджає, виносить жовту картку як попередження або червону картку як вилучення з поля для гри та території безпосередньо навколо поля, в тому числі з технічної площі; якщо неможливо визначити порушника, то санкція застосовується до старшого тренера, який знаходиться у технічній площі.

Офіційний медичний працівник команди, який скоїв порушення, що заслуговує відсторонення (вилучення), може залишитись, якщо команді немає іншого медичного працівника, та надавати медичну допомогу гравцю, якщо він її потребує.

- діє за порадою інших офіційних осіб матчу щодо інцидентів, які (арбітр) не помітив

Травми

- не зупиняє гру, доки м'яч не вийде з гри, якщо гравець отримує незначну травму
- зупиняє гру, якщо гравець отримує серйозну травму, та забезпечує його евакуацію з поля для гри. Травмованому гравцю не можна надавати допомогу на полі і він може повернутись тоді, коли гру було поновлено; якщо м'яч перебуває у грі, гравець повинен повернутися на поле з бокової лінії, але якщо м'яч не перебуває у грі, гравець може повернутися на поле з будь-якої обмежувальної лінії. З вимоги залишити поле для гри винятками є лише наступні випадки, коли:
  - воротар отримує травму
  - відбувається зіткнення воротаря з польовим гравцем і вони потребують негайної допомоги
  - відбувається зіткнення гравців однієї команди і вони потребують негайної допомоги
  - відбулося серйозне пошкодження
  - гравець отримує травму в результаті фізичного порушення, за яке арбітр виносить супернику попередження або вилучає його з поля (наприклад, нерозважливе або серйозне ігрове порушення), якщо оцінка/надання допомоги відбувається швидко
  - було призначено пенальті і його буде виконувати саме травмований гравець
- забезпечує, щоб будь-який гравець, у якого кровоточить рана, залишив поле. Гравець може повернутися на поле тільки за сигналом арбітра, який має переконатися, що кровотечу зупинено і на екіпіровці немає крові
- якщо арбітр дозволив лікарям та/або санітарам з ношами вийти на поле, гравець повинен залишити поле на ношах або самостійно. Гравець, який не виконує вказівку арбітра, має отримати попередження за неспортивну поведінку
- якщо арбітр вирішить попередити або вилучити з поля травмованого гравця, який має залишити поле для отримання допомоги, картку треба пред'явити перш, ніж гравець залишить поле
- якщо арбітр не зупинив гру з іншої причини, або якщо травма була отримана не в результаті порушення, гра поновлюється спірним м'ячем

Зовнішнє втручання

- арбітр зупиняє, тимчасово призупиняє або припиняє матч у випадку будь-яких порушень або зовнішнього втручання, наприклад, якщо:
  - освітлення є неналежним
  - кинутий глядачем предмет потрапляє в офіційну особу матчу, гравця або офіційного представника команди, арбітр може не зупиняти матч, або зупинити, тимчасово призупинити або припинити в залежності від ступеня серйозності інциденту
  - глядач дає свисток, який став фактом втручанням у гру - гра зупиняється і поновлюється спірним м'ячем
  - зайвий м'яч, інший предмет або тварина потрапляє на поле для гри під час матчу, арбітр повинен:
    - зупинити гру (та поновити спірним м'ячем) тільки якщо це впливає на гру шляхом втручання в неї,
    - за виключенням тих випадків, коли м'яч летить у ворота і таке втручання не заважає захиснику зіграти в м'яч, гол зараховується, якщо м'яч потрапляє у ворота (навіть якщо стався контакт із м'ячем), за виключенням тих випадків, коли втручання відбулось з боку команди, що атакувала.
    - продовжувати гру, якщо це втручання не впливає на гру, і прибрати зайвий м'яч або інше при першій нагоді
  - не дозволяється особам, які не мають дозволу, виходити на поле для гри

4. Відео Асистент Арбітра (ВАА)

Застосування відео асистентів арбітрів (ВАА) дозволено лише за умови, що організатори матчу /змагання виконали вимоги Програми з Допомоги Впровадження та отримання Дозволу (ІААР), встановлені в документах ІААР ФІФА, і отримали письмовий дозвіл від ФІФА.

Відео асистент арбітра (ВАА) може допомагати арбітру лише у випадках із явною та очевидною помилкою або у випадках із важливими непоміченими епізодами, що пов'язані із наступним:

- гол /немає голу
- був/не був пенальті
- пряма червона картка (але не через отримання другого попередження)
- помилкова ідентифікація, коли арбітр виносить попередження або вилучає не того гравця команди, що скоїла порушення

Допомога з боку Відео Асистента Арбітра (ВАА) буде полягати у перегляді повтору (-ів) епізоду. Арбітр приймає остаточне рішення, яке може ґрунтуватись навіть лише на інформації, що була отримана від ВАА та/або на підставі безпосередньо переглянутого арбітром змонтованого відеоматеріалу повтору (перегляд на полі).

За виключенням важливого непоміченого епізоду, арбітр (і коли це доречно - польові офіційні особи матчу) повинен завжди приймати рішення (включаючи рішення не карати за можливе порушення); це рішення є незмінним, за виключенням того випадку, коли це було явною та очевидною помилкою.

Перегляд після поновлення гри

Якщо гру було зупинено та поновлено, арбітр має право здійснити перегляд і застосувати відповідну дисциплінарну санкцію лише у випадку із помилковою ідентифікацією або порушення, що заслуговує на можливе вилучення, і яке пов'язане із жорстокою поведінкою, плюванням, кусанням або застосуванням надзвичайно кривдної, образливої та/або непристойної дії (-й).

5. Екіпіровка арбітра

Обов'язкові предмети

Обов'язкові предмети екіпіровки (обладнання) арбітра:

- Свисток (свистки)
- Годинник (-и)
- Червоні та жовті картки
- Блокнот (або інший засіб для ведення нотаток стосовно матчу)

Інша екіпіровка (обладнання)

Арбітрам може бути дозволено користуватися:

- Засобами зв'язку з іншими офіційними особами матчу – прапорці з зумером/коротким аудіо сигналом, гарнітура, тощо
- Електронними системами та системами спостереження (EPTS) або іншим обладнанням моніторингу фізичного стану

Арбітрам та іншим польовим офіційним особам матчу заборонено носити будь-які ювелірні вироби або користуватися будь-якими іншими електронними пристроями, включаючи камери.

6. Сигнали Арбітра

Зверніться до графіки затверджених сигналів арбітра

Пенальті

Вільний удар

Штрафний удар

Перевага (1)

Перевага (2)

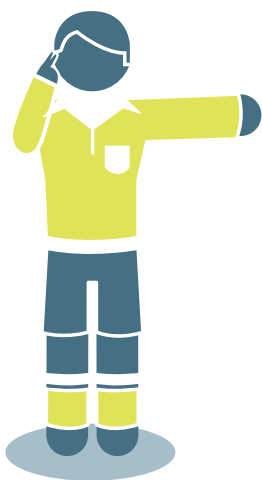
Кутовий удар

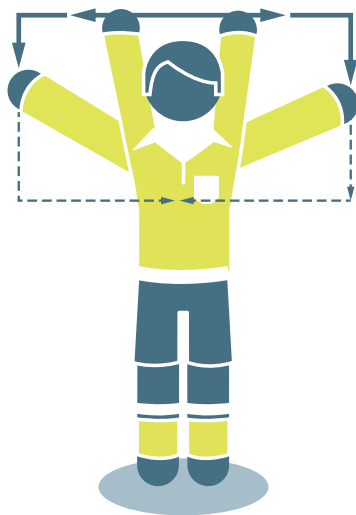
Удар від воріт

Червона чи жовта картка

Перевірка: палець до вуха,
інша рука/кисть витягнута

Перегляд: "TV"-сигнал

7. Відповідальність офіційних осіб матчу

Арбітр або інша офіційна особа матчу не несе відповідальності за:

- будь-яку травму, отриману гравцем, офіційним представником або глядачем
- будь-яку шкоду, завдану будь-якому майну
- будь-які інші збитки, що зазнала будь-яка приватна особа, клуб, компанія, асоціація або інший орган, які є або можуть бути наслідком будь-якого рішення, прийнятого в межах Правил гри, або звичайних процедур, потрібних для організації, проведення та контролю матчу.

До таких рішень можуть бути віднесені наступні:

- що стан поля для гри або території навколо нього, або погодні умови дозволяють або не дозволяють провести матч
- рішення припинити матч, якою б не була причина
- щодо придатності обладнання футбольного поля і м'яча, що використовується під час матчу
- зупиняти або ні через втручання глядачів або виникнення будь-яких проблем у секторах для глядачів
- зупиняти або ні матч, щоб дати змогу евакуювати з поля травмованого гравця для надання йому допомоги
- вимагати евакуації з поля травмованого гравця для надання йому допомоги
- дозволити або заборонити гравцю носити певні елементи одягу або екіпіровки (обладнання)
- в межах компетенції арбітра, дозволити або заборонити присутність будь-яких осіб (в тому числі, офіційних представників команди або стадіону, співробітників охорони, фотографів або інших представників ЗМІ) поряд з полем для гри
- будь-які інші рішення, прийняті відповідно до Правил Гри або в межах своїх обов'язків, передбачених регламентами ФІФА, конфедерації, національної футбольної асоціації, змагань або регламентом проведення матчу.

Правило

6

Інші офіційні особи матчу

Інші офіційні особи матчу (два асистенти арбітра, четвертий арбітр, два додаткових асистенти арбітра та резервний асистент арбітра, відео асистент арбітра (ВАА) та щонайменше один Помічник ВАА (ПВАА)) можуть бути призначені на матчі. Вони допомагають арбітру проводити матч відповідно до Правил Гри, але остаточне рішення завжди приймає арбітр.

Арбітр, асистенти арбітра, четвертий арбітр, додаткові асистенти арбітра та резервний асистент арбітра є польовими офіційними особами матчу. ВАА та ПВАА є відеотехнічними офіційними особами матчу (ВООМ) і вони, у відповідності до Правил Гри та Протоколу ВАА, допомагають арбітру.

Офіційні особи матчу в своїй роботі підпорядковуються арбітру. У випадку невинуватеного втручання або неналежної поведінки, арбітр має право звільнити їх від виконання їхніх обов'язків та повідомити про це відповідні органи.

Інші польові офіційні особи матчу допомагають арбітру у випадках порушень, які їм краще видно, ніж арбітру, та повинні повідомити у відповідні органи про будь-яку серйозну неналежну поведінку або інший інцидент, що трапився поза полем зору арбітра та інших офіційних осіб матчу. При складанні будь-якого рапорту вони повинні консулюватися з арбітром та іншими офіційними особами матчу.

Польові офіційні особи матчу допомагають арбітру інспектувати поле для гри, м'ячі та перевіряти екіпіровку гравців (в тому числі, коли проблеми були усунені) та робити нотатки щодо часу, взяття воріт, неналежну поведінку, тощо.

В регламенті змагань має бути чітко зазначено, хто замінить офіційну особу матчу, яка не в змозі почати або далі виконувати свої обов'язки, та будь-які пов'язані з цим зміни. Зокрема, має бути зрозумілим, чи повинен четвертий арбітр або старший асистент арбітра або старший додатковий асистент арбітра замінити арбітра, якщо той не в змозі далі виконувати свої обов'язки.

1. Асистенти арбітра

Вони вказують, коли:

- м'яч повністю залишає межі поля та яка команда отримує право виконати кутовий удар, удар від воріт або вкидання м'яча
- гравець у положенні «поза грою» може бути покараний
- потрібно провести заміну
- при виконанні пенальті воротар рухається передчасно з лінії воріт до виконання удару по м'ячу та якщо м'яч перетинає лінію воріт; якщо призначені додаткові асистенти арбітра, асистент арбітра займає позицію на одній лінії з позначкою пенальті

Асистент арбітра також контролює процедуру заміни.

Асистент арбітра може вийти на поле, щоб допомогти контролювати відстань 9,15 м (10 ярдів).

2. Четвертий арбітр

Четвертий арбітр також допомагає:

- контролювати процедуру проведення замін
- перевіряти екіпіровку гравця /запасного гравця
- гравцю повернутися на поле після сигналу/дозволу арбітра
- контролювати заміну м'яча
- повідомляти про мінімальну компенсацію втраченого часу, яку призначає арбітр в кінці кожного тайму (включаючи додатковий час)
- повідомляти арбітра про неналежну поведінку будь-якої особи в технічній площі

3. Додаткові асистенти арбітра

Додаткові асистенти арбітра мають право вказувати:

- коли м'яч повністю перетинає лінію воріт, включаючи епізоди зарахування голу
- яка команда отримує право виконати кутовий удар або удар від воріт
- при виконанні пенальті, чи рухається воротар передчасно з лінії воріт до виконання удару по м'ячу та якщо м'яч перетинає лінію воріт

4. Резервний асистент арбітра

Резервний асистента арбітра може замінити асистента арбітра, четвертого арбітра або додаткового асистента арбітра, які не в змозі далі виконувати свої обов'язки, а також може надавати допомогу арбітру так само, як інші польові офіційні особи матчу.

5. Відеотехнічні офіційні особи матчу:

Відео асистент арбітра (ВАА) є офіційною особою матчу, який має право допомагати арбітру у прийнятті рішення, використовуючи з монтований відеоматеріал повтору, лише у випадку яв ної і очевидної помилки або важливого непоміченого епізоду, що пов'язаний із гол /не гол, був/не був метровий удар, прямою червоною картою (але не через отримання другого попередження) або у випадку із помилковою ідентифікацією, коли арбітр виносить попередження або вилучає не того гравця команди, яка скоїла порушення.

Помічник відео асистента арбітра (ПВАА) є офіційною особою матчу, який допомагає ВАА перш за все шляхом:

- спостереження телевізійного відеоматеріалу в той час, як ВАА зайнятий перевіркою або переглядом
- ведення записів стосовно епізодів, пов'язаних із ВАА та вирішення будь-яких технічних або комунікаційних проблем
- надання допомоги у спілкуванні ВАА із арбітром, особливо шляхом спілкування із арбітром в той час, як ВАА здійснює перевірку/перегляд, наприклад, каже арбітру зупинити гру або почекати із поновленням гри тощо.
- ведення записів стосовно "втраченого" часу, коли поновлення гри затримується через перевірку або перегляд
- передача інформації стосовно рішень, що мають відношення до ВАА, у відповідних матчах

6. Сигнали асистентів арбітра

Зверніться до графіки затверджених сигналів асистента арбітра.

Заміна

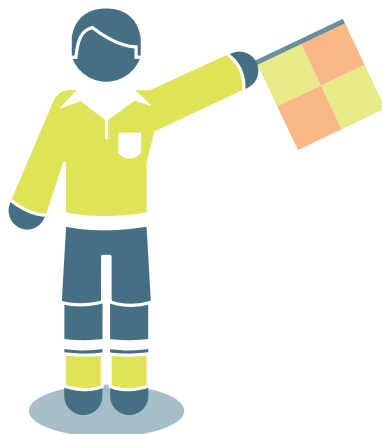
ШУ/ВУ на користь команди,
що атакує

ШУ/ВУ на користь команди,
що захищається

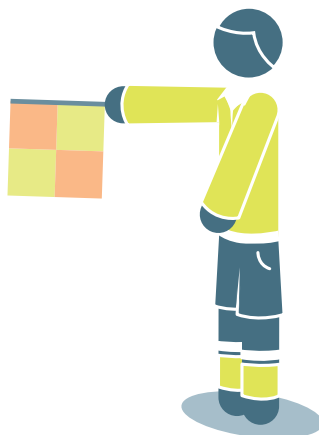
Вкидання на користь команди,
що атакує

Вкидання на користь команди,
що захищається

Кутовий удар

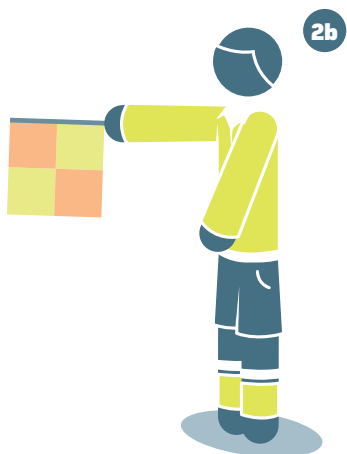
Удар від воріт

Поза грою

Поза грою на ближній частині поля

Поза грою в середній частині поля

Поза грою на дальній частині поля

7. Сигнали Додаткового асистента арбітра

Гол
(якщо м'яч явно пересік
лінію воріт)

Правило

7

Тривалість матчу

1. Частини гри

Матч триває два однакових тайми по 45 хвилин кожний, хоча таку тривалість можна скоротити тільки за згодою між арбітром та двома командами до початку матчу і відповідно до регламенту змагання.

2. Перерва між таймами

Гравці мають право на перерву між таймами, тривалість якої не перевищує 15 хвилин; дозволено здійснювати короткотривалі зупинки гри (тривалість яких не повинна перевищувати однієї хвилини) для вживання води у перерві між таймами додаткового часу. В регламенті магань має бути передбачена тривалість перерви між таймами, яка може бути змінена тільки за згодою арбітра.

3. Компенсація втраченого часу

В кожному таймі арбітр компенсує весь ігровий час, втрачений з наступних причин:

- заміна
- визначення ступеня травм та/або евакуація травмованих гравців
- марнування часу
- винесення дисциплінарних санкцій
- зупинки медичного характеру, передбачені регламентом змагань, наприклад, зупинки для вживання води (тривалість яких не повинна перевищувати однієї хвилини) та зупинки для охолодження (від дев'яноста секунд до трьох хвилин)
- затримки, пов'язані із перевітками або переглядами ВАА
- святкування гола
- будь-яка інша причина, в тому числі будь-яка важлива затримка із поновленням гри будь-яка інша причина, в тому числі будь-яка важлива затримка із поновленням гри (наприклад, втручання сторонньої особи (фактору))

На останній хвилині кожного тайму четвертий арбітр повідомляє про рішення арбітра щодо мінімального компенсованого часу. Арбітр може збільшити компенсований час, але не скоротити його.

Арбітр не повинен компенсувати помилковий хронометраж тривалості першого тайму, змінюючи тривалість другого тайму.

4. Пенальті

У випадку призначення або повторення пенальті в кінці кожного з таймів надається час для виконання цього удару.

5. Припинений матч

Припинений матч має бути зіграний повторно, якщо інше не визначено в регламенті змагань або організаторами.

Правило

8

Початок та Поновлення гри

Початковий удар є способом початку гри в обох таймах основного часу, в обох таймах додаткового часу та поновлення гри після зарахування голу. Штрафні або вільні удари, пенальті, вкидання м'яча, удари від воріт та кутові удари є іншими способами поновлення гри (див. Правила 13– 17). Спірний м'яч є способом поновлення гри, коли арбітр зупиняє гру, а Правило не передбачає один з наведених вище способів.

Якщо відбувається порушення, коли м'яч не у грі, це не впливає на вибір способу поновлення гри.

1. Початковий удар Процедура

- арбітр застосовує жереб і команда, яка його виграє, обирає або які ворота вона атакує під час першого тайму, або право здійснити початковий удар
- в залежності від зазначеного вище вибору, їхні суперники або виконують початковий удар, або вирішують які ворота вони будуть атакувати в першому таймі
- команда, яка обирає які ворота вона буде атакувати у першому таймі, виконує початковий удар на початку другого тайму
- у другому таймі команди міняються воротами та атакують ворота суперника
- після зарахування голу, команда, яка пропустила м'яч, виконує початковий удар

Перед виконанням кожного початкового удару:

- всі гравці, за виключенням гравця, який виконує початковий удар, повинні розташовуватись на власних половинах поля
- гравці команди, що не виконує початковий удар, повинні розташуватися на відстані, щонайменше 9,15 м (10 ярдів) від м'яча, доки він не увійде у гру
- м'яч має лежати нерухомо на центральній позначці
- арбітр подає сигнал
- м'яч увійшов у гру, коли, після удару ногою, він явно рухається.

- гол може бути забитий у ворота суперника з початкового удару, якщо м'яч напряду потрапляє у ворота команди гравця, який виконував удар, призначається кутовий удар на користь суперника

Порушення та санкції

Якщо гравець, який виконав початковий удар, вдруге торкнеться м'яча перш, ніж до нього торкнеться інший гравець, призначається вільний удар або, за порушення у вигляді гри рукою, призначається штрафний удар.

У випадку будь-якого іншого порушення процедури поновлення гри, початковий удар повторюється.

2. Спірний м'яч

Процедура

- Спірний м'яч розігрується для воротаря команди, що захищається, у власній штрафній площі, якщо у момент зупинки гри:
  - м'яч перебував у штрафній площі або
  - останнє торкання до м'яча відбулось у штрафній площі
- В усіх інших випадках, арбітр розіграє спірний м'яч для одного з гравців команди, яка останнім торкнулась м'яча у місці, в якому його останній раз торкнувся гравець, стороння особа (фактор) або, як це зазначено у пункті 9.1 Правил Гри, офіційна особа матчу.
- Всі гравці (обох команд) повинні перебувати на відстані щонайменш 4 м (4.5 ярдів) від м'яча до того часу, поки він не увійде в гру.

М'яч вважається у грі в той момент, коли він торкається поля.

Порушення та санкції

Розігрування спірного м'яча відбувається повторно, якщо:

- будь-який гравець доторкнувся до м'яча, перш ніж м'яч доторкнеться поля
- м'яч залишає межі поля після того, як доторкнувся поля, але до нього не доторкнувся гравець

Якщо після розіграшу «спірного м'яча», м'яч потрапляє у ворота і, при цьому його не торкнулось щонайменше двоє гравців, гра поновлюється:

- ударом від воріт, якщо м'яч потрапляє у ворота команди суперника
- кутовим ударом, якщо м'яч потрапляє у власні ворота

Правило 9

М'яч у грі та не у грі

1. Вихід м'яча з гри

Вважається, що м'яч не у грі, якщо:

- повністю перетнув лінію воріт або бокову лінію по землі або в повітрі
- арбітр зупинив гру
- він торкнувся офіційної особи матчу, залишився на полі для гри і:
  - команда розпочинає перспективну атаку або
  - м'яч безпосередньо потрапляє у ворота або
  - володіння м'ячем переходить до іншої команди

В усіх цих випадках, гра поновлюється спірним м'ячем.

2. М'яч у грі

Вважається, що м'яч весь час знаходиться у грі, коли він торкається офіційної особи матчу та коли він відскакує від стійки воріт, поперечини або кутового флагштоку та залишається на полі для гри.

Правило 10

Визначення Результату Матчу

1. Забитий гол

Гол вважається забитим, коли м'яч повністю перетинає лінію воріт між стійками та поперечиною, за умови, що команда, яка забиває м'яч, не скоїла порушення.

Якщо воротар кидає м'яч рукою прямо у ворота суперника, призначається удар від воріт.

Якщо арбітр подає сигнал про гол, перш ніж м'яч повністю перетнув лінію воріт, гра поновлюється спірним м'ячем.

2. Команда-переможець

Команда, яка забила більшу кількість голів, вважається переможцем. Якщо обидві команди не забили жодного голу або забили однакову кількість голів, матч слід вважати таким, що завершився внічию.

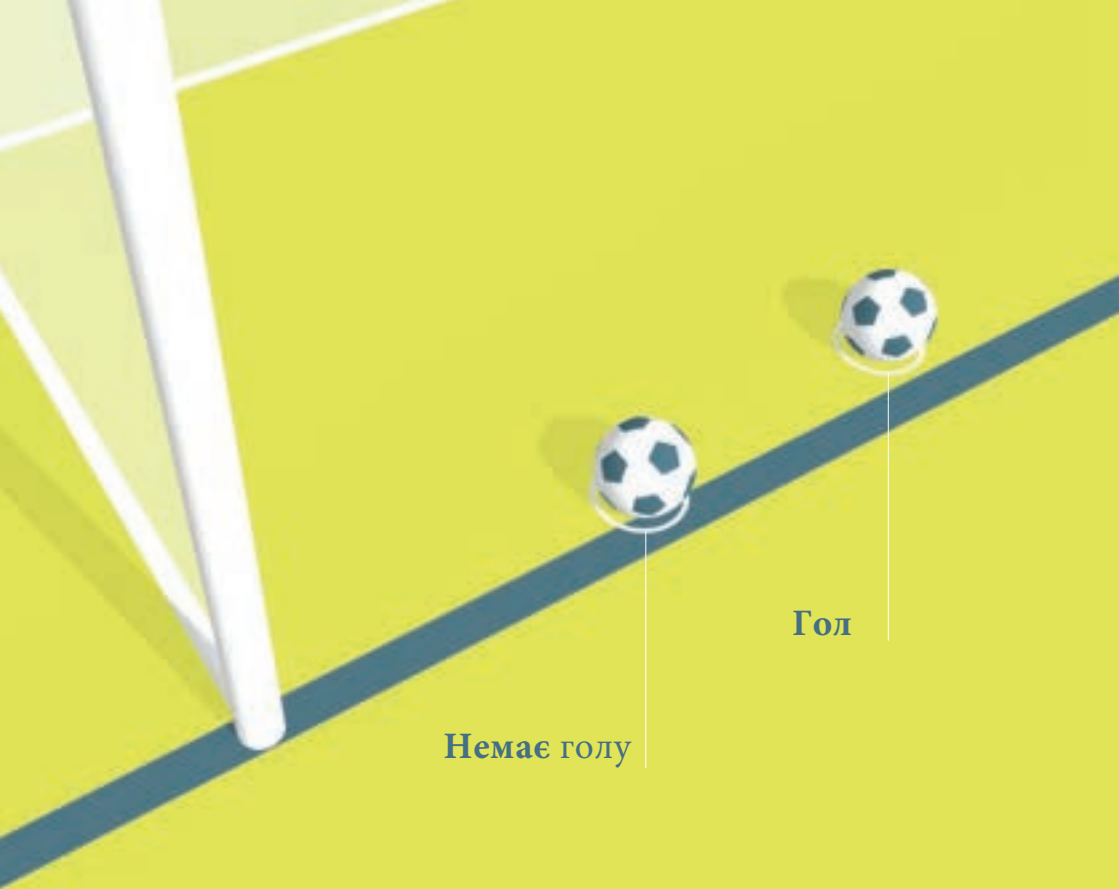
Коли за регламентом змагання потрібно визначити переможця після матчу, що завершується внічию, або двох матчів вдома і на виїзді, для визначення команди-переможця можуть бути передбачені тільки такі процедури:

- правило забитих голів на виїзді
- два рівних за часом тайми додаткового часу, тривалість кожного з яких не перевищує 15 хвилин
- серія пенальті (пенальті на вибування)

Дозволяється поєднання зазначених вище процедур.

3. Серія пенальті (пенальті на вибування)

Серія пенальті (пенальті на вибування) виконується після завершення матчу і, якщо інше не передбачено, застосовуються відповідні Правила гри. Гравцю, якого було вилучено під час матчу, не дозволяється брати участь у виконанні; чинність усних зауважень та попереджень, що були застосовані до гравців та офіційних представників команд під час матчу не розповсюджується на серію пенальті (пенальті на вибування).

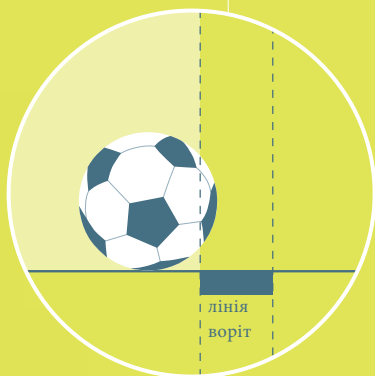

Немає голу

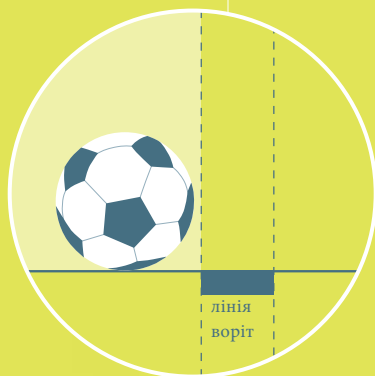
Гол

Немає голу

Гол

лінія
воріт

лінія
воріт

Процедура

Перед початком виконання серії пенальті (пенальті на вибування)

- Якщо тільки немає інших перешкод (наприклад, стан поверхні поля для гри, безпека, тощо), арбітр застосовує жереб для визначення воріт, які будуть використані для виконання ударів. Таке рішення може бути змінено тільки з міркувань безпеки або якщо ворота або поверхня поля стає непридатною
- Арбітр знову застосовує жереб і команда, яка його виграє, вирішує чи буде вона виконувати перший або другий удар
- За винятком заміни воротаря, який не зможе продовжувати гру, тільки гравці, присутні на полі або тимчасово відсутні на полі (травма, приведення свого екіпірування до належного вигляду, тощо) на момент завершення матчу, мають право виконувати удари
- Кожна команда відповідає за визначення послідовності виконання ударів визначеними гравцями. Арбітра не інформують про таку послідовність
- Якщо на момент завершення матчу та до або під час виконання ударів в одній команді виявиться більше гравців, ніж у суперника, кількість гравців цієї команди потрібно скоротити до кількості гравців у команді суперника. Арбітр має бути поінформований щодо прізвища та номера кожного виключеного гравця. Будь-який виключений гравець не має права виконувати удари (за винятком зазначеного нижче)
- Воратаря, який не зможе далі виконувати свої функції до або під час виконання ударів, може бути замінено гравцем, якого було виключено задля зрівняння кількості гравців, або заявленим запасним гравцем, якщо власна команда не використала максимально дозволених кількість замінів, але замінений воротар не може брати участь у подальшій грі та не має права виконувати удар
- Якщо воротар вже виконав удар, то воротар, який його замінює, не має права виконувати удар до наступної серії ударів

Під час виконання серії пенальті (пенальті на вибування)

- Тільки визначені гравці, що мають право, та офіційні особи матчу залишаються на полі для гри
- Всі визначені гравці, за винятком гравця, який виконує пенальті, та двох воротарів, повинні перебувати в центральній частині кола
- Воратар команди гравця, який виконує пенальті, повинен перебувати на полі, за межами штрафної площі, на лінії воріт, де вона з'єднується з лінією, що обмежує штрафну площу

- Визначений гравець може помінятися місцями з воротарем
- Удар вважається завершеним, коли м'яч зупинився, виходить з гри або арбітр зупиняє гру за будь-яке порушення Правил; гравець, який виконує удар, не має права торкатися м'яча вдруге
- Арбітр робить відповідні записи щодо виконання ударів
- Якщо воротар скоїв порушення, внаслідок чого удар буде повторено, то йому робиться усне зауваження за перше порушення та виноситься попередження за будь-яке (-і) інше (-і) наступне (-і) порушення.
- Якщо гравець, який виконує удар, карається за порушення, що було скоєно після того, як арбітр подав сигнал на виконання удару, то такий удар вважається нерезультативним, а цей гравець попереджається.
- Якщо обидва, воротар і гравець, який виконує удар, одночасно скоюють порушення, удар вважається нерезультативним, а гравець, який виконував удар, попереджається

У відповідності до умов, наведених нижче, обидві команди виконують по п'ять ударів

- Команди виконують удари по черзі
- Кожний удар виконується іншим гравцем і всі визначені гравці повинні виконати по одному удару, перш ніж будь-який гравець зможе виконати другий удар
- Якщо, перш ніж обидві команди виконають по п'ять ударів, одна команда забила більше голів, ніж суперник, хоча потрібно виконати п'ять ударів, виконання ударів припиняється
- Якщо після виконання п'яти ударів обома командами, рахунок залишається нічийним, виконання ударів триває, доки одна з команд не забила більше м'ячів за умови виконання однакової кількості ударів
- Зазначений вище принцип стосується будь-якої подальшої послідовності ударів, але команда може змінити послідовність гравців, які виконують удари
- Виконання серії пенальті (пенальті на вибування) не повинно затримуватись через гравця, який залишає поле для гри. Якщо гравець не повертається вчасно, щоб виконати удар, то його удар вважається виконаним, але нерезультативним (немає голу)

Заміни та вилучення під час виконання серії пенальті (пенальті на вибування)

- Гравець, запасний, замінений гравець або офіційний представник команди може отримати попередження або бути вилученим
- Вилученого воротаря повинен замінити визначений гравець
- Гравця, але не воротаря, який не в змозі далі виконувати свої функції, не дозволяється замінювати
- Арбітр не повинен припиняти матч, якщо кількість гравців у команді скорочується до менш, ніж сім гравців

Правило

11

Поза грою

1. Положення "поза грою"

Перебування в положенні «поза грою» не вважається порушенням. Гравець перебуває в положенні «поза грою», якщо:

- будь-яка частина його голови, тіла або ступні перебуває на половині поля суперника (за винятком середньої лінії) та
- будь-яка частина його голови, тіла або ступні перебуває ближче до лінії воріт суперника, ніж м'яч та передостанній гравець команди суперника

Руки всіх гравців, в тому числі воротарів, до уваги не беруться. З метою визначення "поза грою", верхньою межею руки вважається лінія, що проходить під нижньою межею пахви.

Гравець не перебуває в положенні «поза грою», якщо знаходиться на одному рівні з:

- передостаннім гравцем команди суперника або
- двома останніми гравцями команди суперника

2. Порушення положення «поза грою»

Гравець, який перебуває в положенні «поза грою» в момент гри у м'яч або його торкання* з боку партнера по команді, карається тільки за участь в активній грі, тобто:

- втручається у гру, зігравши у м'яч або торкнувшись м'яча, який йому переадресував або якого останнім торкнувся партнер по команді, або
- втручається в дії суперника, тобто:
  - заважає супернику зіграти або мати можливість зіграти м'ячем, явно перекриваючи поле зору супернику, або
  - веде боротьбу з суперником за м'яч або
- Під "грою у м'ячу" або "торканням", слід розуміти перший контакт з ним

- явно намагається грати м'ячем, який знаходиться близько від нього, коли такі дії впливають на суперника, або
- виконує очевидну дію, що явно впливає на можливість суперника зіграти в м'яч

або

- отримує вигоду граючи м'ячем або втручаючись в дії суперника, коли він:
  - відскочив або зрикошетив від стійки, поперечини воріт, офіційної особи матчу або від суперника
  - був навмисно відбитий суперником, рятуючи власні ворота від голу (сейв)

Вважається, що гравець, який, перебуваючи в положенні «поза грою», отримує м'яч від суперника, який навмисно зіграв* у м'яч, включаючи навмисну гру рукою, не отримує вигоду, за виключенням випадків, коли йдеться про навмисний сейв, вчинений будь-ким з гравців суперника.

* “Навмисна гра” (за виключенням, навмисної гри рукою) — це, коли гравець:

- зробити передачу партнеру по команді;
- заволодіти м'ячем
- вибити м'яч (наприклад, завдавши удару по м'ячу ногою або головою)

Якщо ж передача, спроба заволодіти м'ячем або вибити його з боку гравця були неточними або невдалими, то це не відмінняє факту того, що цей гравець “навмисно зіграв” у м'яч.

За необхідності, слід застосовувати наступні критерії, як показники того, що гравець контролював м'яч а отже, як результат, можна вважати, що гравець “навмисно зіграв” у м'яч:

- М'яч рухався здалеку і гравець чітко бачив його
- М'яч рухався нешвидко
- Напрямок руху м'яча не був неочікуваним
- Гравець мав час скоординувати рухи власного тіла, тобто, це не було випадком

інстинктивного тягнення (дотягування) або вистрибуванням, або рухом, завдяки якому було досягнуто обмеженого контакту/контролю (із м'ячем)

- Зіграти м'ячем, що рухається по газону, легше ніж тим, що у повітрі

«Відбитий м'яч» (сейв) - дії гравця, який будь-якою частиною тіла, за винятком рук, зупиняє або намагається зупинити м'яч, що летить у ворота або дуже близько до них (за виключенням воротаря у власній штрафній площі).

В ситуаціях, коли:

- гравець, який стоїть в/або виходить з положення поза грою, перебуває на траєкторії руху суперника і втручається в його рух до м'яча – це є порушенням поза грою в тому випадку, якщо це впливає на здатність суперника зіграти або вести боротьбу за м'яч; якщо гравець рухається, переміщуючись на траєкторію руху суперника, та перешкоджає просуванню суперника (наприклад, блокує суперника), то порушення повинно каратись у відповідності до Правил 12
- проти гравця, який перебуває в положенні поза грою і який рухається до м'яча із наміром зіграти в нього, скоєно порушення (фол) до того, як він зіграв або намагався зіграти в м'яч, або вів за нього боротьбу із суперником, то карається таке порушення (фол) тому, що воно (порушення) мало місце до положення поза грою.
- порушення було скоєно проти гравця, який перебуває в положенні поза грою і який вже грає або намагається зіграти в м'яч, або веде за нього боротьбу із суперником, то карається порушення поза грою тому, що воно (поза грою) мало місце до боротьби, що містила порушення (фол).

3. Немає порушення

Порушення положення «поза грою» немає, якщо гравець отримує м'яч безпосередньо в результаті:

- удару від воріт
- вкидання м'яча
- кутового удару

4. Порушення та санкції

У випадку порушення положення «поза грою», арбітр призначає вільний удар з того місця, де воно відбулося, включаючи власну половину поля команди гравця. Гравець команди, що захищається, який залишив поле без дозволу арбітра, для визначення «поза грою» буде вважатись таким, що перебуває на лінії воріт або на боковій лінії

до наступної зупинки гри або доки команда, що захищається, не вибила м'яч зі своєї штрафної площі до середньої лінії. Гравець, який навмисно залишив поле для гри, повинен бути попереджений в наступний момент, коли м'яч вийде з гри.

Гравець команди, що атакує, може вийти або перебувати поза межами поля, щоб не брати активної участі у грі. Якщо гравець повертається на поле з лінії воріт та бере участь у грі до наступної зупинки гри або доки команда, що захищається, не вибила м'яч зі своєї штрафної площі до середньої лінії, для визначення «поза грою», буде вважатись, що цей гравець перебуває на лінії воріт. Гравець, який навмисно залишає поле для гри і повертається без дозволу арбітра, і якого не було покарано за порушення положення «поза грою», отримує вигоду і він повинен бути попередженим.

Якщо гравець команди, що атакує, стоїть нерухомо між стійками воріт і в глибині воріт, коли м'яч перетинає лінію воріт, гол має бути зарахованим за виключенням випадку, коли цей гравець порушує положення «поза грою» або Правило 12, - тоді гра поновлюється вільним або штрафним ударом.

Правило

12

Фоли та Неналежна поведінка

Штрафний та вільний удари, а також пенальті можуть бути призначені тільки у випадку скоєння порушення, коли м'яч перебуває у грі.

1. Штрафний удар

Штрафний удар призначається за будь-які з наступних порушень, скоєних проти суперника, як вважає арбітр, через недбалість, нерозважливість або із застосуванням надмірної сили:

- напади
- стрибки
- удари або спроби вдарити ногою
- поштовхи
- удари або спроби вдарити (у тому числі удар головою)
- боротьба ногою за м'яч або єдиноборства
- підніжки або спроби зробити підніжку

Порушення, що містить контакт, карається штрафним або пенальті.

- Недбалість – гравець діє або веде боротьбу необачно (необережно), поводить себе неуважно та необдумано. Дисциплінарні санкції не застосовуються.
- Нерозважливість – гравець діє без огляду на безпеку або наслідки для суперника, повинен бути попередженим
- Застосування надмірної сили – гравець перевищує необхідне застосування сили та/або піддає (здоров'я) суперника небезпеці, повинен бути вилучений з поля

Штрафний удар призначається, якщо гравець скоює будь-яке з наступних порушень:

- скоює порушення у вигляді гри рукою (за винятком воротаря в межах власної штрафної площі)

- затримує суперника
- перешкоджання супернику за допомогою контакту
- кусає або плює у будь-кого, хто є в списках команд, або в офіційну особу матчу
- кидає предмет у м'яч, суперника або офіційну особу матчу, або контактує із м'ячем предметом, що тримається у руці

Дивіться також порушення, зазначені у Правилі 3

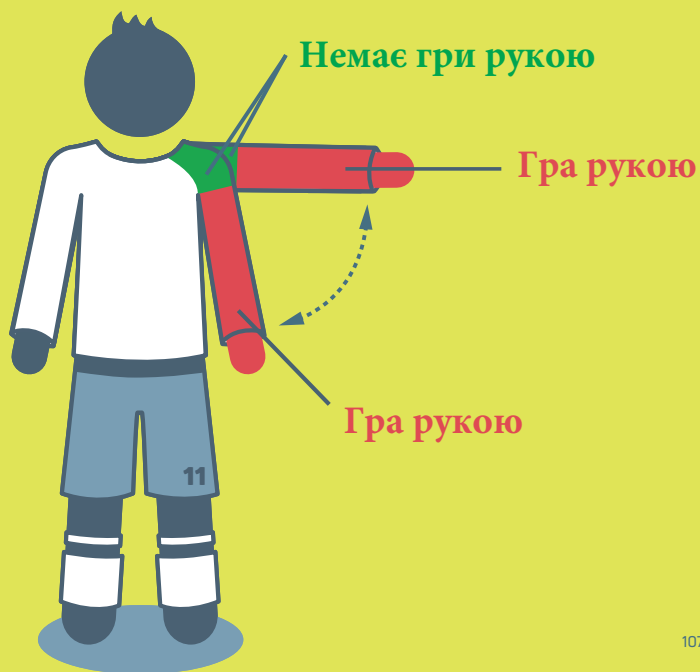
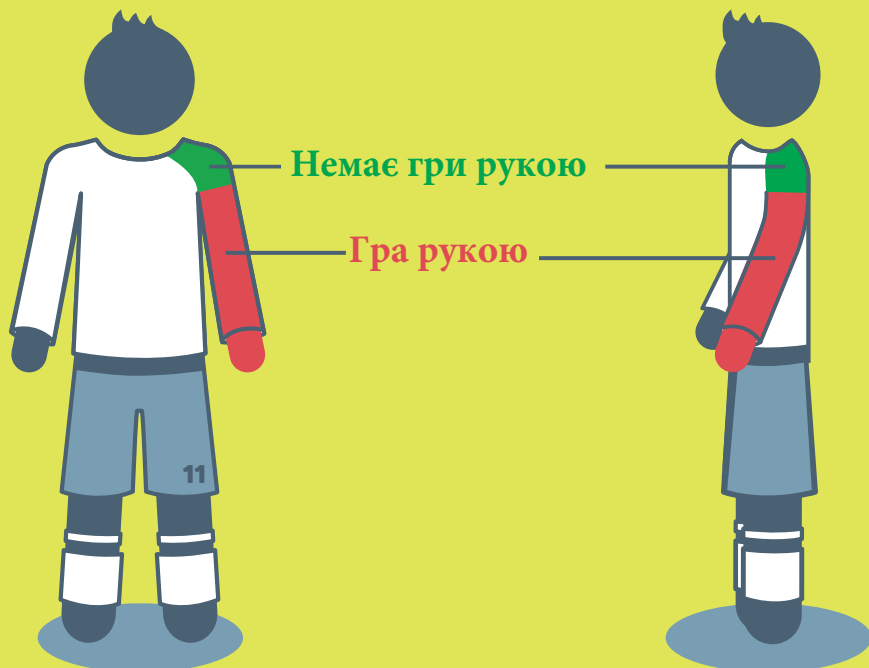
Гра рукою в м'яч

З метою визначення порушень, пов'язаних з грою рукою, верхньою межею руки вважається лінія, що проходить під нижньою межею пахви. Не кожний контакт м'яча з рукою/кистю є порушенням.

Гравець скоїв порушення, якщо він:

- навмисно торкається м'яча власною рукою/кистю, наприклад, здійснює рух руки/ кисті до м'яча
- торкається м'яча своєю рукою/кистю, коли остання збільшує у неприродній спосіб об'єм тіла такого гравця. Вважається, що гравець збільшив об'єм власного тіла у неприродній спосіб, коли положення його руки/кисті не є наслідком (або не може бути пояснено як) руху тіла гравця у конкретній ситуації. Якщо гравець тримає руки/кисті у такому положенні, то він ризикує, що в його руку/кисть влучить м'яч, і що його буде покарано
- забиває гол у ворота суперника:
  - безпосередньо власною рукою/кистю, навіть якщо це сталося випадково, включаючи воротаря
  - негайно після того, як м'яч торкнувся його руки/кисті, навіть якщо це сталося випадково

Воротар, за межами власної штрафної площі, так само обмежений у грі руками, як і будь-який інший гравець. Якщо воротар грає рукою в м'яч в середині власної штрафної площі в ситуаціях, коли це заборонено робити, призначається вільний удар, але дисциплінарна санкція не застосовується. Проте, якщо порушення полягає у грі в м'яч вдруге (з або без руки/кисті) після поновлення перед тим, як його торкнувся інший гравець, то воротар повинен бути покараний, якщо таке порушення зриває перспективну атаку або очевидну голюву можливість або перешкоджає супернику або команді суперника забити гол.

2. Вільний удар

Вільний удар призначається, якщо гравець:

- грає небезпечно (небезпечна гра)
- перешкоджає діям суперника без будь-якого контакту
- демонструє незгоду, використовуючи кривдні, образливі або непристойні слова та/або дія (-ї) , або інші кривдні висловлювання
- перешкоджає воротарю випустити м'яч з рук або б'є ногою або намагається ударити м'яч ногою, коли воротар відпускає його
- ініціює навмисний трюк, щоб передати м'яч (в т.ч. зі штрафного/ вільного удару або удару від воріт) воротарю головою, грудьми, коліном тощо, задля того, щоб обійти Правило, незалежно чи торкнеться воротар м'яча руками чи ні; воротар отримує покарання, якщо він є відповідальним за ініціацію навмисного трюку
- скоює будь-яке інше порушення, не зазначене у Правилах, за яке арбітр зупиняє гру, щоб попередити гравця або вилучити його з поля

Вільний удар призначається, якщо воротар у власній штрафній площі скоює будь-яке з наступних порушень:

- контролює м'яч рукою/кистю довше шести секунд перш, ніж звільнитись від нього
- торкається м'яча рукою/кистю, після того, як звільнився від м'яча та перш, ніж інший гравець доторкнувся до нього
- торкається м'яча рукою/кистю, за виключенням випадків, коли воротар явно завдав удару по ньому ступнею або намагається зробити це для того, щоб звільнитись та ввести його в гру, після того, як:
  - партнер по команді, стопою, навмисно спрямував м'яч воротарю
  - отримав м'яч безпосередньо після вкидання з-за бокової лінії партнером по команді.

Вважається, що воротар контролює м'яч руками, коли:

- м'яч перебуває між руками або між рукою та будь-якою поверхнею (наприклад, полем, власним тілом (воротаря) або воротар доторкнувся до м'яча будь-якою частиною рук, за винятком ситуації, коли м'яч відскочив від воротаря або воротар відбив удар (сейв)

- м'яч перебуває на долоні простягнутої руки
- б'є м'ячем об землю або підкидає його у повітря

Супернику не можна вступати в єдиноборство з воротарем, який контролює м'яч у руках.

Небезпечна гра

Небезпечною грою вважаються будь-які дії, за яких, в момент спроби зіграти у м'яч, вони (дії) загрожують травмою будь-кому (включаючи самого гравця), а також такі, що перешкоджають супернику, який перебуває поблизу, зіграти в м'яч через страх отримання травми.

Удар ножицями або бісеклета дозволяється за умови, що це буде безпечним для суперника.

Перешкоджання просуванню суперника за відсутності контакту

Перешкоджання просуванню суперника означає переміщення на траєкторію руху суперника задля того, щоб перешкодити, заблокувати, уповільнити або змусити суперника змінити напрямок, коли м'яч не перебуває в межах ігрової відстані до будь-якого гравця.

Всі гравці мають право на свою позицію на полі для гри; перебування на шляху суперника відрізняється від переміщення на траєкторію руху суперника.

Гравець може прикривати м'яч, займаючи позицію між суперником та м'ячем, якщо м'яч перебуває в межах ігрової відстані, а суперника не стримують (затримують) руками або тулубом. Якщо м'яч перебуває в межах ігрової відстані, суперник може у чесний спосіб нападати на гравця.

3. Дисциплінарні заходи

Арбітр має право вживати дисциплінарні заходи з моменту виходу на поле для гри для інспектування до початку матчу та до виходу з поля після його завершення (включаючи серію пенальті (пенальті на вибування)).

Якщо, до виходу на поле для гри до початку матчу, гравець або офіційний представник команди скоїв порушення, що карається вилученням з поля, арбітр має право заборонити такому гравцю або офіційному представнику команди брати участь у грі (див Правило 3.6); арбітр повинен вказати у рапорті про будь-яку іншу неналежну поведінку.

Гравець або офіційний представник команди, який скоїв порушення, що карається попередженням або вилученням, на полі для гри або за його межами, отримує покарання відповідно до характеру порушення.

Жовта картка застосовується для винесення попередження, а червона картка - для вилучення з поля.

Тільки гравцю, запасному, заміненому гравцю або офіційному представнику команди можна пред'явити червону або жовту картку.

Гравці, запасні та замінені гравці

Затримка поновлення гри з метою винесення картки

Якщо арбітр вирішив попередити або вилучити з поля гравця, гра не повинна бути поновлена до завершення винесення санкції, за виключенням випадків, коли команда, що не вчинила порушення, здійснює швидке виконання штрафного/вільного удару, має явну гольову можливість і арбітр ще не розпочав процедуру застосування дисциплінарної санкції. Санкція застосовується при наступній зупинці гри; якщо порушенням був зрив очевидної гольової можливості для команди суперника, то порушник попереджається. Якщо порушенням було втручання в або зрив перспективної атаки, гравець не попереджається.

Перевага

Якщо арбітр застосовує перевагу в момент порушення, за яке потрібно було б застосувати попередження / вилучення під час зупинки гри, таке попередження / вилучення слід застосувати, коли м'яч наступного разу вийде з гри. Проте, якщо порушенням був зрив очевидної гольової можливості команди суперника, гравцю виноситься попередження за неспортивну поведінку; якщо порушенням було втручання в або зрив перспективної атаки, попередження гравцю не виноситься.

Не бажано застосовувати «перевагу» у випадках серйозного ігрового порушення, жорстокої поведінки або іншого порушення, що потребує другого попередження, за виключенням ситуації, за якої виникає очевидна гольова можливість. Арбітр повинен вилучити гравця з поля, коли м'яч наступного разу вийде з гри, але якщо гравець грає у м'яч або веде веде єдиноборство з/втручається в дії суперника, арбітр повинен зупинити гру, вилучити гравця з поля та поновити гру вільним ударом, за виключенням тих випадків, коли цей гравець скоїв будь-яке більш серйозне порушення.

Якщо захисник починає затримувати нападника поза межами штрафної площі і продовжує робити це далі в межах штрафної площі, арбітр повинен призначити пенальті.

Порушення, що заслуговують попередження

Гравець попереджається за:

- затримку поновлення гри
- прояв незгоди у вигляді слів або дій
- вихід, повернення на поле або навмисний вихід з поля без дозволу арбітра
- недотримання необхідної відстані при поновленні гри спірним м'ячем, кутовим ударом, штрафним/вільним ударом або вкиданням м'яча з-за бокової лінії
- систематичне порушення Правил Гри (без певної кількості або різновиду «систематичного» здійснення порушень)
- неспортивну поведінку
- вхід до Площі Перегляду для Арбітра (ППА)
- неодноразове використання жесту "перегляд" (екрану ТВ)

Запасний або замінений гравець попереджається за:

- затримку поновлення гри
- прояв незгоди у вигляді слів або дій
- вихід, повернення на поле без дозволу арбітра
- неспортивну поведінку
- вхід до Площі Перегляду для Арбітра (ППА)
- неодноразове використання жесту "перегляд" (екрану ТВ)

Якщо було скоєно два окремих порушення, які заслуговують на попередження (навіть в безпосередній часовій близькості між собою), то обидва попередження повинні бути винесені; наприклад, якщо гравець виходить на поле без необхідного дозволу та вчиняє нерозважливі дії або зриває перспективну атаку ігровим порушенням/грою рукою тощо.

Попередження за неспортивну поведінку

Існують різні обставини за яких гравець повинен отримати попередження за неспортивну поведінку, включаючи наступні, якщо гравець:

- намагається ввести в оману арбітра, наприклад, імітуючи отримання травми або роблячи вигляд, що стосовно нього було скоєно порушення (симуляція)
- міняється місцями з воротарем під час гри або без дозволу арбітра (див. Правило 3)

- скоює у нерозважливій манері порушення, що карається штрафним ударом
- грає рукою в м'яч, щоб здійснити втручання в або зірвати перспективну атаку, за винятком випадків, коли арбітр призначає пенальті за ненавмисну гру рукою
- перешкоджає голу або зриває очевидну голюву можливість, і арбітр призначає пенальті за ненавмисну гру рукою
- скоює будь-яке інше порушення і цим втручається в або зриває перспективну атаку, за виключенням випадків, коли арбітр призначає пенальті за порушення, що було скоєне із намаганням зіграти в м'яч або в боротьбі за нього
- зриває для суперника очевидну можливість забити м'яч шляхом вчинення порушення, що було скоєне із намаганням зіграти в м'яч або в боротьбі за нього, а арбітр призначає пенальті
- грає рукою у спробі забити м'яч (незалежно від того, чи була спроба успішною чи ні) або безуспішна спроба захистити ворота
- робить на полі для гри заборонені розмітки
- грає м'ячем, залишаючи поле, після отримання дозволу арбітра залишити поле
- діє в манері, що демонструє неповагу до гри
- ініціює навмисний трюк, щоб передати м'яч (в т.ч. зі штрафного/вільного удару або удару від воріт) воротарю головою, грудьми, коліном, тощо, задля того, щоб обійти Правило, незалежно від того, торкнеться воротар до м'яча руками чи ні; воротарю виноситься попередження, якщо він є (ініціатором) відповідальним за навмисний трюк
- в усній формі відволікає суперника під час гри або під час її поновлення

Святкування голу

Гравці мають право святкувати з приводу забитого м'яча, але такі прояви святкування не повинні бути надмірними; практика хореографічних святкувань не заохочується і не повинна приводити до надмірного марнування часу гри.

Самостійний вихід з поля для святкування з приводу забитого м'яча не вважається порушенням, що заслуговує на попередження, але гравці повинні якнайшвидше повертатися на поле.

Гравця слід попередити, навіть коли гол не було зараховано, якщо він:

- вилазить на огорожу по периметру поля, та/або наближається до глядачів у спосіб, який призводить до порушення громадського порядку/проблем із безпекою

- здійснює рухи або вчиняє дії у провокуючій, глузливій або підбурюючій формі
- надягає на голову або на обличчя маску або інший аналогічний предмет
- знімає свою футболку або накриває нею голову

Затримка поновлення гри

Арбітри повинні попереджати гравців, які затримують поновлення гри шляхом:

- створення видимості наміру виконати вкидання м'яча з-за бокової лінії, а потім раптово залишають його партнера по команді
- затримки виходу з поля під час проведення заміни
- надмірної затримки поновлення гри
- вибивання м'яча ногою або беручи його до рук, або провокуючи конфронтацію навмисним дотиком до м'яча після того, як арбітр зупинив гру
- виконання штрафного або вільного удару не з того місця, змушуючи арбітра призначити зазначений удар повторно

Порушення, що заслуговують вилучення

Гравець, запасний або замінений гравець має бути вилучений з поля, якщо скоїв будь-яке з наступних порушень:

- перешкоджає голу або зриває очевидну гольову можливість команди суперника порушенням скоєним у вигляді навмисної гри рукою (за винятком воротаря, у власній штрафній площі)
- перешкоджає голу або зриває очевидну гольову можливість команди суперника шляхом скоєння порушення у вигляді ненавмисної гри рукою (за межами власної штрафної площі)
- перешкоджає взяттю воріт або очевидній можливості забити м'яч супернику, рух якого в цілому спрямовано до воріт команди порушника, порушенням, яке карається штрафним/ вільним ударом (за виключенням випадків, що зазначені нижче)
- серйозне ігрове порушення
- кусає або плює у будь-кого
- жорстоку поведінку
- використовує кривдні, образливі або непристойні слова та/або дію (-ї)
- отримує друге попередження протягом одного матчу
- входить до Пункту ВідеоОператора (ПВО)

Гравець, запасний або замінений гравець, якого було вилучено з поля, повинен залишити прилеглу до поля територію та технічну площу.

Перешкоджання голу або зрив очевидної голювої можливості (ЗОГМ)

Якщо гравець скоює порушення проти суперника в межах власної штрафної площі, що позбавляє суперника очевидної можливості забити гол, а арбітр призначає пенальті, порушник отримує попередження, якщо порушення було спробою зіграти м'ячем або боротьбою за нього; за всіх інших обставин (наприклад, утримання, тягнення, штовхання, відсутність можливості грати м'ячем тощо) гравець, який порушив правила, має бути вилучений з поля.

Якщо гравець перешкоджає голу або зриває очевидну голюву можливість команди суперника порушенням скоєним у вигляді нависної гри рукою, він вилучається з поля незалежно від місця де було скоєно це порушення (за виключенням воротаря в межах власної штрафної площі).

Якщо гравець перешкоджає голу або зриває очевидну голюву можливість команди суперника порушенням скоєним у вигляді ненависної гри рукою, і арбітр призначає штрафний удар, порушник отримує попередження.

Гравець, вилучений, запасний або замінений гравець, який вийшов на поле для гри у випадках, коли без дозволу арбітра цього робити не можна, та втрутився в гру або в дії суперника та перешкодив команді суперника забити гол або зірвав очевидну голюву можливість, вважається таким, що скоїв порушення, що заслуговує вилучення.

Необхідно враховувати наступне:

- відстань між місцем порушення та воротами
- загальний напрямок гри
- ймовірність збереження або можливості заволодіння контролем над м'ячем
- розташування та кількість захисників

Серйозні ігрові порушення

Боротьба ногою за м'яч або єдиноборство, небезпечні для (здоров'я) суперника, або застосування надмірної сили або брутальності повинні вважатись серйозним ігровим порушенням.

Будь-який гравець, який в боротьбі за м'яч, стрибає на суперника спереду, збоку або ззаду, використовуючи одну або дві ноги, застосовуючи надмірну силу, або створюючи небезпеку для (здоров'я) суперника, є винним у серйозному ігровому порушенні.

Жорстока поведінка

Жорстокою поведінкою є застосування або спроба застосування гравцем

надмірної сили або брутальності щодо суперника без ведення із ним боротьби за м'яч, або щодо партнера по команді, офіційного представника команди, офіційної особи матчу, глядача або будь-якої іншої особи, незалежно від того чи відбувся контакт, чи ні.

Окрім того, гравець, який, без боротьби за м'яч, навмисно вдарив суперника або будь-яку іншу особу по голові або обличчю рукою або кистю, вважається винним в жорсткій поведінці, за виключенням тих випадків, коли застосована сила була незначною.

Офіційні представники команд

Якщо було скоєне порушення будь-ким, хто є приналежним до технічної площі (запасний гравець, замінений, вилучений з поля гравець або офіційний представник команди), а порушника не можливо ідентифікувати, санкція застосовується до старшого тренера, присутнього у технічній площі.

Усне зауваження

Зазвичай, за наведені нижче порушення, слід застосовувати усне зауваження; за неодноразові або відверті слід застосовувати попередження або вилучення:

- вихід на поле для гри у чемній/неконфронтаційній манері
- відсутність співпраці із офіційною особою матчу, наприклад, ігнорування вказівок/вимог асистента арбітра або четвертого арбітра
- незначні/малоактивні незгоди (у вигляді слів або дій) із рішенням
- випадкове залишення меж технічної площі без вчинення іншого порушення

Попередження

Попередження застосовується у наступних випадках (але не обмежуючись випадками наведеним нижче):

- явне/настирливе порушення меж технічної площі власної команди
- затримка поновлення гри з боку власної команди
- навмисний вхід до технічної площі команди суперника (неконфронтаційного характеру)
- незгода у вигляді слів або дій, включаючи наступне:
  - кидання/штовхання ногами пляшок з напоями або інших предметів
  - дія (-ї), що явно демонструє (-ють) неповагу до офіційної (-их) особи (осіб) матчу, наприклад, саркастичне рукоплескання

- вхід до Площі Перегляду для Арбітра (ППА)
- надмірні/настирливі рухи при застосуванні червоної або жовтої картки
- надмірна демонстрація жесту ТВ для домагання перегляду ВАА
- рухи або дії у провокуючій, глузливій або підбурюючій манері
- настирлива неприйнятна поведінка (в т.ч. систематичні порушення, що заслуговують усного зауваження)
- демонстрація неповаги до гри

Вилучення

Вилучення застосовується у наступних випадках (але не обмежуючись випадками наведеним нижче):

- затримка поновлення гри, що здійснюється командою суперника, наприклад, утримання м'яча, його вибивання, перешкоджання пересуванню гравця
- навмисне залишення технічної площі з метою:
  - демонстрації незгоди у відношенні до або сперечання з офіційною особою матчу
  - дії, здійснені у провокативній або підбурюючій манері
- вхід до технічної площі команди суперника (агресивного або конфронтаційного характеру)
- навмисне кидання/штовхання ногами предметів, що потрапляють на поле
- вихід на поле для того, щоб:
  - вступити у конфлікт із офіційною особою матчу (в т.ч. у перерві між таймами та після завершення основного часу гри)
  - втрутитись в гру, дії гравця команди суперника або офіційної особи матчу
- вхід до Пункту ВідеоОператора (ПВО)
- поведінка із застосуванням фізичної сили (в т.ч. плювання або завдання ударів) або така, що є агресивною, у відношенні до гравця, запасного гравця, офіційного представника команди суперника, офіційної особи матчу, глядачів або до будь-якої іншої особи (наприклад, до хлопчиків/дівчат, які подають м'ячі, офіційних осіб з питань безпеки або офіційних осіб організаторів змагань тощо)
- отримання другого попередження в одному матчі
- використання кривдних, образливих або непристойних слів та/або дії (-й)
- застосування недозволеного електронного або комунікаційного обладнання та/або демонстрація неналежної поведінки в результаті використання електронного або комунікаційного обладнання
- жорстока поведінка

Порушення із кинутим предметом (або м'ячем)

У всіх цих випадках, арбітр застосовує відповідну дисциплінарну санкцію:

- за нерозважливі дії – попереджає порушника за неспортивну поведінку
- за застосування надмірної сили – вилучає порушника за жорстоку поведінку

4. Поновлення гри після фолів або неналежної поведінки

Якщо м'яч не перебуває у грі, гра поновлюється відповідно до попереднього рішення. Якщо м'яч перебуває у грі і гравець скоїв порушення фізичного характеру в межах поля для гри, проти:

- суперника – вільний або штрафний удар, або пенальті
- партнера по команді, запасного, заміненого, вилученого гравця, офіційного представника команди або офіційної особи матчу – штрафний удар або пенальті

Всі порушення вербального характеру караються вільним ударом.

Якщо арбітр зупиняє гру через порушення, що було скоєне гравцем, в межах або за межами поля для гри, проти сторонньої особи (фактору), гра поновлюється спірним м'ячем, за виключенням тих випадків, коли за вихід з поля без дозволу на це арбітра призначається вільний удар; вільний удар виконується з місця, в якому такий гравець залишив поле.

Якщо м'яч перебуває у грі:

- гравець скоїв порушення проти офіційної особи матчу або гравця, запасного, заміненого або вилученого гравця, або офіційного представника команди суперника за межами поля або
- запасний, замінений або вилучений гравець, або офіційний представник команди скоює порушення проти, або втручається в дії, гравця команди суперника або офіційної особи матчу поза межами поля для гри, гра поновлюється штрафним/вільним ударом з місця на обмежувальних лініях, найближчого до місця скоєння порушення/втручання; якщо порушення, за яке призначається штрафний удар, сталось в межах штрафної площі порушника, призначається пенальті.

Якщо порушення було скоєне за межами поля гравцем проти гравця, запасного, заміненого гравця або офіційного представника їхньої власної команди, гра поновлюється вільним ударом з місця на обмежувальній лінії, найближчого до місця скоєння порушення.

Якщо гравець торкається м'яча предметом, що тримає у руці (бутса, щиток, тощо), гра поновлюється штрафним ударом (або пенальті).

Якщо гравець, який перебуває в межах або за межами поля для гри, кидає або завдає удару ступнею по предмету (окрім м'яча, що знаходиться у грі), спрямовуючи його у гравця команди суперника, або кидає або завдає удару ступнею по предмету (включаючи м'яч), спрямовуючи його у запасного, заміненого або вилученого гравця, офіційного представника команди суперника або в офіційну особу матчу, або у м'яч, що знаходиться у грі, гра поновлюється штрафним ударом з місця, в якому він влучив або мав би влучити в будь-кого або у м'яч. Якщо це місце знаходиться поза межами поля для гри, то цей штрафний удар виконується з обмежувальних ліній з найближчого до події місця, якщо воно знаходиться в межах штрафної площі порушника, призначається пенальті.

Якщо запасний, замінений або вилучений гравець, гравець, який тимчасово перебуває за межами поля для гри, або офіційний представник команди кидає або завдає удару ногою по предмету, спрямовуючи його на поле, і він втручається в гру, дії суперника або офіційної особи матчу, гра поновлюється штрафним ударом (або пенальті) з місця, в якому предмет здійснив втручання в гру або влучив або мав би влучити в суперника, офіційну особу матчу або м'яч.

Правило

13

Штрафні та Вільні удари

1. Типи штрафних / вільних ударів

Штрафний або вільний удар призначається на користь команди суперника гравця, запасного, заміненого або вилученого гравця, або офіційного представника команди, який скоїв порушення.

Сигнал щодо виконання вільного удару

Піднятою над головою рукою арбітр вказує на виконання вільного удару; цей жест продовжує демонструватись, доки удар не буде виконаний і інший гравець не торкнеться до м'яча, м'яч не вийде з гри або буде явно зрозуміло, що не існує можливості безпосередньо забити гол.

Вільний удар повинен бути повторений, якщо арбітр не зміг подати сигнал, про те, що удар є вільним, і м'яч потрапляє безпосередньо у ворота.

М'яч потрапляє у ворота

- якщо після штрафного удару м'яч потрапив безпосередньо у ворота команди суперника, гол зараховується
- якщо після вільного удару м'яч потрапив безпосередньо у ворота команди суперника, арбітр призначає удар від воріт
- якщо після штрафного або вільного удару м'яч потрапив безпосередньо у ворота команди, що виконувала удар, арбітр призначає кутовий удар

2. Процедура

Всі штрафні та вільні удари виконуються з того місця, де відбулося порушення, за винятком ситуацій, коли:

- вільні удари на користь команди, що атакувала, за порушення, які були скоєні в межах площі воріт команди суперника, виконуються з найближчої точки на лінії площі воріт, яка проходить паралельно лінії воріт
- штрафні / вільні удари на користь команди, що захищається, можна виконувати з будь-якого місця її площі воріт

- штрафні / вільні удари за порушення за участю гравця, який виходить, повертається на поле для гри або залишає його без дозволу арбітра, виконуються з місця, де перебував м'яч, коли арбітр зупинив гру. Проте, якщо гравець скоїв порушення за межами поля для гри, гра поновлюється штрафним / вільним ударом з місця на обмежувальних лініях, найближчого до місця скоєння порушення; у ситуаціях із порушеннями, коли гра поновлюється штрафним ударом, призначається пенальті, якщо порушення сталося в межах штрафної площі команди порушника
- Правило визначає інше місце (див. Правила 3, 11, 12)

М'яч:

- повинен лежати нерухомо і гравець, який виконує удар, не має права вдруге торкатися м'яча, доки це не зробить інший гравець
- перебуває у грі, коли, після удару ногою, він явно рухається

Доки м'яч не буде у грі, всі гравці команди суперника повинні перебувати:

- на відстані, щонайменше 9,15 м (10 ярдів) від м'яча, якщо тільки вони не перебувають на лінії воріт між стійками власних воріт
- за межами штрафної площі при виконанні штрафних/вільних ударів зі штрафної площі команди суперника

У випадках, коли три або більше гравців команди, що захищається, утворюють "стінку", гравці команди, що атакує, повинні залишатись на відстані щонайменш 1 м (1 ярд) від такої "стінки", доки м'яч не буде у грі.

Штрафний / вільний удар можна виконувати так, щоб м'яч був піднятий у повітря однією або обома ногами одночасно.

Застосування оманливих рухів під час виконання штрафного/вільного удару з метою ввести в оману суперника дозволяється як частина футболу.

Якщо гравець, який виконує штрафний / вільний удар у правильний спосіб, навмисно влучив м'ячем у суперника, щоб знову зіграти м'ячем, але це не було скоєно у недбалій або нерозважливій манері або із застосуванням надмірної сили, арбітр продовжує гру.

3. **Порушення та санкції**

Якщо під час виконання штрафного / вільного удару, суперник перебуває ближче встановленої відстані від м'яча, удар повторюється, за виключенням випадків, коли може бути застосована перевага; але, якщо гравець швидко виконує штрафний / вільний удар, і суперник який перебуває на відстані менше 9,15 м (10 ярдів) від м'яча, перехоплює його, арбітр не зупиняє гру. Проте, суперник, який навмисно перешкоджає швидкому виконанню штрафного / вільного удару, повинен бути попередженим за затримку поновлення гри.

Якщо під час виконання штрафного / вільного удару, гравець команди, що атакує, перебуває на відстані меншій за 1 м (1 ярд) від стінки, що складається з трьох або більше гравців, команди, що захищається, призначається вільний удар.

Якщо під час штрафного / вільного удару, який виконується у штрафній площі команди, яка захищається, будь-які гравці команди суперника перебувають в цій штрафній площі, оскільки не встигли залишити її, арбітр продовжує гру. Якщо суперник, який перебуває в межах штрафної площі в момент виконання штрафного / вільного удару або входить до неї до того, як м'яч увійшов у гру, торкнеться або вестиме боротьбу за м'яч до того, як він увійде у гру, то такий штрафний / вільний удар повторюється.

Якщо гравець, який ввів м'яч у гру, вдруге доторкнувся до м'яча перш, ніж це зробив інший гравець, арбітр призначає вільний удар, а якщо гравець, який вів м'яч у гру, скоює порушення у вигляді гри рукою:

- призначається штрафний удар
- призначається пенальті, якщо порушення відбулось у штрафній площі гравця, який виконував удар, за винятком випадку, коли гравцем, який виконував удар, був воротарем і тоді, у цьому випадку, призначається вільний удар.

Правило

14

Пенальті

Пенальті призначається за порушення, що карається штрафним ударом, і яке було скоєне гравцем у власній штрафній площі або за межами поля в результаті ігрових дій, як зазначено Правилами 12 і 13.

М'яч може бути забитий у ворота безпосередньо з пенальті.

1. Процедура

М'яч повинен лежати нерухомо, частина м'яча повинна торкатися або нависати над центром позначки пенальті, а стійки воріт, поперечина і сітка воріт не повинні рухатися.

Гравець, який виконує пенальті, повинен бути чітко визначений. Воротар, який захищає ворота, повинен залишатися на лінії воріт, обличчям до гравця, який виконує удар, між стійками воріт, доки не буде виконаний удар по м'ячу. Воротар не повинен поводитися у спосіб, що несправедливо відволікає гравця, який виконує удар, наприклад, торкатись стійок, поперечини або сітки воріт.

Гравці, окрім того хто виконує удар, та воротар, повинні розташуватися:

- на відстані щонайменше 9,15 м (10 ярдів) від позначки пенальті
- за позначкою пенальті
- в межах поля для гри
- за межами штрафної площі

Після того, як гравці розташуються відповідно до цього Правила, арбітр подає сигнал на виконання пенальті.

Гравець, який виконує пенальті, повинен спрямувати м'яч вперед; дозволяється виконувати удар п'яткою за умови, що м'яч рухатиметься вперед.

В момент удару по м'ячу, щонайменш частина однієї ступні воротаря, який захищає ворота, повинна торкатись, або розташовуватись на одній лінії із лінією воріт або за нею.

М'яч увійшов у гру, коли, після удару ногою, він явно рухається.

Гравець, який виконує пенальті, не повинен вдруге торкатися до м'яча, перш ніж це зробить інший гравець.

Пенальті вважається завершеним, коли м'яч зупиняється, виходить з гри або арбітр зупиняє гру через будь-яке порушення.

Наприкінці кожного тайму основного часу або додаткового часу матчу дозволяється додавати час для виконання та завершення пенальті. У випадках, коли дозволяється застосування доданого часу, пенальті вважається завершеним, коли м'яч зупинив свій рух, вийшов з гри, в нього зіграв інший гравець (включаючи гравця, який виконував удар) або будь-хто окрім воротаря команди, яка захищається, або арбітр зупинив гру за порушення, що було скоєно гравцем, який виконував удар, або його командою. Якщо гравець команди, яка захищається, (включаючи воротаря) скоює порушення, а пенальті був нерезультативним/м'яч було відбито, то пенальті повторюється.

2. Порушення та санкції

Коли арбітр подав сигнал на виконання пенальті, удар повинен бути виконаний; якщо його не було виконано, арбітр має право вжити дисциплінарних заходів перш, ніж знову подати сигнал для повтору удару.

Якщо, перш ніж м'яч увійде у гру, виникає одна з таких ситуацій

- партнер по команді гравця, який виконує пенальті, карається за порушення лише якщо:
  - порушення явно вплинуло на воротаря; або
  - гравець, який скоює порушення, грає у м'яч або веде боротьбу за нього із суперником і потім забиває гол, робить спробу забити гол або створює голюву можливість
- партнер по команді воротаря карається за порушення лише якщо:
  - порушення явно вплинуло на гравця, який виконує удар; або
  - гравець, який скоює порушення, грає у м'яч або веде боротьбу за нього із суперником і цим перешкоджає суперникам забити гол, спробувати забити гол або створити голюву можливість

- гравець, який виконує пенальті, або його партнер по команді порушує Правила гри:
  - якщо м'яч проходить у ворота, удар повторюється
  - якщо м'яч не проходить у ворота, арбітр зупиняє гру і поновлює вільним ударом за винятком наступних випадків, коли гра буде зупинена і поновлена вільним ударом, незалежно від того, чи було забито у ворота м'яч:
    - виконання пенальті ногою назад (у зворотному від воріт напрямку)
    - партнер визначеного гравця виконує удар; арбітр попереджає гравця, який виконав удар
    - застосування оманливих рухів після завершення розбігу гравцем, який виконує удар (оманливі рухи під час розбігу дозволяються), арбітр попереджає цього гравця
- воротар скоює порушення:
  - якщо м'яч проходить у ворота, гол зараховується
  - якщо м'яч не проходить у ворота або відскакує від поперечини або стійки (стіжок), удар повторюється лише в тому випадку, якщо порушення, скоєне воротарем, явно впливало на дії гравця, який виконував удар
  - якщо проходу м'яча у ворота запобігає воротар, удар повторюється

Якщо порушення воротаря призводить до повтору удару, то до нього, як за перше порушення в грі, застосовується усне зауваження, і виноситься попередження за будь-яке інше (-і) подальше (-і) порушення в грі.

- партнер по команді воротаря скоює порушення:
  - якщо м'яч проходить у ворота, гол зараховується
  - якщо м'яч не проходить у ворота, удар повторюється
- гравці обох команд скоюють порушення, удар повторюється, за винятком ситуації, коли гравець не скоїв більш серйозного порушення (наприклад, заборонені оманливі рухи)
- обидва, воротар і гравець, який виконує удар, одночасно скоюють порушення: гравець, який виконував удар, попереджається, і гра поновлюється вільним ударом на користь команди, яка захищається

Якщо, після виконання пенальті

- гравець, який його виконав, вдруге доторкнувся до м'яча, перш ніж це зробить інший гравець:
  - призначається вільний удар (або штрафний удар за порушення у вигляді гри рукою)
- стороння особа (фактор) торкається м'яча, який рухається вперед:
  - удар повторюється, за виключенням випадків, коли м'яч летить до воріт, а втручання не перешкоджає воротарю або гравцю, команди, яка захищається, зіграти в м'яч. В цьому випадку гол зараховується, якщо м'яч потрапляє у ворота (навіть якщо відбувся контакт із м'ячем), за виключенням тих випадків, коли втручання відбулось з боку команди, що атакувала.
- м'яч відскакує в поле від воротаря, поперечини або стійок воріт, а потім стороння особа (фактор) доторкнулася до м'яча:

3. Підсумкова таблиця

Результат пенальті		
	Гол	Немає голу
Порушення скоєне гравцем атаки	<u>Вплив: пенальті виконується повторно</u> <u>Немає впливу: гол</u>	<u>Вплив: вільний удар</u> <u>Немає впливу: пенальті не виконується повторно</u>
Порушення скоєне гравцем захисту	<u>Вплив: гол</u> <u>Немає впливу: гол</u>	<u>Вплив: пенальті виконується повторно</u> <u>Немає впливу: пенальті не виконується повторно</u>
Порушення скоєне гравцем команди, що захищається та що атакує	<u>Вплив: пенальті виконується повторно.</u> <u>Без впливу: гол</u>	<u>Вплив: пенальті виконується повторно. Без впливу: немає повторного виконання</u>
Порушення скоєне воротарем	Гол	Без сейву: пенальті не повторюється (виключення — явний вплив на гравця, який виконував удар) Сейв: пенальті повторюється і воротарю усне зауваження; попередження за будь-яке (-і) подальше (-і) порушення
Воротар та гравець, який виконує удар, скоюють порушення одночасно	Вільний удар, гравець, який виконував удар, попереджається	Вільний удар, гравець, який виконував удар, попереджається
Удар виконується у зворотній від воріт бік	Вільний удар	Вільний удар
"Заборонені" оманливі рухи	Вільний удар, гравець, який виконував удар, попереджається	Вільний удар, гравець, який виконував удар, попереджається
Невизначений гравець	Вільний удар, гравець, який виконував удар, попереджається	Вільний удар, гравець, який виконував удар, попереджається

Правило

15

Вкидання

Вкидання м'яча з-за бокової лінії призначається на користь суперників гравця, який останнім доторкнувся до м'яча, що повністю перетнув бокову лінію по землі або в повітрі.

Якщо м'яч потрапляє у ворота безпосередньо після вкидання з-за бокової лінії, гол не зараховується:

- якщо м'яч потрапляє у ворота команди суперника – призначається удар від воріт
- якщо м'яч потрапляє у ворота команди гравця, який виконував вкидання м'яча із-за бокової лінії – призначається кутовий удар

1. Процедура

На момент звільнення від м'яча, гравець, який виконує вкидання, повинен:

- перебувати у стоячому положенні обличчям до поля для гри
- розташувати ступні обох ніг так, щоб хоча б частина кожної з них перебувала на боковій лінії або за межами поля
- вкидати м'яч обома руками з замахом із-за голови на тому місці, де м'яч залишив поле

Всі суперники повинні перебувати на відстані щонайменше 2 м (2 ярди) від місця на боковій лінії, у якому має виконуватись вкидання. М'яч у грі, щойно опиниться в межах поля. Якщо м'яч торкнеться землі, перш ніж опиниться в межах поля, вкидання виконується вдруге тією ж командою з того ж місця.

Якщо таке вкидання виконується неправильно, то його повторно виконує команда суперника.

Якщо гравець, який правильно виконує вкидання, навмисно влучив м'ячем у суперника, щоб знову зіграти м'ячем, але це не було скоєно у недбалій або нерозважливій манері або із застосуванням надмірної сили, арбітр продовжує гру.

Гравець, який виконує вкидання м'яча, не повинен знову торкатися його, доки це не зробить інший гравець.

2. **Порушення та санкції**

Якщо, після введення м'яча у гру, гравець, який виконує вкидання, знову торкається м'яча, перш ніж це зробить інший гравець, призначається вільний удар; якщо гравець, який виконує вкидання, скоює порушення у вигляді гри рукою:

- призначається штрафний удар
- призначається пенальті, якщо порушення відбулось у штрафній площі гравця, який виконував вкидання, за винятком випадку, коли рукою зіграв воротар команди, яка захищалася, і в цьому випадку призначається вільний удар.

Суперник, який у нечесний спосіб відволікає гравця, який виконує вкидання, або перешкоджає йому (в тому числі, перебуваючи на відстані менше 2 м (2 ярдів) від місця, де мало бути виконано вкидання), попереджається за неспортивну поведінку, а якщо вкидання було все ж виконано, призначається вільний удар.

У випадку будь-якого іншого порушення, вкидання виконується гравцем команди суперника.

Правило

16

Удар від воріт

Удар від воріт призначається, коли м'яч повністю перетнув лінію воріт по землі або у повітрі, після того як останнім до нього доторкнувся гравець команди, що атакувала, і при цьому взяття воріт не відбулось.

Гол може бути забитий безпосередньо після удару від воріт, але тільки у ворота команди суперника; якщо м'яч проходить безпосередньо у ворота команди гравця, який виконував удар від воріт, призначається кутовий удар на користь команди суперника.

1. Процедура

- М'яч повинен лежати нерухомо і удар від воріт виконується з будь-якої точки в площі воріт гравцем команди, яка захищається.
- М'яч увійшов у гру, коли, після удару ногою, він явно рухається.
- Гравці команди суперника повинні перебувати за межами штрафної площі, доки м'яч не увійшов у гру.

2. Порушення та санкції

Якщо гравець, який ввів м'яч у гру, вдруге доторкнувся до м'яча перш, ніж це зробив інший гравець, арбітр призначає вільний удар, а якщо гравець, який вів м'яч у гру, скоює порушення у вигляді гри рукою:

- призначається штрафний удар
- призначається пенальті, якщо порушення відбулось у штрафній площі гравця, який виконував удар, за винятком випадку, коли гравцем, який виконував удар, був воротарем і тоді, у цьому випадку, призначається вільний удар.

Якщо під час виконання удару від воріт, будь-які гравці команди суперника перебувають в цій штрафній площі, оскільки не встигли залишити її, арбітр продовжує гру. Якщо суперник, який перебуває у штрафній площі, під час виконання удару від воріт, або який входить до штрафної площі до того, як він увійшов в гру, торкнеться або вестиме боротьбу за м'яч до того, як він увійде у гру, то такий удар від воріт повторюється.

Якщо, перш ніж м'яч буде введений у гру, гравець увійшов в штрафну площу і скоїв порушення або суперник проти нього скоїв порушення, удар від воріт повторюється, а порушник може бути попередженим або вилученим з поля в залежності від порушення.

У випадку будь-якого іншого порушення, удар повторюється.

Правило

17

Кутовий удар

Кутовий удар призначається у тому випадку, коли м'яч повністю перетнув лінію воріт по землі або у повітрі, після того як останнім до нього доторкнувся гравець команди, що захищається, і при цьому взяття воріт не відбулось.

М'яч може бути забитий безпосередньо з кутового удару, але тільки у ворота команди суперника; якщо м'яч потрапляє безпосередньо у ворота команди гравця, який виконує кутовий удар, призначається кутовий удар на користь команди суперника.

1. Процедура

- М'яч повинен бути розташований у кутовій площі, найближчій до місця, де м'яч пройшов над лінією воріт
- М'яч повинен лежати нерухомо і удар ногою виконує гравець команди, що атакує
- М'яч у грі, коли, після удару ногою, він явно рухається; при цьому не є обов'язковим, щоб він залишив кутову площу
- Забороняється пересувати кутовий флагшток
- Гравці команди суперника повинні перебувати на відстані, щонайменше, 9,15 м (10 ярдів) від кутової площі, доки м'яч не у грі

2. Порушення та санкції

Якщо гравець, який ввів м'яч у гру, вдруге доторкнувся до м'яча перш, ніж це зробив інший гравець, арбітр призначає вільний удар, а якщо гравець, який ввів м'яч у гру, скоює порушення у вигляді гри рукою:

- призначається штрафний удар
- призначається пенальті, якщо порушення відбулось у штрафній площі гравця, який виконував удар, за винятком випадку, коли гравцем, який виконував удар, був воротарем і тоді, у цьому випадку, призначається вільний удар.

Якщо гравець, який правильно виконує кутовий удар, навмисно влучив м'ячем в суперника, щоб знову зіграти м'ячем, але це не було скоєно у недбалій або нерозважливій манері або із застосуванням надмірної сили, арбітр продовжує гру.

У випадку будь-якого іншого порушення, удар повторюється.

BEYOND GREATNESS™

Відео Асистент Арбітра (ВАА) протокол

Протокол – принципи, практичні аспекти та процедури

Протокол ВАА, наскільки це можливо, відповідає принципам та філософії Правил Гри.

Застосування відео асистентів арбітрів (ВАА) дозволено лише за умови, що організатори матчу /змагання виконали всі вимоги Програми з Допомоги Впровадження та отримання Дозволу (ІААР), встановлені в документах ІААР ФІФА, і отримали письмовий дозвіл від ФІФА.

1. Принципи

Застосування ВАА у футбольних матчах базується на певних принципах, які всі повинні бути дотримані у кожному матчі, в якому застосовується система ВАА.

1. Відео асистент арбітра (ВАА) є офіційною особою з незалежним доступом до відеоматеріалу повторів матчу і він може допомагати арбітру лише у випадках із **'явною та очевидною помилкою'** або у випадках із **'важливими непоміченими епізодами'**, що пов'язані із наступним:
  - a. Гол / немає голу
  - b. Був / не був пенальті
  - c. Пряма червона картка (але не через отримання другого попередження)
  - d. Помилкова ідентифікація (коли арбітр виносить попередження або вилучає не того гравця команди, що скоїла порушення)
2. Арбітр завжди повинен приймати рішення, тобто, арбітру не дозволяється не приймати рішення, а потім завдяки застосуванню ВАА прийняти його; рішення продовжити гру після ймовірного порушення може бути переглянute.
3. Початкове рішення прийняте арбітром не буде змінюватись, за виключенням тих випадків, коли перегляд відео у явний спосіб вказуватиме на те, що рішення було **'явною та очевидною помилкою'**.

4. Тільки арбітр має право ініціювати перегляд; ВАА (та інші офіційні особи матчу) можуть лише рекомендувати арбітру перегляд.
5. Кінцеве рішення приймає завжди арбітр, чи то на підставі інформації отриманої від ВАА, чи то після перегляду на полі (ПНП).
6. Обмежень у часі із процесом перегляду (рішення) немає, оскільки точність є більш важливим фактором, ніж швидкість.
7. Гравці та офіційні представники команд не повинні обступати арбітра або намагатись вплинути на рішення, що переглядається, на процес перегляду або кінцеве рішення.
8. З метою гарантування прозорості, арбітр повинен залишатись в поле зору всіх під час процесу перегляду.
9. Якщо гра продовжувалась після епізоду, який потім переглядався, будь-які дисциплінарні заходи застосовані / дисциплінарні заходи, що повинні бути застосовані після епізоду, не відміняються, навіть якщо початкове рішення було змінено (за виключенням попередження/ вилучення за зрив або втручання у перспективну атаку або ЗОГМ (Зрив Очевидної Гольової Можливості)).
10. Якщо гру було зупинено та поновлено, арбітр не має право здійснювати перегляд, за виключенням випадку із помилковою ідентифікацією або із порушенням, що заслуговує на можливе вилучення, і яке пов'язане із жорстокою поведінкою, плюванням, кусанням або застосуванням надзвичайно кривдної, образливої та/або непристойної дії (-й)
11. Проміжок часу гри до та після епізоду, який може бути переглянуто, визначено Правилами Гри та протоколом ВАА.
12. Через те, що ВАА автоматично здійснює перевірку кожної ситуації/ рішення, у тренерів та гравців немає потреби вимагати перегляд.

2. . Вирішальні для матчу рішення/епізоди, що можуть бути переглянуті

Арбітр може отримувати допомогу від ВАА лише стосовно чотирьох категорій вирішальних для матчу рішень/епізодів. В усіх цих ситуаціях ВАА застосовується *лише після того, як арбітр прийняв (первинне / початкове) рішення* (включаючи рішення продовжити гру), або у випадку, якщо було «пропущено» важливий епізод, тобто непомічений офіційними особами матчу.

Первинне рішення арбітра залишатиметься незмінним, за винятком випадків, коли мала місце явна та очевидна помилка (включаючи будь-яке рішення арбітра, що ґрунтується на інформації, яка була отримана від іншої офіційної особи матчу, наприклад, з поза грою).

Нижче наведені категорії рішень/епізодів, які можуть бути переглянуті у випадку ймовірної явної та очевидної помилки або у випадку важливого непоміченого епізоду:

a. Гол / немає голу

- Порухення з боку команди, що атакувала, під час підготовки до або під час взяття воріт (гра рукою, фол, поза грою тощо)
- вихід м'яча з гри до взяття воріт
- рішення був/не був гол
- порушення, скоєне воротарем та/або гравцем, який виконує удар, при виконанні пенальті або порушення, скоєне нападником або захисником, які безпосередньо беруть участь в ігрових діях, коли м'яч, при виконанні пенальті, відскакує від стійки, поперечини або воротаря

b. Був / не був пенальті

- Порухення з боку команди, що атакувала, у підготовчій фазі до епізоду із пенальті (гра рукою, фол, поза грою тощо)
- м'яч вийшов з гри до інциденту
- місце порушення (всередині або поза межами штрафної площі)
- неправильно призначений пенальті
- порушення, що не карається пенальті

c. Прямі червоні картки (але не через отримання другого попередження)

- ЗОГМ (особливо місце порушення та позиції інших гравців)
- серйозне ігрове порушення (або єдиноборство у нерозважливій манері)
- жорстока поведінка, кусання або плювання у іншу особу
- застосування кривдної, образливої або непристойної дії (-й)

d. Помилкова ідентифікація (червона або жовта картка)

Якщо арбітр карає за порушення і потім пред'являє не тому гравцю з команди, що скоїла порушення (що карається), жовту або червону картку, то особу порушника може бути переглянуто; а саме порушення не може бути переглянуто, за винятком випадків, коли це пов'язано із взяттям воріт, епізоду із пенальті або червоною картою.

3. Процедури

Застосування системи ВАА під час матчу передбачає дотримання наступних практичних умов:

- ВАА дивиться матч у Пункті Відео-Оператора (ПВО) і йому допомагає один чи більше Помічник/ів ВАА (ПВАА)
- В залежності від кількості камер (та інших аспектів) може бути застосовано більш, ніж один ПВАА та один чи більше ОП
- Під час матчу вхід до ПВО або спілкування із ВАА/ПВАА/ОП дозволено лише уповноваженим на це особам
- ВАА має незалежний доступ до та контроль над переглядом відеоматеріалу повторів ТВ-трансляторів
- ВАА під'єднаний до системи зв'язку, що використовується офіційними особами матчу та може чути все, що вони говорять; ВАА може лише говорити з арбітром шляхом натискання відповідної кнопки (зادля запобігання відволікання арбітра розмовами, що ведуться у ПВО)
- Якщо ВАА зайнятий "перевіркою" або переглядом, ПВАА може спілкуватись з арбітром, особливо, якщо необхідно зупинити гру або забезпечити її непоновлення.
- Якщо арбітр вирішує проглянути відеоматеріал повтору, ВАА відбере найкращий кут (зйомки)/режим швидкості повтору; арбітр може звернутись із проханням надати інші/додаткові кути (зйомки)/ режими швидкості (відеоматеріалу)

4. Процедури

Початкове рішення

- Арбітр та інші офіційні особи матчу повинні завжди приймати початкове рішення (включаючи будь-які дисциплінарні санкції) так, начебто ВАА не існує (за винятком випадку із непоміченим епізодом)
- Арбітру та іншим офіційним особам матчу не дозволено не приймати ніякого рішення, "оскільки це веде до слабкого/нерішучого виконання обов'язків," а також до надмірного збільшення кількості переглядів та значних проблем у випадку із відмовою техніки.
- Арбітр є єдиною особою, яка має право приймати кінцеве рішення; ВАА має такий самий статус, як і інші офіційні особи матчу і може лише допомагати арбітру.

- Дозволяється зробити паузу у подачі сигналу прапорцем/ свистком лише за наявності порушення у *дуже явній ситуації, що пов'язана із атакою*, - коли гравець ось-ось заб'є гол або він вбігає у/біжить в напрямку штрафної площі суперника
- Якщо при порушенні асистент арбітра робить паузу із подачею сигналу прапорцем, то він повинен підняти його, якщо команда, що атакувала, забиває гол, якщо призначається пенальті, штрафний/вільний удар, кутовий удар або вкидання, або якщо після завершення початкової атаки володіння м'ячем зберігається; в усіх інших ситуаціях, асистент арбітра приймає рішення чи піднімати чи ні прапорець в залежності від вимог гри

Перевірка

- ВАА автоматично перевіряє відеоматеріал камер ТВ-транслятора на будь-яке можливе або фактичне взяття воріт, пенальті або рішення/епізоди із червоною картою, або випадки із помилковою ідентифікацією, використовуючи різні кути зйомки камер та режими швидкості повторів
- ВАА має право перевірити змонтований відеоматеріал (повтору) на звичайній швидкості та/або в уповільненому режимі, але, в цілому, уповільнений режим повтору слід застосовувати лише для фактичних даних, наприклад, для визначення позиції/положення гравця/місця скоєння порушення, точки контакту при порушеннях із фізичним контактом та гри рукою, виходу м'яча з гри (включаючи визначення є/ немає голу); звичайну швидкість слід застосовувати для визначення інтенсивності порушення або для прийняття рішення при порушенні у вигляді гри рукою
- Якщо "перевірка" не вказує на явну та очевидну помилку або на важливий непомічений епізод, зазвичай, потреби у ВАА у спілкуванні з арбітром немає -це мовчазна перевірка; проте, іноді, якщо ВАА підтверджує те, що ніякої "явної та очевидної помилки" або важливого непоміченого епізоду не сталося, це допомагає арбітру/асистенту арбітра в управлінні гравцями/ матчем
- Якщо для поновлення гри існує потреба у затримці для "перевірки", арбітр подає про це сигнал, тримаючи у явний спосіб палець у навушника/гарнітури та випростовуючи іншу руку; цей сигнал повинен демонструватись доти, доки перевірка не буде завершена, оскільки це вказує на те, що арбітр отримує інформацію (яка може надходити від ВАА або від іншої офіційної особи матчу)
- Якщо перевірка вказує на можливу явну та очевидну помилку або важливий непомічений епізод, ВАА повідомляє цю інформацію арбітру, який вже згодом сам прийме рішення чи ініціювати "перегляд", чи ні

Перегляд

- Арбітр може ініціювати перегляд через можливу явну та очевидну помилку або важливий непомічений епізод, якщо:
  - ВАА (або інша офіційна особа матчу) рекомендує здійснити "перегляд"
  - арбітр підозрює, що щось важливе залишилось непоміченим
- Якщо гру вже було зупинено, арбітр затримує її поновлення
- Якщо гру ще не було зупинено, арбітр зупиняє гру в наступний момент, коли м'яч вийде з гри у нейтральній зоні/ситуації (зазвичай, коли жодна з команд не здійснює атакуючі дії) та показує жест "ТВ"
- ВАА описує арбітру те, що можна побачити у ТВ повторах, і потім арбітр:
  - показує жест "ТВ" (якщо він до цього ще не зробив цього) та прямує до площі перегляду для арбітра для перегляду змонтованого відеоматеріалу повтору - Перегляд На Полі (ПНП) - перш, ніж прийняти кінцеве рішення. Інші офіційні особи не переглядають змонтований відеоматеріал (повтору), за винятком виключних обставин, коли арбітр сам їх про таке не попросить або
  - приймає кінцеве рішення, що ґрунтується на власному сприйнятті арбітра та інформації від ВАА, та, коли це доцільно, від даних, наданих іншими офіційними особами матчу - "лише перегляд ВАА"
- В кінці кожного з процесів перегляду, арбітр повинен показати жест "ТВ" знову, після якого негайно повідомляється кінцеве рішення
- Для суб'єктивних рішень, наприклад, щодо інтенсивності єдиноборства, що містило ігрове порушення (фол), втручання при поза грою, при оцінці критеріїв гри рукою (положення, намір тощо), часто є доцільним саме перегляд на полі (ПНП)
- Для фактичних рішень, наприклад, щодо місця скоєння порушення або положення гравця (поза грою), місця контакту (гра рукою/ігрове порушення (фол), місця знаходження (в межах або за межами штрафної площі) виходу м'яча з гри тощо, зазвичай, доцільним є застосування "лише перегляд ВАА", але перегляд на полі (ПНП) може бути застосованим і для фактичних рішень, якщо це допоможе управлінню гравцями/матчем або щоб "подати" рішення (наприклад, у ключовому вирішальному для матчу рішенні наприкінці матчу)
- Арбітр має право звернутись із проханням надати різні кути зйомки камер/режим швидкості повторів, але, в цілому, уповільнений режим повтору слід застосовувати лише для фактичних даних, наприклад, для визначення позиції/положення гравця/місця скоєння порушення, точки контакту при порушеннях із фізичним контактом та гри рукою, виходу м'яча з гри

(включаючи визначення є/немає голу); звичайну швидкість слід застосовувати для визначення інтенсивності порушення або для прийняття рішення при порушенні у вигляді гри рукою

- У випадку із рішеннями/епізодами, що пов'язані взяттям воріт, був/не був метровий удар та червоними картками за зрив очевидної гольової можливості (ЗОГМ), може існувати необхідність у перегляді фази атакуючих дій, що безпосередньо призвели до рішення/епізоду; це може стосуватись і визначення того, як саме команда, що атакувала, заволоділа контролем над м'ячем у відкритій грі
- Правилами Гри не дозволено змінювати рішення щодо поновлення гри (кутові удари, викидання тощо), якщо гру вже було поновлено, і таким чином вони не можуть бути переглянуті
- Якщо гру було зупинено та поновлено, арбітр має право здійснити перегляд і застосувати відповідну дисциплінарну санкцію лише у випадку із помилковою ідентифікацією або із порушенням, що заслуговує на можливе вилучення, і яке пов'язане із агресивною поведінкою, плюванням, кусанням або застосуванням надзвичайно кривдної, образливої та/або непристойної дії (-й).
- Процес перегляду повинен бути закінчений якомога ефективніше, але при цьому точність кінцевого рішення є більш важливим фактором, ніж швидкість. Через це, а також тому, що лише деякі ситуації є складними і містять декілька рішень/епізодів, які слід переглянути, не існує максимального крайнього строку, обмеження часу для здійснення перегляду

Кінцеве рішення

- Після завершення процесу перегляду, арбітр повинен показати жест "ТВ" та повідомити кінцеве рішення
- Потім, арбітр застосує/змінить/відмінить будь-яку дисциплінарну санкцію (у тих випадках, коли це є доречним) та поновить гру у відповідності до Правил Гри

Гравці, запасні гравці та офіційні представники команд

- Оскільки ВАА автоматично здійснює перевірку кожної ситуації/ епізоду, у тренерів та гравців немає потреби вимагати "перевірки" або "перегляду".
- Гравці, запасні гравці та офіційні представники команд не повинні намагатись впливати або втручатись у процес перегляду, у т.ч. під час або після повідомлення остаточного рішення.
- Під час процесу перегляду, гравці повинні залишатись на полі для гри; запасні гравці та офіційні представники команд повинні залишатись за межами поля для гри.

- Гравець/запасний/замінений гравець/офіційний представник команди, який наполегливо демонструє жест "ТВ" або входить до ППА попереджається
- Гравець/ запасний/ замінений гравець/офіційний представник команди, який увійде до ПВО, вилучається

Чинність результатів матчу

В принципі, результати матчу не можуть бути визнаними як недійсні через наступне:

- несправність (-ості) технології ВАА (так само, які у випадку із технологією зарахування взяття воріт)
- неправильне (-ні) рішення, що було (-и) прийняте (-і) із застосуванням ВАА (тому, що ВАА є одним із офіційних осіб матчу)
- рішення не переглядати епізод
- перегляд (-и) ситуацій/рішень, що не можуть бути переглянуті

Недієздатність ВАА, ПВАА або Операторів Повторів

Положеннями Правила 6 (Інші Офіційні Особи Матчу) передбачено наступне: в Регламенті організатора змагань повинно бути чітко вказано, хто замінює офіційну особу матчу, яка нездатна розпочати або продовжити гру, а також зазначені всі інші зміни, що пов'язані із цим. В матчах із застосуванням ВАА, чинність цих положень розповсюджуються також і на операторів повторів.

Оскільки для того, щоб стати відеотехнічною офіційною особою матчу (BOOM)/оператором повторів, потрібно пройти спеціальне тренування та отримати кваліфікацію (сертифікацію), в Регламент змагань повинні бути включені наступні принципи:

- ВАА, ПВАА або оператор повторів, які нездатні розпочати або продовжити гру можуть бути замінені лише особою, яка має кваліфікацію (сертифікацію) для виконання відповідної функції.
- Якщо не має можливості знайти кваліфіковану заміну ВАА або оператора повторів*, то матч повинен бути зіграний/продовжений без використання системи ВАА.
- Якщо не має можливості знайти кваліфіковану заміну ПВАА, то матч повинен бути зіграний/продовжений без використання системи ВАА, за виключенням випадків існування виключних обставин, за яких обидві команди нададуть письмову згоду на те, що матч може бути зіграно/продовжено лише з ВАА та оператором повторів.

*Це положення не застосовується, коли з системою працюють більш, ніж один ПВАА/оператор повторів.

Програма якості ФІФА

Програма якості ФІФА

Програма якості ФІФА визначає критерії, засновані на ґрунтовних дослідженнях, у відношенні до виробів, ігрових поверхонь та технологій, що застосовуються у футболі. На додачу до обов'язкових вимог до якості в деяких сферах застосування, пропонуються однорідні рекомендації в інших сегментах, на підставі яких організатори змагань можуть внести у власні регламенті норми подальші уточнення.

Незалежні заклади з випробувань у відповідності до належних стандартів здійснюють перевірку функціональності виробів, ігрових поверхонь та технологій. Заклади, що здійснюють ці випробовування, підлягають схваленню з боку ФІФА. Наведені нижче позначки якості вказують на те, що вироби, ігрові поверхні та технології були випробувані, сертифіковані та відповідають основоположним вимогам:

FIFA Basic*

Вимоги до випробувань цього стандарту були розроблені задля позначення виробів, які відповідають базовим футбольним критеріям у питанні характеристик, точності, безпеки та зносостійкості. Акцент було зроблено на визначенні мінімальних стандартів, проте, водночас, і на забезпеченні доступності для використання на всіх рівнях гри.

FIFA Quality

У порівнянні із стандартом FIFA Basic, тут ще більшу увагу в плані вимог до випробувань було приділено зносостійкості та безпеці цих виробів, ігрових поверхонь та технологій. Були проведені випробування на відповідність базових критеріїв характеристик та точності, проте основну увагу було зосереджено на більш довшому терміні їхнього застосування..

FIFA Quality Pro

Основну увагу було зосереджено на вимогах до випробувань в плані першокласності характеристик, точності та безпеки. Вироби, ігрові поверхні та технології, що містять цю позначку, було розроблено з прицілом на оптимальні показники та на їхнє використання на найвищому рівні.

Задля отримання більш детальної інформації щодо Програми якості ФІФА, окремих стандартів та сертифікованих виробів, ігрових поверхонь та технологій, відвідайте <https://www.fifa.com/technical/football-technology>.

*FIFA Basic заміщує Міжнародний Стандарт Матчів (IMS). Вироби для футболу та ігрові поверхні, випробувані у відповідності до цього попереднього стандарту, залишаються придатними для використання до моменту закінчення їхнього строку сертифікації.

Зміни до
ПРАВИЛ ГРИ
2024/25

Короткий огляд змін до Правил

Правило 1 – Поле для гри

- Пояснення, щодо визначення забитого голу технологією лінії воріт (GLT) може передаватися через вушний вкладиш/гарнітуру арбітра

Правило 3 – Гравці

- На змаганнях тепер дозволено використання додаткових без права повернення замін через струс мозку
- Кожна команда повинна мати капітана, який носить ідентифікаційну пов'язку

Правило 4 – Екіпірування гравців

- Пояснення, що гравці несуть відповідальність за розмір і придатність своїх щитків
- Роз'яснення вимог щодо обов'язкової капітанської пов'язки
- Посилання на рукавички, які мають бути включені до «Іншого екіпірування»
- Посилання на тренувальні штани для воротарів, яке слід вилучити з «Обов'язкового екіпірування» та включити до «Іншого екіпірування».

Правило 12 – Фоли та Неналежна поведінка

- Роз'яснення, що порушення ненавмисної гри рукою, за які призначаються пенальті, повинні каратися так само, як і фоли, які є спробою зіграти в м'яч або боротьбою за м'яч

Правило 14 – Пенальті

- Роз'яснення, щодо частини м'яча яка повинна торкатися або нависати над центром позначки пенальті
- Порушення гравців каратиметься, лише тоді, коли воно має вплив (така ж філософія, що й порушення воротаря)

Інше:

Інструкції щодо тимчасового відсторонення (лавка штрафників)

- Керівні принципи були переглянуті, в тому числі, зокрема, для визначення того, що тимчасово відсторонений гравець може повернутися на поле лише під час зупинки, і для спрощення системи В

Подробиці про всі зміни Правил

Нижче наведено зміни до Правил гри для видання 2024/25. Для кожної зміни виправлене або додаткове формулювання надається разом із попереднім формулюванням, де це доречно, після чого дається пояснення зміни.

Ключ

Основні зміни Закону підкреслені жовтим кольором і виділені на полях.

Редакційні правки підкреслено.

ЖК = жовта картка (попередження); ЧК = червона картка (вилучення).

Правило 1 – Поле для гри (стр. 44)

11. Технологія лінії воріт (GLT)

Доданий текст

Принципи GLT

(...)

Визначення, чи був забитий гол, повинно здійснюватись негайно та протягом однієї секунди автоматично підтверджуватись системою GLT тільки для офіційних осіб матчу (за допомогою годинника арбітра, вібраційним та візуальним сигналом, та/або через вушний вкладиш/гарнітуру арбітра); сигнала може бути також надіслано до Пункту ВідеоОператора (ПВО).

Пояснення

Роз'яснюється, що визначення GLT щодо того, що якщо було забито гол, то повідомлення про це може передаватися через динамік/гарнітуру арбітра

Правило 3 – Гравці (стр. 52)

2. Кількість заміни

Текст додано (після параграфу “Зворотні заміни”)

Додаткові без права повернення заміни через струс мозку

Організатори змагань мають право застосовувати додаткові без права повернення заміни відповідно до протоколу, наведеному у “Примітки та зміни”.

Пояснення

Зараз організатори змагань мають опцію щодо застосування додаткових без права повернення заміни через струс мозку. Більш детальна інформація міститься у розділі “Примітки та модифікації” Правил Гри

Правило 3 – Гравці (стр. 57)

10. Капітан команди

Доданий тест

Кожна команда повинна мати на полі для гри капітана, на якого вдягнута ідентифікаційна нарукавна пов'язка. У капітана команди немає особливого статусу або привілеїв, але (...)

Пояснення

Команди повинні мати капітана, якого арбітр може легко впізнати. Деталі нарукавної пов'язки описано в Правилі 4.

Правило 4 – Екіпірування гравців (стр. 59)

2. Обов'язкове екіпірування

Змінений текст

До обов'язкових предметів екіпіровки гравця входять такі окремі предмети:

- (...)
- щитки – для забезпечення належного захисту щитки повинні бути відповідного розміру та виготовлені з придатного матеріалу, а також вони повинні бути прикриті гетрами. Гравці несуть відповідальність за розмір та придатність матеріалу їхніх щитків.
- (...)

Пояснення

Роз'яснюється, що гравці несуть відповідальність за розмір та придатність матеріалу їхніх щитків. Після того, як ці відомості були надані в тексті визначення “щитків” у Глосарії, зараз вони були також включені до тексту Правил Гри

Правило 4 – Екіпірування гравців (стр. 59, 60)

2. Обов'язкові предмети екіпіровки

Додано текст

До обов'язкових предметів екіпіровки гравця входять такі окремі предмети::

- (...)
- взуття

Капітан повинен носити нарукавну пов'язку, яка видається або є дозволеною з боку відповідного організатора змагання, або це повинна бути одноколірна нарукавна пов'язка, на якій також може бути слово "капітан" або літера "С", або їхній відповідний переклад, і які також повинні бути виконані в одному кольорі (див. також “Загальні зміни”).

Пояснення

Капітан повинен носити нарукавну пов'язку, яка є простою та такою, що відповідає вимогам Правила 4 щодо гасел, заяв, зображень та реклами. Вона повинна видаватися або бути дозволена з боку відповідного організатора змагання.

Правило 4 – Екіпірування гравців (стр. 60)**2. Обов'язкові предмети екіпіровки та 4. Інша екіпіровка****Текст змінено****2. Обов'язкове екіпірування**

До обов'язкових предметів екіпіровки гравця входять такі окремі предмети:

- (...)

~~Воротарі можуть носити тренувальні штани.~~

- (...)

4. Інше екіпірування

Дозволяється використовувати безпечне захисну екіпіровку (обладнання), наприклад, перчатки (рукавиці), головні убори, маски, наколінники та налокітники, виготовлені з м'яких легких матеріалів, що мають прокладки, а також головні убори та спортивні окуляри воротарів. Воротарі можуть одягати тренувальні штани.

Пояснення

Посилання на перчатки (рукавиці) було включено до пункту "Інша екіпіровка (обладнання)" для того, щоб відобразити той факт, що вони широко використовуються, особливо воротарями. Посилання на тренувальні штани для воротарів було вилучено з пункту "Обов'язкових предметів екіпіровки" та включено до пункту "Інша екіпіровка (обладнання)" для того, щоб точно відобразити той факт, що вони не є обов'язковими.

3. Дисциплінарні заходи

Змінено текст

(...)

Попередження за неспортивну поведінку

Існують різні обставини, коли гравець має бути попереджений за неспортивну поведінку, зокрема якщо гравець:

- (...)
- грає рукою в м'яч, щоб здійснити втручання в або зірвати перспективну атаку, за виключенням ситуацій, за яких арбітр призначає пенальті за ненавмисне порушення у вигляді гри рукою
- перешкоджає команді суперника забити гол або зриває очевидну гольову можливість, а арбітр призначає пенальті за ненавмисне порушення у вигляді гри рукою

• (...)

Порушення, що заслуговують вилучення

Гравець, запасний або замінений гравець має бути вилучений з поля, якщо скоїв будь-яке з наступних порушень:

- перешкоджає голу або зриває очевидну гольову можливість команди суперника, скоївши навмисне порушення у вигляді гри рукою (за винятком воротаря, у власній штрафній площі)
- перешкоджає команді суперника забити гол або зриває очевидну гольову можливість шляхом вчинення порушення, ненавмисної гри рукою, що скоєно за межами власної штрафної площі

• (...)

Перешкоджання голу або зрив очевидної гольової можливості (ЗОГМ)(...)

Якщо гравець перешкоджає голу або зриває очевидну гольову можливість команди суперника, скоївши навмисне порушення у вигляді гри рукою, він

(...)

вилучається з поля незалежно від місця де було скоєно це порушення (за виключенням воротаря в межах власної штрафної площі). Якщо гравець перешкоджає голу або зриває очевидну гольову можливість команди суперника, скоївши ненавмисне порушення у вигляді гри рукою (за винятком воротаря, у власній штрафній площі), то порушник попереджається.

Пояснення

Ненавмисні порушення у вигляді гри рукою зазвичай є результатом спроби з боку гравця зіграти у чесний спосіб, тому при призначенні пенальті за такі порушення слід застосовувати ту ж філософію, що і для порушень (фолів), які є спробою зіграти у м'яча або боротьбою за м'яч, тобто порушення у вигляді ЗОГМ призводять до винесення жовтої картки, а порушення у вигляді ЗПА — до жодної картки. При призначенні пенальті навмисна гра рукою залишається порушенням, що карається червоною картою, оскільки це подібно до затримки, тягнення, штовхання, відсутності можливості заграти у м'яч тощо.

Правило 14 – Пенальті (стр. 125)

1. Процедура

Змінений текст

М'яч повинен лежати нерухомо таким чином, щоб він частково торкався або нависав над центром позначки для пенальті, а стійки воріт, поперечина та сітка воріт не повинні рухатись.

Пояснення

Роз'яснення стосується положення м'яча при виконанні пенальті, тому що можуть виникати суперечки та/або затримки, особливо, коли позначка пенальті не є “точкою”. Частина м'яча повинна торкатись або нависати (знаходитись) над центром позначки для пенальті (так само як він повинен знаходитись у кутовій площі, також нависаючи над кутовою дугою, під час виконання кутового удару). Так само як із іншими питаннями щодо різних положень, якщо умови газону диктують незначні зміни, то це питання залишається на розсуд арбітра.

Правило 14 – Пенальті (стр. 126)

2. Порушення та санкції

Доданий текст

(...)

Якщо, перш ніж м'яч увійде у гру, виникає одна з таких ситуацій:

- партнер по команді гравця, який виконує пенальті, карається за порушення лише якщо:
    - порушення явно вплинуло на воротаря; або
    - гравець, який скоює порушення, грає у м'яч або веде боротьбу за нього із суперником і потім забиває гол, робить спробу забити гол або створює голюву можливість
  - партнер по команді воротаря карається за порушення лише якщо:
    - порушення явно вплинуло на гравця, який виконує удар; або
    - гравець, який скоює порушення, грає у м'яч або веде боротьбу за нього із суперником і цим перешкоджає суперникам забити гол, спробувати забити гол або створити голюву можливість
- (...)

Пояснення

Порушення гравців може бути важко виявити та впоратись із ними, особливо на нижчих рівнях гри, де можуть бути відсутні нейтральні асистенти арбітрів. Проте, це може бути легко виявлено відеоасистентом арбітра, і як би Правило 14 застосовувалось би суворо, то більшість пенальті слід було б призначати повторно. Оскільки порушення рідко впливає на результат удару (тільки якщо м'яч відскакує та повертається у гру), до порушення гравця повинен застосовуватися той самий принцип, що і до порушення воротаря, тобто воно карається тільки в тому випадку, якщо воно має вплив на результат.

Правило 14 – Пенальті стр.129

3. Підсумкова таблиця

Текст змінено

Результат пенальті		
	Гол	Немає голу
Порушення скоєне гравцем захисту	<u>Вплив: пенальті виконується повторно</u> <u>Немає впливу: гол</u>	<u>Вплив: вільний удар</u> <u>Немає впливу: пенальті не виконується повторно</u>
Порушення скоєне гравцем захисту	<u>Вплив: гол</u> <u>Немає впливу: гол</u>	<u>Вплив: пенальті виконується повторно. Без впливу: немає повторного виконання</u>
Порушення скоєне гравцем команди, що захищається та що атакує	<u>Вплив: пенальті виконується повторно.</u> <u>Без впливу: гол</u>	<u>Вплив: пенальті виконується повторно. Без впливу: немає повторного виконання</u>
Порушення скоєне воротарем	Гол	Без сейву: пенальті не повторюється (виключення — явний вплив на гравця, який виконував удар) Сейв: пенальті повторюється і воротарю усне зауваження; попередження за будь-яке (-і) подальше (-і) порушення
Воротар та гравець, який виконує удар, скоюють порушення одночасно	Вільний удар, гравець, який виконував удар, попереджається	Вільний удар, гравець, який виконував удар, попереджається
Удар виконується у зворотній від воріт бік	Вільний удар	Вільний удар
"Заборонені" оманливі рухи	Вільний удар, гравець, який виконував удар, попереджається	Вільний удар, гравець, який виконував удар, попереджається
Невизначений гравець	Вільний удар, гравець, який виконував удар, попереджається	Вільний удар, гравець, який виконував удар, попереджається

Рекомендації щодо тимчасових відсторонень (лавка штрафників) (стр. 2 4–27)

Рекомендації були переглянуті, а основні зміни полягають у наступному:

- Щоб полегшити управління тимчасовими відстороненнями, тимчасово вилучений гравець має право повернутися на поле для гри тільки під час зупинки гри після закінчення періоду тимчасового відсторонення, тобто не під час гри з м'ячем.
  - Якщо період тимчасового відсторонення не завершився в кінці першого тайму додаткового часу, він продовжується на початку другого тайму додаткового часу (період тимчасового відсторонення не може продовжуватися після завершення другого тайму додаткового часу, оскільки тимчасові вилучення не застосовуються в серії пенальті (пенальті на вибування))
  - Система В, згідно якої тимчасову відсторонення використовується як додаткова санкція лише за певні порушення, була спрощена таким чином, що будь-які два порушення, що заслуговують попередження, в одному матчі призводять до (постійного) вилучення гравця (ЧК)
  - "Гру рукою" змінено на "навмисну гру рукою" у переліку порушень, які можуть бути підставою для тимчасового відсторонення, якщо вони зупиняють або втручаються у перспективну атаку (Система В)".
-

Словник

Цей словник містить слова/словосполучення, які потребують більшого уточнення або пояснення понад ті, що і так були вже докладно наведені у Правилах, та/або такі, що не завжди легко перекладаються іншими мовами.

Футбольні органи

IFAB (Міжнародна Рада Футбольних Асоціацій)

Орган, що складається з чотирьох Британських ФА та ФІФА, і який є відповідальним за Правила Гри в усьому світі. В принципі, зміни до Правил Гри можуть бути схвалені лише під час проведення Щорічної Загальної Зустрічі, яка зазвичай відбувається у лютому або березні.

ФІФА - Міжнародна федерація футбольних асоціацій

Керівний орган, відповідальний за футбол по всьому світу.

Конфедерація

Орган, відповідальний за футбол на континенті. Існує шість конфедерацій: - це AFC (Азія), CAF (Африка), CONCACAF (Північна, Центральна Америка та Карибський басейн), CONMEBOL (Південна Америка), OFC (Океанія) та UEFA (Європа).

Національна футбольна асоціація

Орган, відповідальний за футбол в країні

Футбольні терміни

А

Abandon/Припиняти

Закінчувати/завершувати матч до запланованого (очікуваного) кінця

Additional time/Компенсований час

Час, який компенсується в кінці кожного тайму через його втрату, що була викликана замінами, травмами, дисциплінарними заходами, святкуванням взяття воріт тощо.

Advantage/Перевага

Після порушення, арібр дозволяє продовжити гру, якщо це йде на користь команді, що не скоювала порушення

Assessment of injured player/Оцінка стану травмованого гравця

Швидкий огляд травми, який зазвичай виконується медиком задля з'ясування чи потрібна гравцю допомога

Away goals rule/Правило забитих м'ячів на виїзді

Спосіб визначення результатів матчу/матчу з нічийним результатом, коли команди забили однакову кількість голів; кожен з голів, що було забито на виїзді, рахується за два

В

Brutality /Брутальність, жорстокість

Дія, що вважається лютою, нещадною або навмисно жорстокою.

С

Caution/Попередження

Дисциплінарна санкція, що відображається у рапорті до дисциплінарних органів; виноситься шляхом пред'явлення жовтої картки; два попередження отримані гравцем, офіційним представником команди у матчі призводить до його вилучення

Challenge/Єдиноборство (боротьба за м'яч)

Будь-яка дія, за якої гравець змагається/веде боротьбу з суперником за м'яч

Charge (an opponent)/Напад (на суперника)

Фізичне єдиноборство проти суперника, зазвичай, шляхом використання плеча та передпліччя (що є прижатим до тіла)

Concussion substitution/Заміна через струс мозку

Змагання, яке дозволяє кожній команді провести додаткову заміну (і надає їй можливість провести додаткову заміну, де це можливо), якщо один з гравців має струс мозку або підозру на нього.

Дивіться "Додатковий протокол замін без права повернення при струсі мозку"

'Cooling' break/Зупинки для охолодження

В інтересах здоров'я та безпеки гравців регламентом змагань за певних погодних умов (висока вологість та температура) можуть бути дозволені зупинки для охолодження (які, зазвичай, тривають від декількох секунд до трьох хвилин), які дозволяють зменшити температуру тіла; ці зупинки відрізняються від зупинок для вживання води

D

Deceive /Обманювати

Дія спрямована на введення в оману/обдурювання арбітра з метою прийняття/застосування неправильного рішення/ дисциплінарної санкції, що принесе вигоду особі, яка обманює, та/або її команді

Deliberate/Навмисні дії

Будь-які дії, які гравець мав намір/задум вчинити; тут не йдеться про рефлекс або ненавмисну реакцію

Direct free kick/Штрафний удар

Технічна санкція, удар, який може призвести до взяття воріт, виконується шляхом удару по м'ячу, спрямованому безпосередньо у ворота суперника, і за якого він не повинен торкнутись іншого гравця

Discretion/Розсуд

Оцінка, що застосовує арбітр або інша офіційна особа матчу при прийнятті рішення

Dissent /Протест

Публічний протест або незгода (у вигляді слів та/або фізичної дії) проти рішення офіційної особи; карається попередженням (жовтою картою)

Distract/Відволікати

Турбувати (заважати), зпантиличувати або привертати увагу (зазвичай у нечесний спосіб)

‘Drinks’ break/Зупинки для вживання води

Регламентом змагань може бути дозволено проведення зупинок для вживання води (тривалість, яких не перевищує однієї хвилини) для регідратації гравців; ці зупинки відрізняються від зупинок для охолодження

Dropped ball /Спірний м'яч

Спосіб поновлення гри - арбітр кидає м'яча для одного з гравців тієї команди, що останньою торкнулась м'яча (за виключенням випадків у штрафній площі коли м'яч кидається для воротаря); м'яч вважається у грі, коли торкається

E

Electronic performance and tracking system (EPTS)/Електронні системи та системи спостереження

Система, що реєструє та аналізує дані про фізичні та фізіологічні показники діяльності гравця

Endanger the safety of an opponent /Піддавати небезпеці (здоров'я) суперника

Створювати для (здоров'я) суперника небезпеку або ризик (травми)

Excessive force /Надмірна сила

Застосування більшої сили/енергії, ніж це потрібно

Extra time/Додатковий час

Спосіб спробувати визначити результат матчу за допомогою проведення двох рівних за часом додаткових тайми, тривалість кожного з яких не перевищує 15 хвилин

F

Feinting/Застовування оманливих рухів (фінтів)

Дії спрямовані на спробу спантеличити суперника. Правилами визначен дозволених та недозволених оманливих рухів (фінти)

Field of play (Pitch)/Поле для гри

Ігрова площа, що обмежена боковими лініями та лініями воріт, а також сітками воріт, у разі їхнього використання

G

Goal line technology (GLT) /Технологія лінії воріт

Електронна система, яка негайно повідомляє арбітру про взяття воріт, тобто, коли м'яч повністю перетнув лінію воріт у створі воріт (див. більш детально Правило 1)

H

Holding offence/Порушення у вигляді затримки

Порушення у вигляді затримки відбувається лише тоді, коли контакт гравця з тілом або екіпуванням суперника перешкоджає його (суперника) пересуванню (руху).

Hybrid system /Гібридна система

Поєднання штучних і природних матеріалів для створення ігрової поверхні, що потребує сонячного світла, води, циркуляції та руху повітря

I

Impede/Заважати, створювати перешкоду

Затягувати (час), блокувати або запобігати діям суперника або його руху (просуванню)

Indirect free kick /Вільний удар

Технічна санкція, удар, що може призвести до взяття воріт, лише якщо інший гравець (будь-якої команди) торкнеться м'яча після завданого по ньому удар

Intercept /Перехоплювати

Запобігати м'ячу досягнути передбачуваного місця призначення

K

Kick/Удар

Вважається, що по м'ячу було завдано удару, коли гравець контактує із ним ступнею та/або щиколоткою

Penalties (penalty shoot-out) / Серія пенальті (пенальті на вибування)

Спосіб визначення результату матчу, коли кожна команда виконує удари по черзі, доки одна з команд не заб'є на один гол більше після того, як команди завдали однакову кількість ударів (за винятком випадків, коли під час перших 5 ударів кожною з команд, одна з них не змогла зрівняти рахунок голів і не зможе цього зробити навіть, якщо вона заб'є голи з усіх ударів, що для неї залишаються)

N

Negligible /Незначний

Несуттєвий, мінімальний

O

Offence/Порушення

Дія, що є порушенням Правил Гри

Offensive, insulting or abusive language/action(s) / Кривдні, образливі або непристойні слова/дія (-ї)

Словесна або фізична поведінка, яка є грубою, образливою, неповажною; карається вилученням (червоною картою)

Outside agent/Стороння особа (фактор)

Будь-яка тварина, предмет або конструкція тощо, а також будь-яка особа, яка не є офіційною особою матчу або особою, що внесена у списки команд (гравців, запасних гравців або офіційних представників команд).

Р

Penalise/Карати

Покарання, що виконується, зазвичай, шляхом зупинки гри та призначення штрафного/вільного або 11-метрового удару на користь команди суперника (див. також Перевага)

Penalties (penalty shoot-out) Серія пенальті (пенальті на вибування) Раніше було Kicks from the penalty mark/Серія 11-метрових ударів

Спосіб визначення результату матчу, коли кожна команда виконує удари по черзі, доки одна з команд не заб'є на один гол більше після того, як команди завдали однакову кількість ударів (за винятком випадків, коли під час перших 5 ударів кожною з команд, одна з них не змогла зрівняти рахунок голів і не зможе цього зробити навіть, якщо вона заб'є голи з усіх ударів, що для неї залишаються)

Penalty shoot-out - пенальті на вибування

Див. *Penalties (penalty shoot-out) - Серія пенальті (пенальті на вибування)*

Play/Гра

Дії гравця, які призводять до контакту із м'ячем

Playing distance/Ігрова відстань

Відстань до м'яча, що дозволяє гравцю торкнутись м'яча простягнутою ступнею/ногою або шляхом підстрибування або, у випадку із воротарями, шляхом підстрибування із простягнутими руками. Відстань до м'яча залежить від фізичних особливостей гравця

Q

Quick free kick/Швидке виконання штрафного/вільного удару

Дуже швидке виконання (з дозволу арбітра) штрафного/вільного удару після зупинки гри

R

Reckless/Нерозважливість

Будь-які дії (зазвичай боротьба ногами за м'яч або єдиноборство) вчинені гравцем без огляду на (з ігноруванням) безпеку (-и) або на наслідки (-ів) для суперника

Restart/Поновлення гри

Будь-який спосіб відновлення гри після її зупинки

Restart position/Положення при поновленні

Положення гравця при поновленні визначається положенням його ступнів або будь-якої іншої частини його тіла, що торкається газону, за виключенням випадків, зазначених у Правилі 11 — Позиція.

S

Sanction/Санкція

Дисциплінарний захід, що застосовує арбітр

Save/"Відбитий м'яч" (Сейв)

Дії гравця, який будь-якою частиною тіла за винятком рук зупиняє або намагається зупинити м'яч, що летить у ворота або дуже близько до них (за виключенням воротаря у власній штрафній площі).

Sending-off/Вилучення

Дисциплінарна санкція, згідно якої від гравця вимагається залишити поле до закінчення матчу за скоєне порушення, що карається вилученням (шляхом пред'явлення червоної картки); якщо матч розпочався, гравець не може бути замінений.

Офіційний представник команди також може бути вилучений.

Serious foul play/Серйозне ігрове порушення

Боротьба ногою за м'яч або єдиноборство, небезпечні для (здоров'я) суперника, або застосування надмірної сили або брутальності; карається вилученням (червоною картою)

Shinguard - щиток

Елемент екіпірування, що одягається для захисту гомілки гравця від травм. З метою забезпечення достатнього захисту, гравці під гетрами зобов'язані носити відповідного розміру щитки, виготовлені з належного матеріалу.

Shirt - футболка

Предмет одягу, що вдягається на верхню частину тіла гравця як частина форми команди. Окрім довжини рукавів, футболки всіх гравців однієї команди повинні бути однаковими, за винятком воротаря, чия футболка повинна відрізняти його від інших гравців та офіційних осіб матчу.

Signal/Сигнал, жест

Фізична дія у вигляді вказівки арбітра або будь-якої офіційної особи матчу; зазвичай, застосовуються рухи (жести) рукою або кистю, або прапорцем, або шляхом використання свистка (лише арбітром)

Simulation/Симуляція

Дія, що створює неправильне/неправдиве враження про те, що начебто щось відбулось, коли насправді це не так (див. також "Обманювати"); дія вчиняється гравцем з метою отримання нечесної вигоди

Spirit of the game/Дух гри

Основні/суттєві принципи/звичаї футболу, які прийняті як в будь-якій спортивній грі в цілому, так і в рамках конкретного матчу зокрема (див.Правило 5)

Suspend/Тимчасово призупинити

Зупинка матчу на певний період часу з наміром можливого зрештою поновлення гри, наприклад у випадку туману, зливи, грози, серйозної травми

T

Tackle/Боротьба ногою за м'яч

Єдиноборство за м'яч ступнею (на землі або у повітрі)

Team list /Список команд

Офіційний документ команди, в якому, зазвичай, перелічені гравці, запасні гравці та офіційні представники команди

Team official/Офіційний представник команди

Будь-яка особа внесена до списку офіційних представників команди, наприклад тренер, фізіотерапевт, лікар (дивись технічний персонал)

Technical area/Технічна площа

Визначена площа (на стадіонах) із місцями для сидіння, що призначена для офіційних представників команди (Див. більш детально Правило 1)

Technical staff/Технічний персонал

Офіційні члени команди, які не грають і які зазначені в офіційному списку команди, наприклад, тренер, фізіотерапевт, лікар (див. офіційний представник команди)

Temporary dismissal/Тимчасове відсторонення

Тимчасове відсторонення від наступної частини матчу, що застосовується до гравця, який скоїв порушення певні/всі, що караються попередженням (в залежності від положень регламенту змагань)

U

Undue interference/Невиправдане втручання

Дія/вплив, що не була/був необхідною/-им

Unsporting behaviour/Неспортивна поведінка

Нечесна дія/поведінка; карається попередженням

V

Violent conduct/ Жорстока поведінка

Дія, що не являє собою боротьбу за м'яч, і в якій застосовується або робиться спроба застосувати надмірну силу або брутальність проти суперника, або ситуація, коли гравець навмисно завдає удару будь-кому у голову або обличчя, за виключенням випадку, коли застосована сила була незначною

Терміни арбітрів

Match official(s)/Офіційна особа (особи) матчу

Загальний термін для позначення особи або осіб, відповідальних за контроль проведення футбольного матчу від імені футбольної асоціації та/або організатора змагань, під юрисдикцією якої (-ого) проходить матч

Referee/Арбітр

Головна офіційна особа матчу, яка виконує свої обов'язки на полі для гри. Інші офіційні особи матчу виконують свої обов'язки під контролем арбітра і підпорядковуються йому. Арбітр є особою, яка приймає остаточне/кінцеве рішення

Other match officials/Інші офіційні особи матчу

'On-field' match officials/Полеві офіційні особи матчу

Для допомоги арбітру організатори змагань можуть призначати інших офіційних осіб матчу:

- **Assistant referee/Асистент арбітра**

Офіційна особа матчу, яка із прапорцем займає місце на одній половині кожної бокової лінії, і допомагає арбітру зокрема в ситуаціях визначення положень «поза грою» та в прийнятті рішень щодо ударів від воріт/кутових ударів/вкидань м'яча з-за бокової лінії

- **Fourth official/Четвертий арбітр**

Офіційна особа матчу, відповідальна за допомогу арбітру у ситуаціях на полі та поза межами поля, включаючи здійснення контролю за технічною площею, запасними гравцями, тощо.

- **Additional assistant referee (AAR)/Додатковий асистент арбітра (ДАА)**

Офіційна особа матчу, яка займає місце на лінії воріт і допомагає арбітру зокрема в ситуаціях у штрафній площі та навколо неї, а також у прийнятті рішень щодо того, чи був/не був гол

- **Reserve assistant referee /Резервний асистент арбітра**

Офіційна особа матчу, яка може замінити асистента арбітра (а якщо це дозволено регламентом змагання, то й четвертого арбітра та/або додаткового асистента арбітра), який не в змозі далі виконувати свої обов'язки, а також є відповідальною за допомогу арбітру як з питань, що стосуються подій на полі, так і поза ним, в т.ч. з нагляду за поведінкою у технічних площах, контролю заміни тощо.

Video match officials (VOMs)/Відеотехнічні офіційні особи матчу (BOOM)

Це ВАА та ПВАА, які допомагають арбітру у відповідності до Правил Гри та Протоколу ВАА

- **Video assistant referee (VAR)/ Відео Асистент Арбітра (ВАА)**

Діючий або колишній арбітр призначений допомагати арбітру шляхом повідомлення інформації, що була отримана із змонтованого відеоматеріалу повторів, лише у зв'язку із "явною та очевидною" помилкою або "важливим непоміченим епізодом", що входять в одну з категорій подій, що можуть бути переглянуті

- **Assistant video assistant referee (AVAR)/ Помічник Відео Асистент Арбітра (ПВАА)**

Діючий або колишній арбітр/асистент арбітра призначений допомагати Відео Асистенту Арбітра (ВАА)

Практичні Рекомендації для офіційних осіб матчу

Вступ

Ці рекомендації містять практичні поради для офіційних осіб матчу, які доповнюють інформацію, викладену в розділі «Правила гри».

У Правилі 5 викладені посилання для арбітрів, що діють в межах Правил гри та «духу гри». Коли арбітри застосовують Правила гри, особливо при ухваленні рішення чи відбудеться чи ні матч взагалі та/або щодо його продовження, від них очікується застосування здорового глузду і «духу гри».

Особливо це стосується футболу на нижчих рівнях, коли не завжди існує можливість чіткого дотримання Правил. Наприклад, за винятком, коли це пов'язано із питаннями безпеки, арбітру слід дати дозвіл на початок/продовження гри, якщо:

- відсутній один або декілька кутових прапорців
- існують незначні неточності в розмітках на полі для гри, наприклад кутова площа, центральне коло, тощо ...
- стійки/поперечина воріт не білого кольору

У таких випадках, арбітр повинен, за згодою команд, проводити / продовжувати матч і подати рапорт до відповідних органів.

Пояснення:

- АА = асистент арбітра
- ДАА = додатковий асистент арбітра

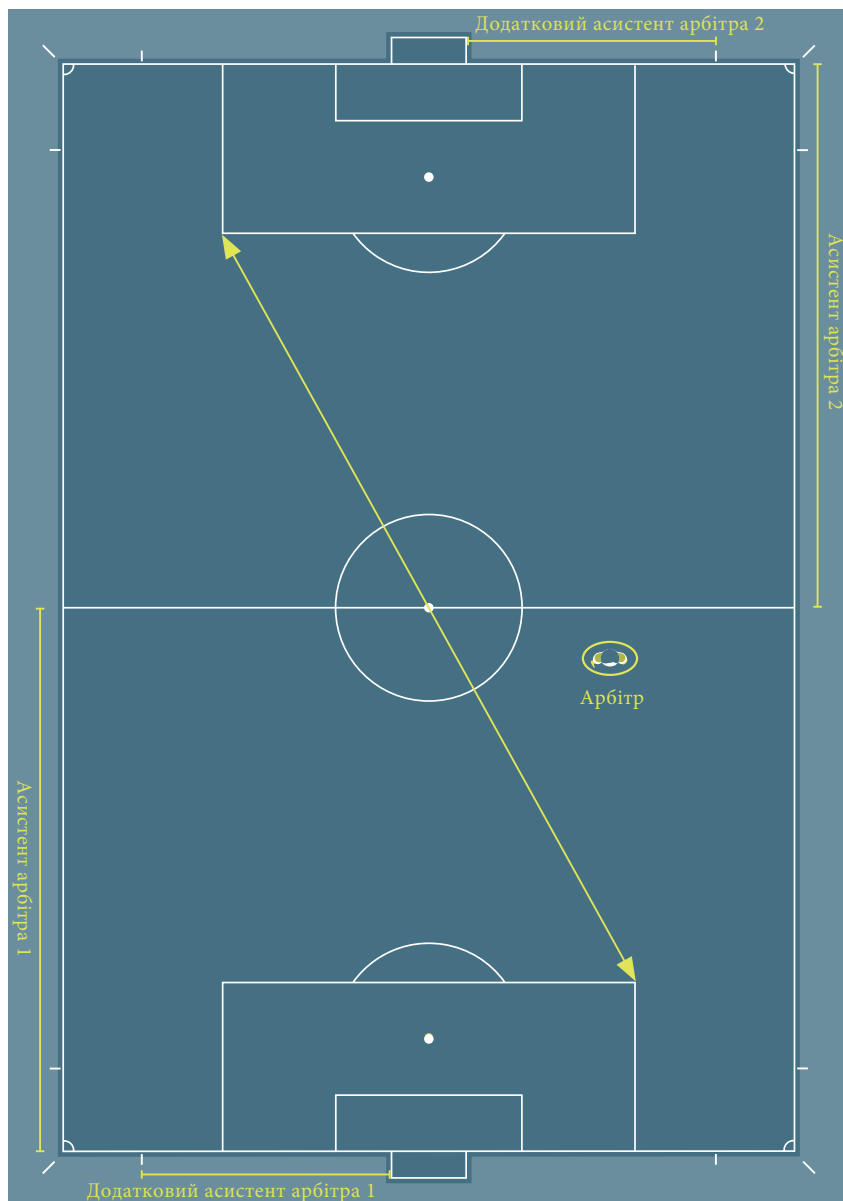
Позиція, Переміщення і Командна робота

- **Загальний вибір позиції та пересування**

Позиції, рекомендовані у схемах, є основоположними методичними вказівками. Рекомендовані позиції являють собою площі, в межах яких найвірогідніше арбітр зможе діяти найефективніше. Площі можуть бути більшими, меншими або іншої форми, в залежності від конкретних обставин у матчі.

Рекомендації:

- Гра має відбуватися у просторі між арбітром і АА, на половині якого відбувається гра
- АА, на половині якого відбувається гра, повинен перебувати в полі огляду арбітра, таким чином арбітр повинен зазвичай застосовувати широку діагональну систему
- Перебування на зовнішній стороні від ігрового епізоду дозволяє тримати під контролем сам епізод і АА, на половині якого відбувається гра
- Арбітр повинен перебувати досить близько, щоб контролювати гру і не перешкоджати її проведенню
- "Те, що потрібно бачити", це не завжди простір безпосередньо поблизу м'яча. Арбітр також повинен звертати увагу на:
  - агресивні сутички (конфронтації) гравців, які не володіють м'ячем
  - можливі порушення в зоні, в напрямку якої рухається гра
  - порушення, які відбуваються після звільнення від м'яча (не на м'ячі)

Вибір позиції асистентів арбітра та додаткових асистентів арбітра

Асистент арбітра повинен перебувати на одній лінії з передостаннім захисником або м'ячем, якщо він ближче до лінії воріт, ніж передостанній захисник. Асистент арбітра завжди повинен бути обличчям до поля для гри, навіть коли біжить. Пересування боком (приставним кроком) слід застосовувати на коротких дистанціях. Це особливо важливо, коли приймається рішення щодо положень «поза грою» і це забезпечує асистенту арбітра краще поле зору.

Додатковий асистент арбітра займає позицію за лінією воріт, за винятком ситуацій, коли потрібно вийти на лінію воріт, щоб оцінити ситуацію стосовно того, чи був/не був гол. Додатковому асистенту арбітра не дозволено виходити на поле для гри, за винятком особливих обставин.

(GK)

Воротар

Захисник

Нападник

Арбітр

Асистент
арбітра

Додатковий
асистент арбітра

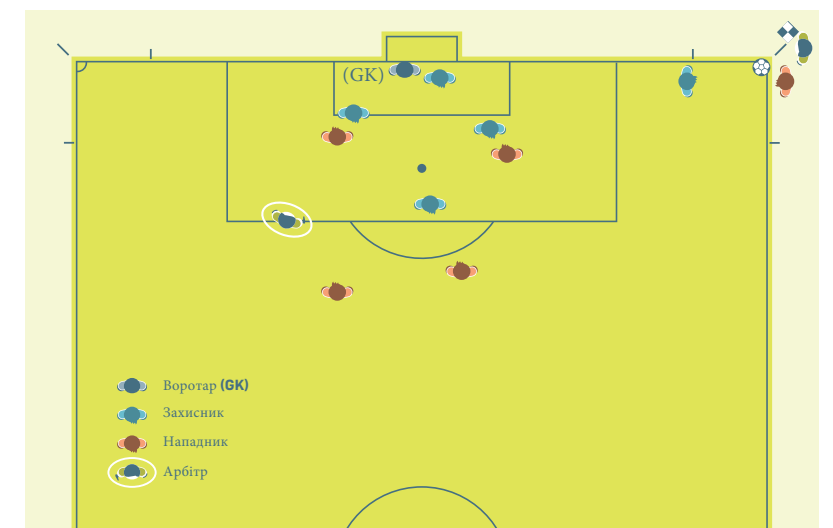
2. Вибір позиції та командна робота (взаємодія)

Консультація

Коли вирішуються питання щодо дисциплінарних санкцій, може бути достатньо візуального контакту та умовного прихованого жесту рукою АА, адресованого арбітру, який робить асистент арбітра. Коли існує потреба у безпосередньому спілкуванні, АА, у разі необхідності, може вийти на поле, на 2-3 метри. Під час розмови, арбітр і асистент арбітра повинні стояти обличчям до поля, уникаючи підслуховування з боку інших осіб і спостерігати за гравцями і полем для гри.

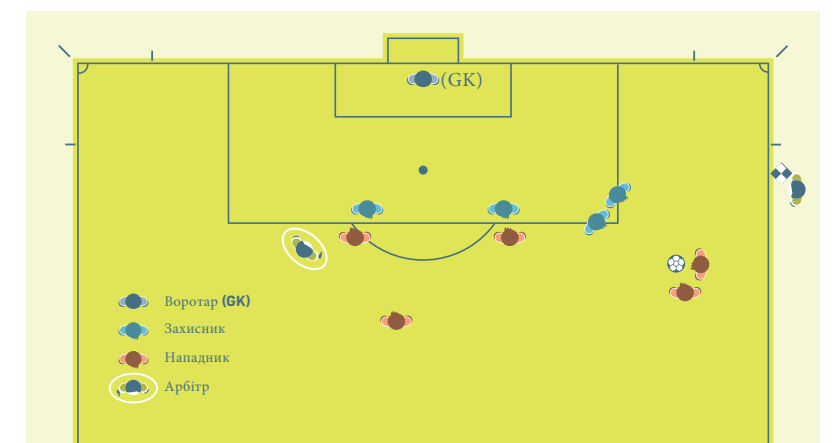
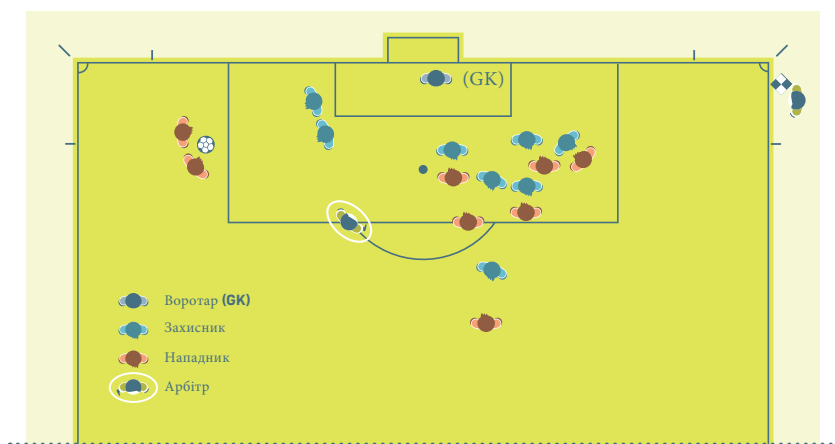
Кутовий удар

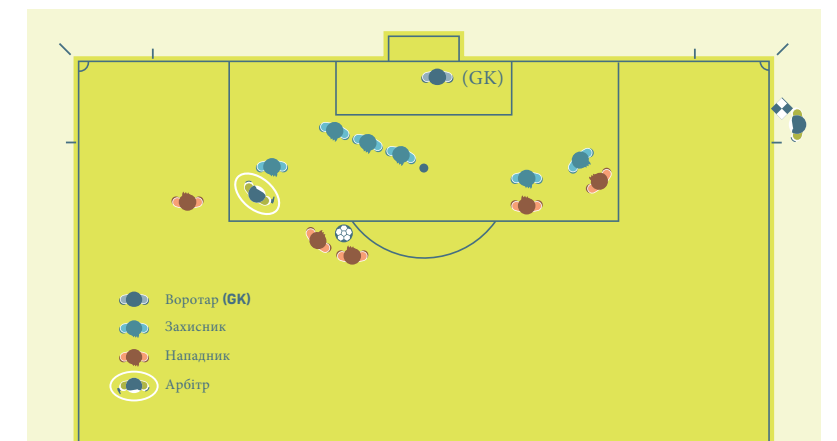
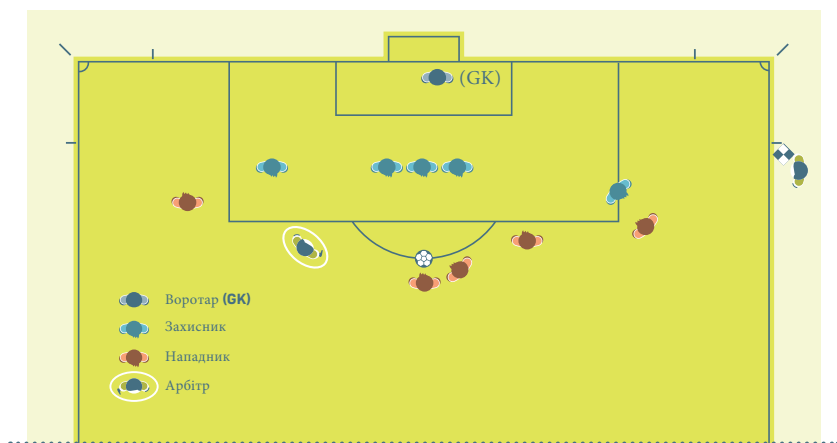
При виконанні кутового удару, асистент арбітра займає позицію за кутовим флагштоком, на одній лінії з лінією воріт, але не повинен перешкоджати гравцю, який виконує кутовий удар, і повинен переконатися, що м'яч правильно встановлений у кутовій площі.

Штрафний / вільний удар

З метою контролю лінії положення «поза грою», при виконанні штрафного/ вільного удару, АА займає позицію на одній лінії з передостаннім захисником. Проте, АА повинен бути готовий супроводжувати м'яч уздовж бокової лінії до кутового флагштоку, якщо удар спрямовується безпосередньо у ворота.

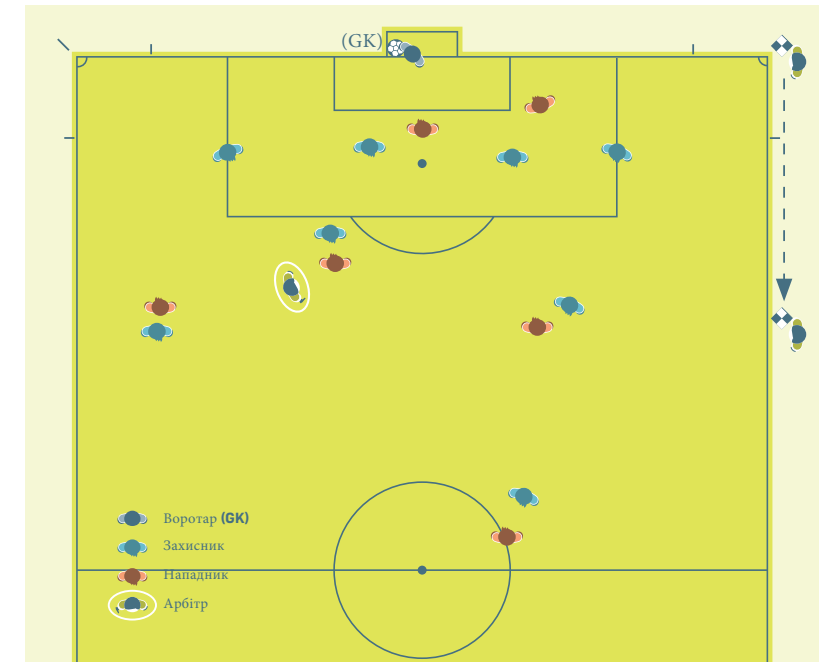

Гол / немає голу

Коли було забито гол і немає сумніву щодо рішення, арбітр і асистент арбітра повинні встановити візуальний контакт, а потім асистент арбітра повинен пробігти у швидкому темпі 25-30 метрів вздовж бокової лінії до середньої лінії, не піднімаючи прапорця.

Коли було забито гол і виявляється, що м'яч продовжує перебувати у грі, асистент арбітра повинен спочатку підняти прапорець, щоб привернути увагу арбітра, а потім продовжує процедуру звичайної пробіжки у швидкому темпі 25-30 метрів вздовж бокової лінії до середньої лінії.

У ситуаціях, коли м'яч не повністю перетинає лінію воріт, і гра триває, тому що, звичайно, голу не було забито, арбітр повинен встановити візуальний контакт з асистентом арбітра і, якщо необхідно, подати прихований жест рукою.

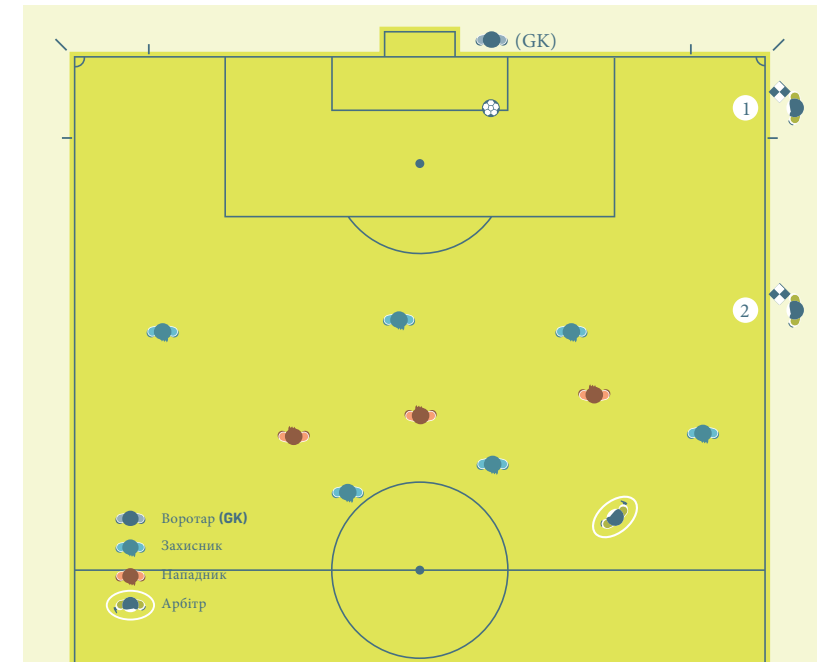

Удар від воріт

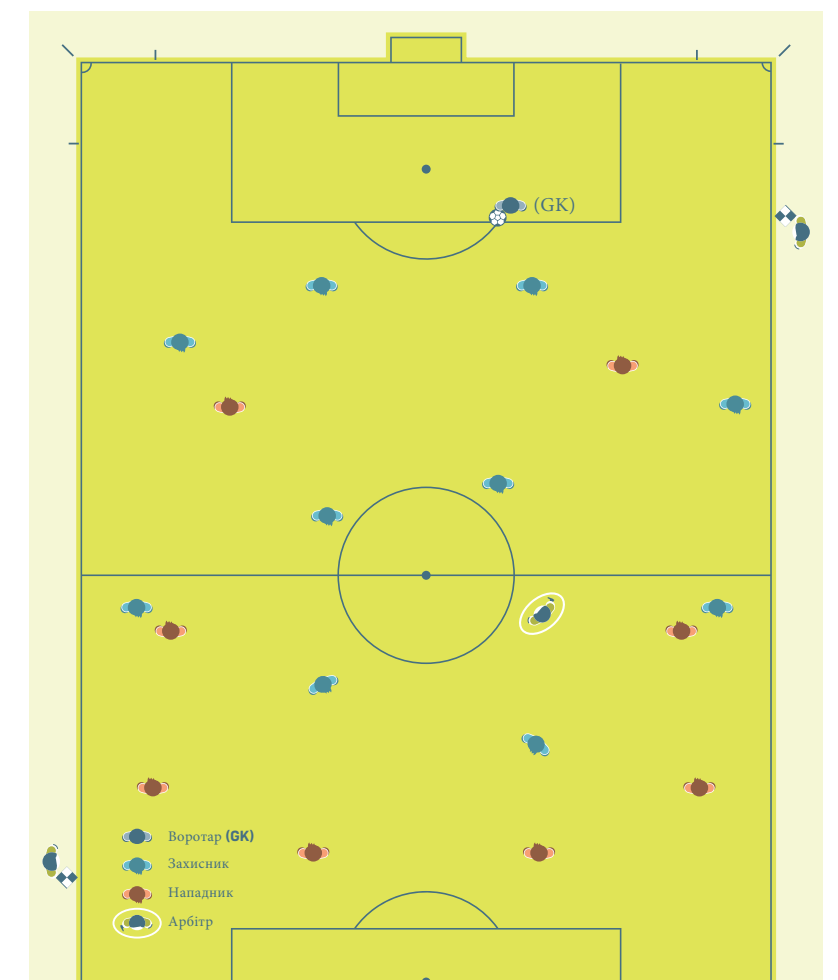
Асистент арбітра повинен спочатку впевнитись, що м'яч перебуває в межах площі воріт. Якщо м'яч встановлений неправильно, асистент арбітра не повинен залишати позицію, встановлює візуальний контакт з арбітром і піднімає прапорець. Після правильного розміщення м'яча в площі воріт, асистент арбітра повинен зайняти позицію, щоб контролювати лінію поза грою.

Проте, за наявності додаткового асистента арбітра, асистент арбітра повинен вибрати позицію вздовж краю штрафної площі, а потім лінію положення «поза грою». Додатковий асистент арбітра повинен вибрати позицію на перетині лінії воріт та площі воріт, і впевнитись, що м'яч встановлений в межах площі воріт. Якщо м'яч встановлений неправильно, асистент арбітра не повинен залишати позицію, а повинен встановити візуальний контакт з арбітром і підняти прапорець.

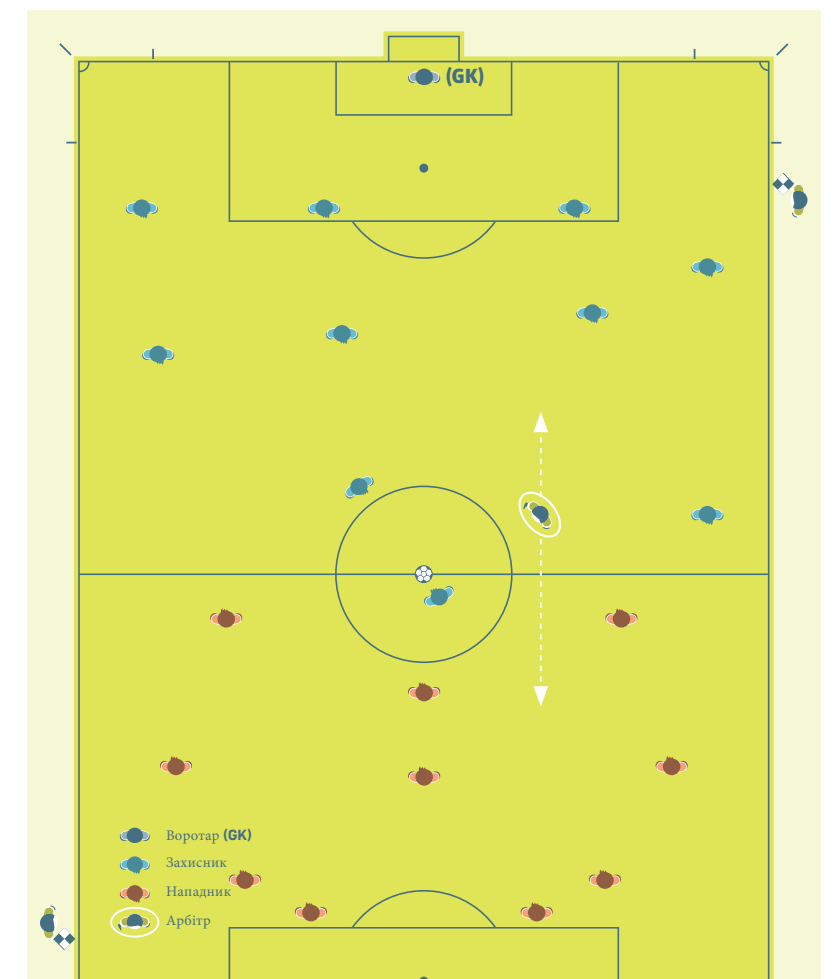
Воротар, який звільняється від м'яча

Асистент арбітра повинен вибрати позицію уздовж краю штрафної площі і впевнитись, що воротар не грає руками поза межами штрафної площі. Коли воротар звільнився від м'яча, асистент арбітра повинен зайняти позицію для визначення лінії положення «поза грою».

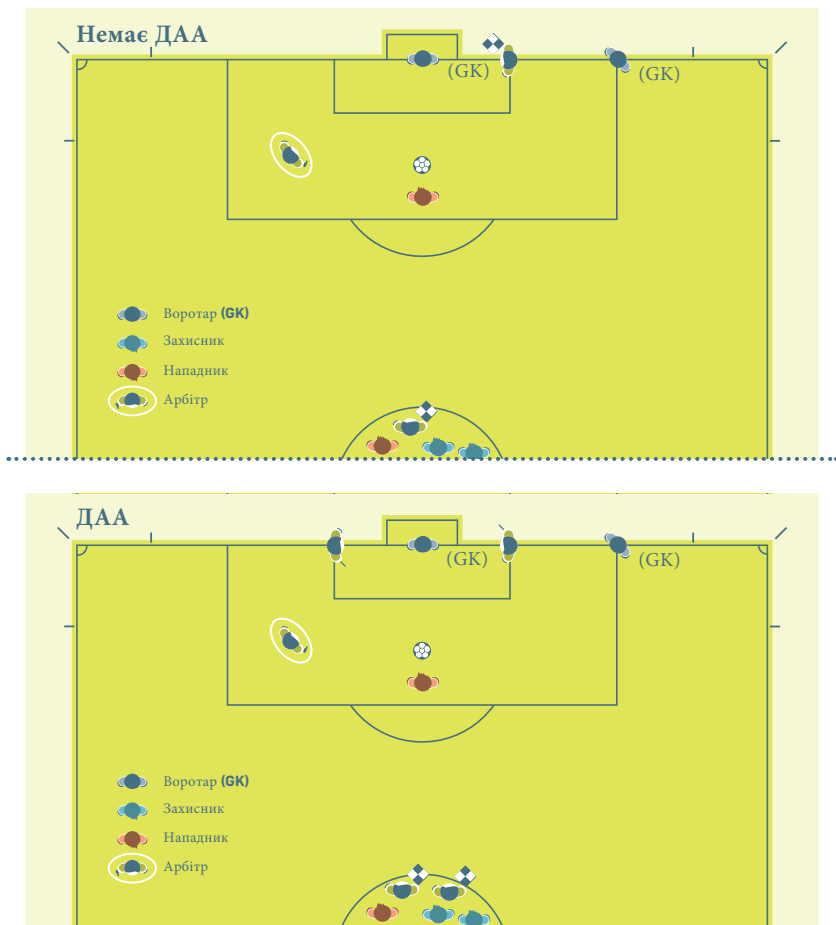
Початковий удар

Асистенти арбітра повинні перебувати на одній лінії з передостаннім захисником.

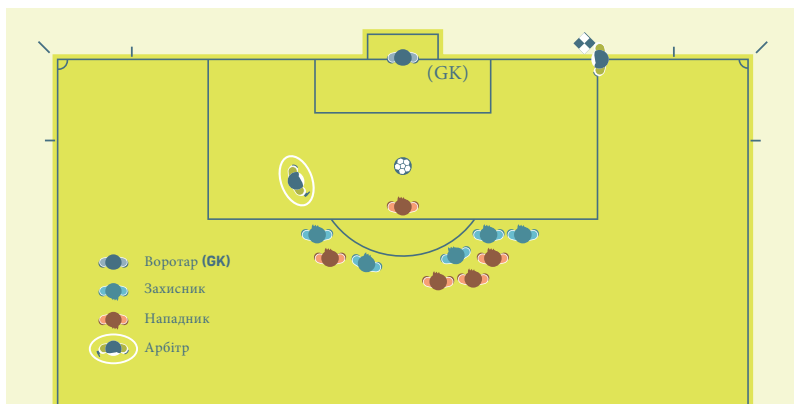
Серія пенальті (пенальті на вибування)

Один асистент арбітра повинен вибрати позицію на перетині лінії воріт та площі воріт. Інший асистент арбітра повинен зайняти позицію в центральному колі, щоб контролювати гравців. За наявності додаткових асистентів арбітра, вони повинні вибрати позиції на кожному перетині лінії воріт та площі воріт, відповідно справа та зліва від воріт; обидва асистента арбітра займають позиції у центральному колі. В цьому випадку, ДАА№2 та АА №1 повинні слідкувати за гравцями, які знаходяться у центральному колі, а АА№2 та Четвертий арбітр повинні слідкувати за технічними площами.

Пенальті

Асистент арбітра повинен вибрати позицію на перетині лінії воріт та штрафної площі.

За наявності додаткових асистентів арбітра, додатковий асистент арбітра повинен вибрати позицію на перетині лінії воріт та штрафної площі. Асистент арбітра вибирає позицію на одній лінії з позначкою пенальті (яка є лінією положення «поза грою»).

Масова конфронтація

У випадках масової конфронтації, найближчий асистент арбітра може вийти на поле, щоб надати допомогу арбітру. Інший асистент арбітра повинен спостерігати і фіксувати подробиці інциденту. Четвертий арбітр повинен залишатися поблизу технічних площ.

Визначена відстань

Коли арбітр призначає штрафний/вільний удар поряд з асистентом арбітра, асистент арбітра може вийти на поле для гри (зазвичай на прохання арбітра), щоб допомогти забезпечити розташування гравців на відстані 9,15 м (10 ярдів) від м'яча. У цьому випадку, арбітр повинен почекати, доки асистент арбітра не повернеться на свою позицію до поновлення гри.

Заміна

За відсутності четвертого арбітра, асистент арбітра переходить до середньої лінії, щоб допомогти з процедурою проведення заміни; арбітр повинен почекати, доки асистент арбітра не повернеться на свою позицію до поновлення гри.

Якщо є четвертий арбітр, АА не потрібно підходити до середньої лінії, тому що четвертий арбітр виконує процедуру заміни, за виключенням випадків із декількома замінами, що проводяться одночасно. У такому випадку, АА наближається до середньої лінії, щоб надати допомогу четвертому арбітру.

Мова жестів, Комунікація і Свисток

1. Арбітри

Мова жестів

Мова жестів є способом, яким арбітр користується, щоб:

- контролювати матч
- продемонструвати повноваження і самоконтроль

Мова жестів не є поясненням рішення.

Сігнали/жести

Дивіться Правило 5 щодо ілюстрації сигналів/жестів

Свисток

Свисток потрібний, щоб:

- розпочати гру (1 та 2 половина основного часу і додаткового часу), після забитого голу
- зупинити гру:
  - для виконання штрафного/вільного або пенальті
  - якщо матч тимчасово призупинений або завершений
  - в кінці кожного тайму
- поновити гру:
  - для виконання штрафних/вільних ударів, коли потрібне дотримання відповідної відстані
  - для виконання пенальті
- поновити гру після зупинки у випадку:
  - попередження або вилучення з поля

- травми
- проведення заміни

Свисток **НЕ** потрібний для:

- зупинки гри, щоб визначитись, з явним випадком, що пов'язаний з:
  - ударом від воріт, кутовим ударом, вкиданням або голом
- поновлення гри після:
  - більшості штрафних/вільних ударів, удару від воріт, кутового удару, вкидання м'яча з-за бокової лінії або «спірного м'яча»

Надмірне / непотрібне застосування свистка буде мати менший вплив, коли це буде необхідно.

Якщо арбітр хоче, щоб гравець (-і) чекав (-ли) поновлення гри по свистку (наприклад, забезпечення захисниками дотримання відстані 9,15 м (10 ярдів) від м'яча, коли призначається штрафний/ вільний удар), він повинен попередити гравця(-ів) команди, що атакує, щодо сигналу свистка.

Якщо арбітр помилково застосовує свисток і зупиняє гру, вона поновлюється «спірним м'ячем».

2. Асистенти арбітра

Біп-сигнал

Біп-сигнальна система є додатковим способом, який використовується лише для того, щоб тільки привернути увагу арбітра. Ситуації, коли використання біп-сигналу може бути корисним:

- «поза грою»
- порушення (поза полем огляду арбітра)
- вкидання, кутовий удар, удар від воріт або гол (важке визначення)

Електронна система зв'язку

За застосування електронної системи зв'язку, арбітр має порадишити асистентам арбітра, коли можна застосувати електронну систему зв'язку разом або замість звичайного жесту.

Техніка подачі сигналів прапорцем

Прапорець асистента арбітра завжди повинен бути розгорнутим і перебувати в полі огляду арбітра. Зазвичай, це означає, що прапорець треба тримати рукою, яка ближче до арбітра. Подаючи сигнал, асистент арбітра повинен зупинитися, повернутися обличчям до поля, встановити візуальний контакт з арбітром і підняти прапорець рішучим (не дуже швидким і не дуже різким) рухом. Прапорець має бути нібито продовженням руки. Асистенти арбітра повинні піднімати прапорець рукою, якою потім подається наступний сигнал. Якщо змінюються обставини і другою рукою потрібно подавати наступний сигнал, асистент арбітра повинен перекласти прапорець в іншу руку на рівні нижче пояса. Якщо асистент арбітра сигналізує, що м'яч вийшов з гри, він повинен продовжувати сигналізувати, поки арбітр цього не помітить.

Якщо асистент арбітра сигналізує про порушення, за яке признається вилучення з поля, і арбітр не одразу побачив цей сигнал:

- якщо гра була зупинена, її поновлення може змінитися відповідно до Правил гри (штрафний/вільний удар, пенальті, тощо)
- якщо арбітр поновив гру, він все ще може застосувати дисциплінарні санкції, але не може призначити штрафний/вільний удар або пенальті за скоєне порушення

Жести

Як правило, асистент арбітра не повинен подавати очевидні жести рукою. Проте, в деяких випадках, прихований жест рукою може допомогти арбітру. Жест рукою повинен мати чітке значення і він має бути узгоджений під час проведення передматчевої наради.

Сигнали

Дивіться Правило 6 щодо ілюстрації сигналів/жестів

Кутовий удар/удар від воріт

Коли м'яч повністю перетинає лінію воріт, асистент арбітра піднімає прапорець правою рукою (кращий кут огляду) для того, щоб повідомити арбітру про те, що м'яч вийшов з гри, а потім, якщо це сталося:

- ближче до АА - вказати чи це удар від воріт або кутовий удар
- далеко від АА - встановити візуальний контакт та дотримуватися рішення арбітра

Коли м'яч очевидно перетнув лінію воріт, АА не потрібно піднімати прапорець, щоб вказати на те, що м'яч покинув межі поля для гри. Якщо рішення щодо удару від воріт або

кутового є очевидним, немає потреби подавати сигнал, особливо у випадках, коли це робить арбітр.

Фоли

АА повинен підняти прапорець у випадку порушення або неналежної поведінки, що сталися у безпосередній близькості до нього або поза кутом огляду арбітра. В усіх інших випадках, асистент арбітра повинен чекати із висловленням власної думки, якщо вона буде необхідною, а потім поінформувати арбітра про те, що бачив і чув, та які гравці були причетні до цього епізоду.

Перш ніж сигналізувати про порушення, асистент арбітра повинен визначити, що:

- порушення відбулось поза полем огляду арбітра або йому закрили поле зору
- арбітр не використав би «перевагу»

Коли відбувається порушення, про яке АА потрібно просигналізувати, він повинен:

- підняти прапорець тією самою рукою, яку він використовує для наступного сигналу - це чітко визначає, хто буде виконувати вільний / штрафний удар
- встановити візуальний контакт з арбітром
- помахати прапорцем вперед і назад (уникаючи будь-якого надмірного або агресивного руху)

АА повинен застосувати «техніку чекай і дивись», щоб продовжити гру і не піднімати прапорець, коли команда гравця, проти якої було скоєне порушення, отримує перевагу; тому дуже важливо, щоб АА встановив візуальний контакт з арбітром.

Порушення в межах штрафної площі

Коли захисник скоїв порушення в штрафній площі поза полем огляду арбітра, особливо, якщо це відбулось поруч з позицією АА, він повинен спочатку встановити візуальний контакт з арбітром, щоб побачити, де перебуває арбітр і яке рішення він прийняв. Якщо арбітр не прийняв ніякого рішення, АА повинен підняти прапорець, застосувати електронний біп-сигнал і рухатись уздовж бокової лінії до кутового прапорця.

Порушення поза межами штрафної площі

Коли захисник скоїв порушення поза межами штрафної площі (поблизу межі штрафної площі), АА повинен встановити візуальний контакт з арбітром, щоб побачити, де перебуває арбітр і яке рішення він прийняв, і подати сигнал прапорцем, якщо потрібно. У ситуаціях із контратаками, АА повинен бути здатним надати інформацію, чи мало місце порушення, чи відбулося воно в межах або поза межами штрафної площі і яке дисциплінарне покарання потрібно застосувати. АА повинен очевидно рухатись уздовж бокової лінії до середньої лінії вказати, що порушення сталося поза межами штрафної площі.

Гол-немає голу

Коли зрозуміло, що м'яч повністю перетнув лінію воріт у воротах, АА повинен встановити візуальний контакт з арбітром без будь-якого додаткового сигналу.

Коли гол було забито, але не зрозуміло, чи перетнув він лінію воріт, АА повинен підняти прапорець, щоб привернути увагу арбітра, а потім підтвердити зарахування голу.

Поза грою

Для фіксації положення «поза грою», асистент арбітра повинен підняти прапорець (правою рукою, щоб забезпечити собі краще поле зору), а потім, якщо арбітр зупиняє гру, вказати прапорцем частину поля, в якій відбулося порушення. Якщо арбітр не одразу побачив прапорець, АА повинен продовжувати сигналізувати, поки арбітр цього не помітить або м'яч буде контролювати команда, що захищається.

Пенальті

Якщо воротар очевидно рухається передчасно з лінії воріт до виконання удару і запобігає голу, АА слід вказати на порушення у відповідності до передматчевих установок, отриманих від арбітра.

Заміна

Коли АА поінформують (четвертий арбітр або офіційний представник команди), що потрібно провести заміну, він повинен подати сигнал (повідомити) про це арбітру при наступній зупинці.

Вкидання

Коли м'яч повністю перетинає бокову лінію:

- поблизу позиції АА - потрібно повідомити визначеним сигналом про напрямок вкидання
- на дальній стороні від позиції АА і рішення щодо вкидання є очевидним - АА повинен повідомити визначеним сигналом про напрямок вкидання м'яча
- на дальній стороні від позиції АА, який сумнівається щодо напрямку вкидання
  - АА повинен підняти прапорець, щоб повідомити арбітру, що м'яч не перебуває у грі, встановити візуальний контакт з арбітром і діяти відповідно до його рішення.

3. Додаткові асистенти арбітра

ДАА користуються системою радіозв'язку (не прапорцями) для спілкування з арбітром. Якщо система радіозв'язку виходить з ладу, ДАА можуть користуватися прапорцем з електронним біп-сигналом. ДАА не завжди подають очевидні сигнали рукою, але іноді приховані сигнали рукою можуть виявитися корисною допомогою для арбітра. Значення сигналу рукою має бути зрозумілим. Такі сигнали слід узгоджувати під час проведення передматчевої наради.

ДАА, після визначення, що м'яч повністю перетнув лінію воріт у воротах, повинен:

- негайно повідомити арбітру за допомогою системи зв'язку, що гол слід зарахувати
- подати очевидний сигнал лівою рукою, тримаючи її перпендикулярно до лінії воріт і вказуючи на центр поля (тримач прапорця у лівій руці теж потрібен). Цей сигнал не потрібен, коли м'яч очевидно перетнув лінію воріт.

Арбітр приймає остаточне рішення.

Інші поради

1. Перевага

Арбітр може застосовувати «перевагу», коли відбулося порушення, але при прийнятті рішення слід урахувати чи застосувати перевагу або зупинити гру:

- ступінь тяжкості порушення - якщо порушення заслуговує вилучення, арбітр повинен зупинити гру і вилучити гравця, за виключенням випадку, коли існує очевидна голюва можливість
- місце, де відбулося порушення - чим ближче до воріт суперника, тим ефективніша може бути перевага
- шанси негайної, перспективної атаки
- атмосфера матчу

2. Компенсація втраченого часу

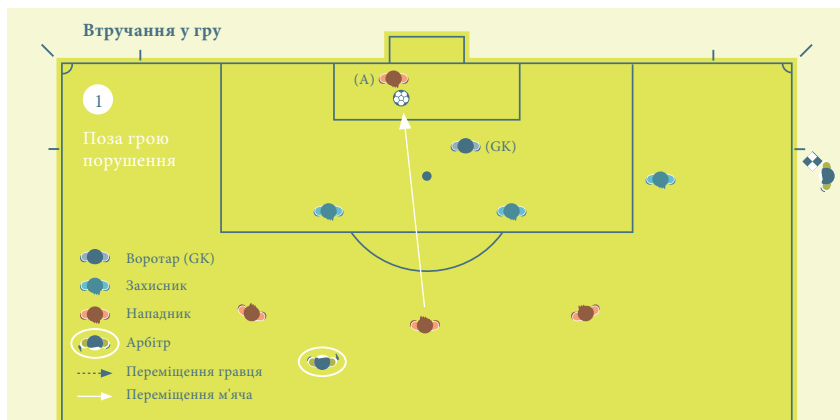
Велика кількість зупинок під час гри є цілком природним явищем (наприклад, вкидання м'яча з-за бокової лінії, удари від воріт). Втрачений час компенсується тільки у випадках значних затримок.

3. Затримка суперника

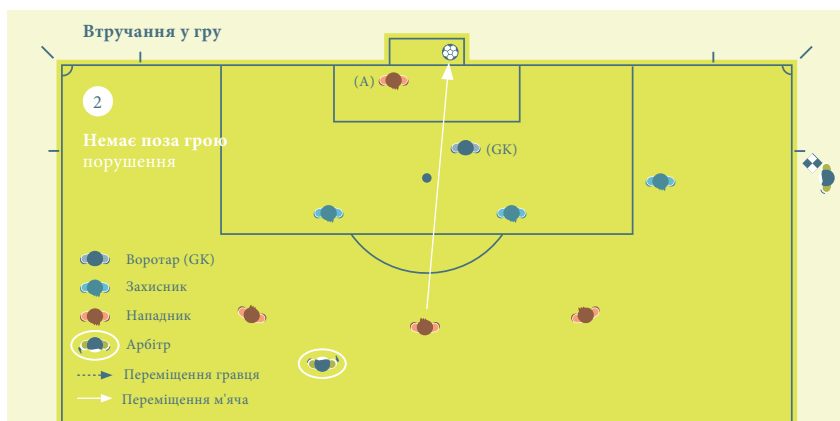
Нагадуємо арбітрам про своєчасне втручання та застосування суворих заходів у випадках затримок суперника, особливо в штрафній площі під час виконання кутових та штрафних/вільних ударів. В зазначених ситуаціях арбітр повинен:

- зробити зауваження будь-якому гравцю за затримку суперника, перш ніж м'яч буде введений у гру
- попередити гравця, якщо затримка триває, перш ніж м'яч буде введений у гру
- призначити штрафний або пенальті і попередити гравця за затримку суперника, якщо м'яч вже було введено у гру

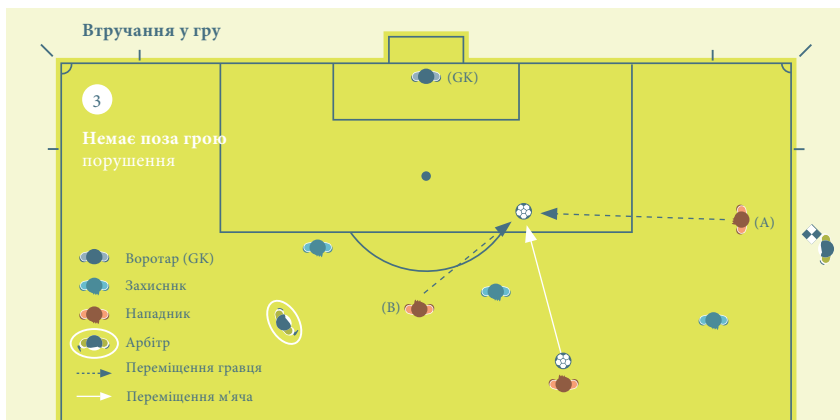
4. Поза Грою

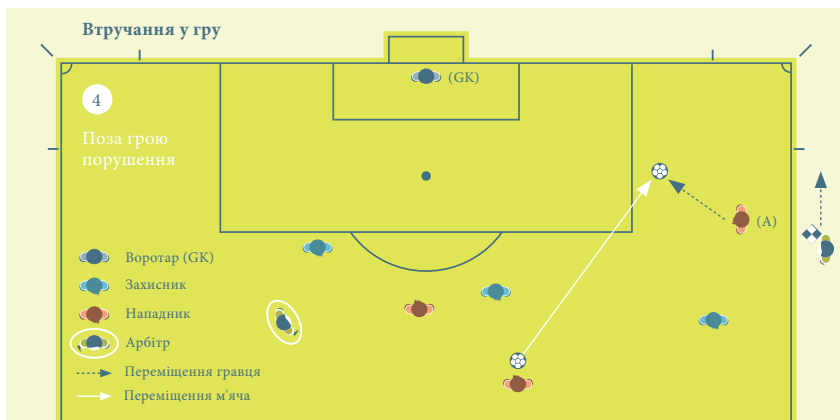
Нападник, який **перебуває в положенні «поза грою»** (A), втручається у дії суперника, **торкається м'яча**. Асистент арбітра повинен підняти прапорець, коли гравець **торкається м'яча**.

Нападник, який **перебуває в положенні «поза грою»** (A), і не втручається у дії суперника, не торкається м'яча. Гравець **не торкався м'яча**, тому його не потрібно карати.

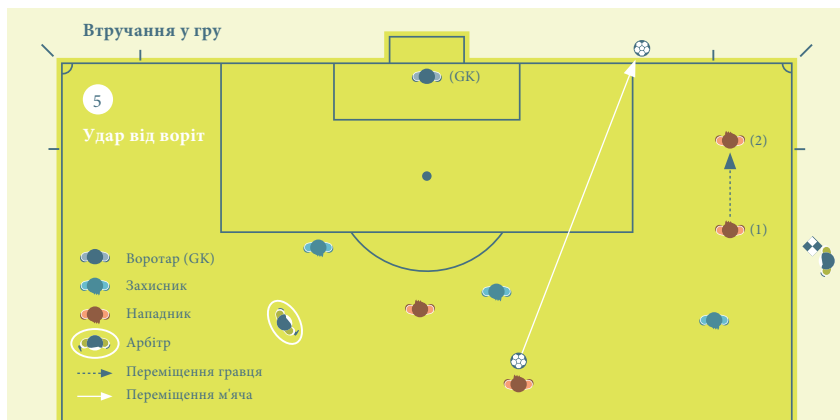

Нападник, який **перебуває в положенні «поза грою»** (А) біжить до м'яча. Його партнер по команді **перебуває в правильному положенні** (В), теж біжить до м'яча і грає в нього. Гравець (А) не торкався м'яча, тому його не потрібно карати.

Нападник, що атакує, який **перебуває в положенні «поза грою»** (А), може бути покараний, перш ніж він зіграє у м'яч або торкнеться його, якщо, на думку арбітра, в іншого партнера по команді, який перебуває в правильному положенні, немає можливості зіграти в м'яч.

Нападник, який **перебуває в положенні «поза грою»** (1) біжить до м'яча, але **не торкається його**. Асистент арбітра повинен подати сигнал «удар від воріт».

Нападник, який **перебуває в положенні «поза грою»** (A), явно перекриває воротарю поле зору. Цей гравець повинен бути покараний за перешкоджання супернику зіграти в м'яч або можливості зіграти в нього.

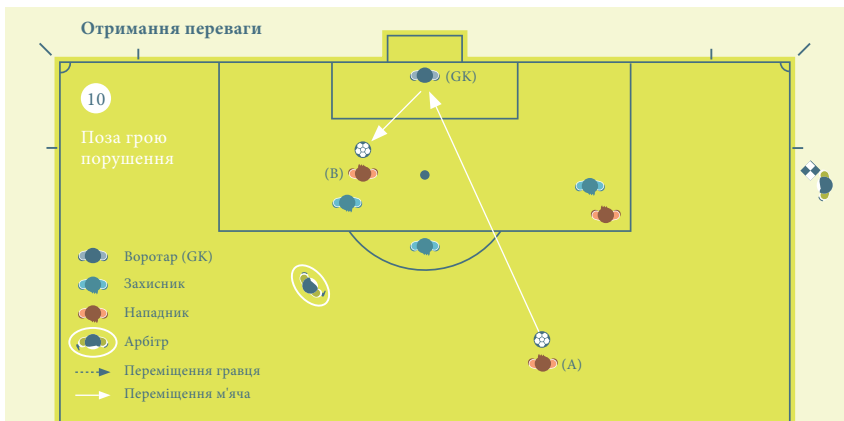
Нападник, який **перебуває в положенні «поза грою»** (A), **НЕ** перекриває явно воротарю поле зору та не веде боротьбу із суперником за м'яч.

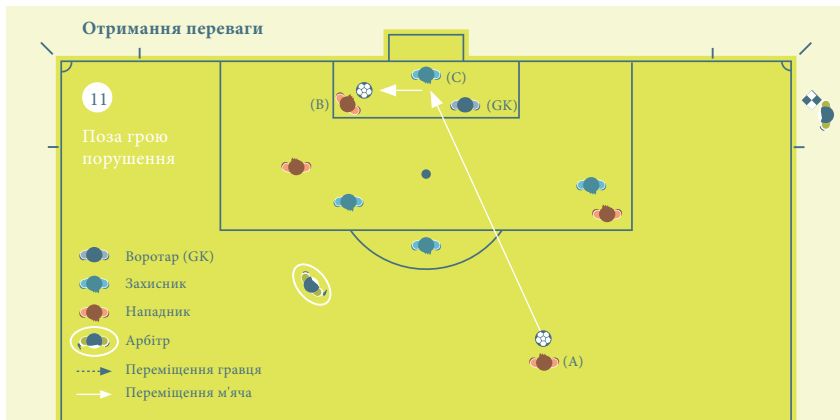
Нападник, який **перебуває в положенні «поза грою»** (A), біжить до м'яча, але не перешкоджає супернику зіграти в м'яч або його можливості зіграти в нього. Гравець (A) **НЕ** веде боротьбу з суперником (B) за м'яч.

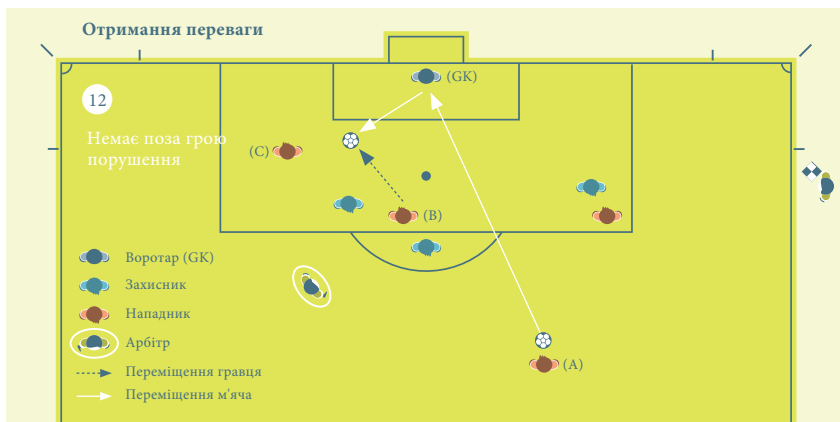
Нападник, який **перебуває в положенні «поза грою»** (A), біжить до м'яча, перешкоджаючи супернику зіграти в м'яч (B) або можливості зіграти в м'яч шляхом ведення боротьби за нього. Гравець (A) веде боротьбу із суперником (B) за м'яч.

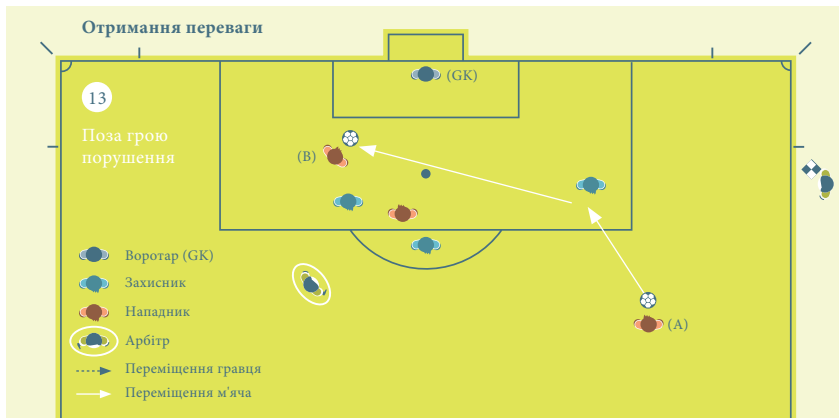
Нападник, який **перебуває в положенні «поза грою»** (A), карається за гру в або **торкання до м'яча**, який відскочив, зрикошетив або в який було зіграно після навмисного сейву воротаря цим нападником, який **знаходився у поза грою** в момент, коли до м'яча доторкнувся або зіграв в нього його партнер по команді.

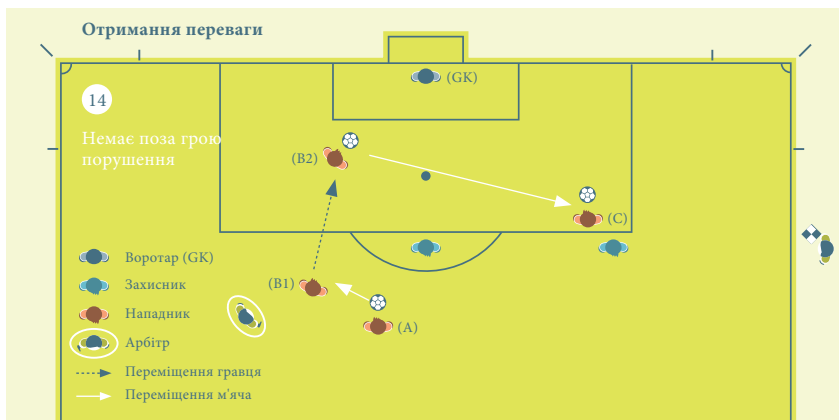
Нападник, який **перебуває в положенні «поза грою»** (B), отримує покарання **за гру в або дотик до м'яча**, який відскочив або зрикошетив після навмисного відбиття гравцем команди, що захищається (C), і який раніше **перебував в положенні «поза грою»**, коли партнер по команді останнім торкнувся м'яча або зіграв в нього.

Після удару по воротах партнером по команді (A), м'яч відскочив від воротаря, гравець (B) перебуває в правильному положенні і грає у м'яч, гравець (C), **перебуваючи в положенні «поза грою»**, не отримує покарання, тому що не скористався вигодою від своєї позиції, тому що він не торкався м'яча.

Після удару по воротах партнером по команді (А), м'яч відскочив або зрикошетив від суперника гравцю в атаці (В), який отримує покарання за гру в або дотик до м'яча, бо раніше перебував у положенні «поза грою».

Нападник (С), перебуваючи в положенні «поза грою», не втручається в дії суперника, коли партнер по команді (А) виконує передачу гравцю (В1), який, перебуваючи в правильному положенні, біжить до воріт суперника і виконує передачу (В2) партнеру по команді (С). Гравець команди в атаці (С) перебував у правильному положенні, коли була виконана передача, тому він не отримує покарання.

5. Травми

Безпека гравців - першорядна важливість і арбітр повинен сприяти роботі медичного персоналу, особливо у випадку серйозних травм та/або оцінки травм голови. Це включає в себе дотримання та надання допомоги у відповідності до узгоджених протоколів оцінки/надання допомоги.

6. Надання допомоги / оцінка стану після попередження / вилучення

Раніше, травмований гравець, якому була надана медична допомога на полі, повинен був залишити його до поновлення гри. Несправедливо (нечесно), якщо при поновленні гри у команди порушника, який спричинив травму, буде чисельна перевага.

Проте, ця вимога була включена до положень через те, що гравці через тактичні міркування часто не по-спортивному використовували травму для затягування поновлення гри.

Для того, щоб віднайти рівновагу між цими двома несправедливими ситуаціями, IFAB ухвалила рішення, що лише у випадку порушень фізичного характеру, коли суперник попереджається або вилучається, травмованому гравцю може бути швидко надана допомога/оцінено його стан, і потім він може залишитись на полі для гри.

В принципі, затримка не повинна бути тривалішою, ніж тепер, коли медичний персонал виходить на поле для гри для оцінки травми. Різниця полягає в тому, що раніше арбітр вимагав, щоб медичний персонал та гравець залишили поле, а зараз медичний персонал залишає поле, але гравець може залишитись на ньому.

Для того, щоб бути певними, що травмований гравець не використовує/не затягує затримку поновлення гри у нечесний спосіб, арбітрам рекомендовано:

- усвідомлювати ситуацію у матчі та можливу тактичну причину затримки поновлення гри
- повідомити травмованому гравцю, що, якщо існує потреба в медичній допомозі, то вона повинна бути швидкою
- подати сигнал медичному персоналу (але не санітарам-носіям) та, якщо це потрібно, нагадати їм про те, що потрібно діяти швидко

Після того, як арбітр прийняв рішення про поновлення гри:

- медичний персонал залишає поле, а гравець залишається або
- гравець залишає поле для подальшої оцінки його стану /надання медичної допомоги (може знадобитись подати сигнал санітарам-носіям)

В якості загальних рекомендацій, поновлення гри не повинно затримуватись довше, ніж на 20-25 секунд після того, як всі будуть готові поновити її, за винятком серйозної травми та / або оцінки травми голови.

Арбітр повинен повністю компенсувати час за такі зупинки гри.

Примітки

Примітки

Примітки

Примітки

Примітки

Примітки

IFAB®

THE INTERNATIONAL FOOTBALL ASSOCIATION BOARD

FIFA®

IFAB®
THE INTERNATIONAL FOOTBALL ASSOCIATION BOARD

FIFA

